

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA
V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ
KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Orgány spolku

Kateřina Nováková

Plzeň, 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kateřina NOVÁKOVÁ**
Osobní číslo: **R17M0220P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Orgány spolku**
Zadávací katedra: **Katedra občanského práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Stručná historie právní úpravy
3. Obecná právní úprava
4. Orgány spolku
5. Komparace se zahraniční právní úpravou
6. Závěr

Rozsah diplomové práce:

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

viz příloha

Vedoucí diplomové práce:

Doc. JUDr. Tomáš Dvořák, Ph.D.
Katedra obchodního práva

Datum zadání diplomové práce:

31. března 2021

Termín odevzdání diplomové práce:

31. března 2022

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Orgány spolku“ vypracovala samostatně a za použití odborné literatury a pramenů uvedených v seznamu použitých zdrojů, který je součástí předkládané práce.

V Plzni dne 31.března 2022

Podpis

PODĚKOVÁNÍ

Za cenné rady, připomínky a odborné vedení děkuji vedoucímu mé diplomové práce, doc. JUDr. Tomáši Dvořákovi, Ph.D. Obrovské poděkování patří mé rodině a přátelům za jejich podporu během mého studia.

OBSAH

ÚVOD	1
1. STRUČNÁ HISTORIE PRÁVNÍ ÚPRAVY	3
1.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA PODLE ZÁKONA Č. 134/1867 Ř.Z.	4
1.2 PRÁVNÍ ÚPRAVA PODLE ZÁKONA Č. 68/1951 SB.....	4
1.3 PRÁVNÍ ÚPRAVA PODLE ZÁKONA Č. 83/1990 SB.....	7
2. OBECNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA	12
2.1 CHARAKTERISTIKA.....	14
2.2 ZALOŽENÍ A VZNIK SPOLKU	15
2.2.1 <i>Stanovy</i>	17
2.3 ČLENSTVÍ.....	19
2.4 ZRUŠENÍ A ZÁNİK SPOLKU	23
2.5 POBOČNÝ SPOLEK	25
2.6 PŘEMĚNY SPOLKŮ	26
2.6.1 <i>Fúze</i>	26
2.6.2 <i>Rozdělení</i>	27
3. ORGÁNY SPOLKU	30
3.1 OBECNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA.....	30
3.1.1 <i>Organizace spolku</i>	34
3.2 STATUTÁRNÍ ORGÁN	35
3.2.1 <i>Základní charakteristika</i>	35
3.2.2 <i>Statutární orgán v praxi</i>	38
3.3 NEJVYŠŠÍ ORGÁN.....	41
3.3.1 <i>Členská schůze</i>	42
3.3.1.1 <i>Obecná charakteristika</i>	43
3.3.1.2 <i>Náhradní zasedání členské schůze</i>	47
3.3.1.3 <i>Dílčí členská schůze</i>	47
3.3.1.4 <i>Shromáždění delegátů</i>	48
3.3.2 <i>Nejvyšší orgán v praxi</i>	48
3.4 KONTROLNÍ KOMISE.....	50
3.4.1 <i>Základní charakteristika</i>	51
3.4.2 <i>Kontrolní komise v praxi</i>	53
3.5 ROZHODČÍ KOMISE	55
3.5.1 <i>Obecná charakteristika</i>	55
4. KOMPARACE SE ZAHRANIČNÍ PRÁVNÍ ÚPRAVOU	59
4.1 POLSKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA	59
ZÁVĚR	65
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	67
SEZNAM PŘÍLOH	71
RESUMÉ	87

ÚVOD

Jak je patrné z názvu předkládané práce, tato diplomová práce se zabývá problematikou orgánů spolku. Právní úprava spolků je velmi obsáhlá a při snaze seznámit čtenáře s jejím obsahem by práce svým rozsahem mohla připomínat spíše monografii než diplomovou práci. Rozhodla jsem se proto zaměřit na část spolkového práva, a to konkrétně na problematiku uvedenou výše.

Úvodní kapitola je věnována stručnému exkursu do historie spolkové úpravy, jejíž cílem je zanechat ve čtenáři základní ponětí o této právní úpravě. Následující kapitola se zabývá stručným obeznámením s obecnou právní úpravou právnických osob a spolků, která je nezbytná k vytvoření celistvého obrazu o tomto tématu. V této kapitole tak nalezneme představení základních prvků spolku, jako třeba vznik a zánik spolku, členství ve spolku nebo fúze spolku.

Kapitola třetí se bude zabývat hlavním tématem této práce, tedy spolkovými orgány. V této kapitole bych se ráda zaměřila nejen na detailní zpracování právní úpravy jednotlivých orgánů, ale také na porovnání vize zamýšlené zákonodárcem při jejím vytváření se stavem skutečným ve spolku, který byl založen a je veden studenty práv.

Hlavním cílem práce je seznámení čtenáře s platnou právní úpravou orgánů spolku a její porovnání s konkrétním spolkem. V této práci tak nalezneme nejen stav žádoucí podle zákonodárce, ale i to, jak to vlastně v praxi skutečně funguje či nefunguje.

Spolek, který jsem si vybrala a jehož organizační struktura a právní úprava bude v této práci zmíněna, je studentský spolek působící při právnické fakultě v Plzni. ELSA Plzeň, z.s., organizační složka *European Law Student Assocation* je spolek, jehož cílem je pomáhat se vzděláním studentů práv. Důvodem, proč jsem si tento spolek zvolila je ten, že sama jsem byla dva roky členkou statutárního orgánu, rok členkou kontrolní a revizní komise, a tudíž si trůfám říct, že mé zkušenosti by mohly být zajímavým přínosem této práci.

Poslední kapitola je zaměřená na komparaci se zahraniční právní úpravou. Vzhledem ke zkušenostem z mezinárodního spolkového prostředí, jsem si vybrala právní úpravu Polské republiky. Polská právní úprava působí na první pohled podobně té české, a to zejména kvůli geografické a etnické blízkosti. Při detailnějším zkoumání však nalezneme značné rozdíly v zákonné úpravě těchto dvou blízkých právních systémů.

Závěrem si dovolím zhodnotit, v jakém stavu se momentálně právní úprava spolků nachází a pokusím se navrhnout možné změny nejen v zákonné úpravě, ale i v té konkrétní, u spolku ELSA Plzeň, z.s.

1. STRUČNÁ HISTORIE PRÁVNÍ ÚPRAVY

Historie sdružování osob a úmysl osob tvořit celky sahá již na prvopočátek historie lidstva.¹ Pro lidskou rasu je typické tvořit uskupení, která se liší velikostí, účelem a přirozeně pro fungování takových uskupení je samozřejmé, že s postupem času je potřeba nastavit hranice a pravidla.

Již římské právo reagovalo na přirozenou potřebu lidí se shromažďovat. Spolky neboli collegia existovali v Římském impériu a jejich cílem byla například organizace náboženské činnosti.² Právnícké osoby dle římského práva lze dělit na Collegia, která byla dle Římského práva řazena mezi soukromoprávní korporace. Podstatou korporace, universitates personarum, je dle Kincla, Urfuse, Skřejpka „sdružení osob za jistým, právním řádem uznaným cílem, sdružení, které rozvíjí svou činnost podle ustanovených pravidel (podle stanov korporace): tak vedle jednotlivých členů sdružení vzniká nový právní subjekt, subjekt zcela samostatný a na existenci konkrétních osob (subjektů), které korporaci tvoří, zásadně nezávislý“.³ Korporace nemá způsobilost k právnímu jednání, což znamená, že za korporace jednájí osoby, které jsou statutem k takovému jednání pověřeny, konkrétně se jednalo o členy orgánů. Pokud bychom hledali první zmínky o collegiích, našli bychom je již v Zákonu 12 desek, který určoval, že pro vznik stačilo, aby byly skupinou lidí sepsány stanovy, které neobsahovaly nic zakázaného. Během období triumvirátů došlo ke zpřísnění podmínek vzniku, stanovy nově zakládaných collegií musely být schváleny senátem či princepsem. Další právní úprava vznikla přijetím „lex Iulia de collegiis“. Ten ustanovil, že k založení je potřeba tří lidí (tres faciunt collegium) a že collegium je collegium dokud má alespoň jednoho člena. Zákon dále upravoval, co má vše být obsaženo ve stanovách collegia. Jednalo se o účel spolku, označení orgánů a zda se bude jednat o universitas ordinata, tedy spolek s řídicím výborem, či universitas inordinata, spolek s valnou hromadou členů.⁴

Právní úprava spolků si během desítek let prošla značným vývojem, stejně jako většina oblastí práva. Historii právní úpravy spolků na dnešním území České

¹ RONOVSÁ, Kateřina. *Spolkové a nadační právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5, str. 21

² KINDL, Milan, Zdeněk ERTL, Nikola FORMANOVÁ, Tomáš KINDL a Alexander ŠÍMA. *Úskalí spolkového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-642-2, str. 49

³ KINCL, Jaromír, Michal SKŘEJPEK a Valentin URFUS. *Římské právo*. Praha: C.H. Beck, 1995. Beckovy právnícké učebnice. ISBN 80-7179-031-1., str. 80

⁴ KINCL, Jaromír, Michal SKŘEJPEK a Valentin URFUS. *Římské právo*. Praha: C.H. Beck, 1995. Beckovy právnícké učebnice. ISBN 80-7179-031-1., str. 81

republiky si můžeme rozdělit podle mezníků, které jsou podstatné pro tuto práci, do několika částí.

1.1 Právní úprava podle zákona č. 134/1867 ř.z.

Česká právní úprava spolků byla značně ovlivněna přijetím zákona č. 134/1867 ř.z., o právě spolčovacím. Tento zákon se dle § 2 například nevztahoval ke spolkům, jejichž cílem byl zisk, či k bankovním, pojišťovacím a kreditním spolkům. V zákoně dále nalezneme podmínky pro zřízení spolku, konkrétní náležitosti statutu neboli zakládající listiny. Statut musel například obsahovat informace o tom, k čemu se spolek zřizuje, kde bude sídlo spolku, jaká bude organizační struktura, jaká práva a povinnosti budou mít členové spolku, jakým způsobem se budou přezkoumávat spolková rozhodnutí a v neposlední řadě také nesměl chybět způsob likvidace spolku. Novinkou v tomto zákoně byla také část druhá, která se zabývala politickými spolky. Členy těchto spolků nemohli dle § 30 být cizinci, ženy a nezletilé osoby.⁵

Předchůdcem zákona č. 134/1867 ř.z. byl císařský patent ze dne 26. listopadu 1852, tedy zákon č. 253/1852 ř.z., často označován jako starý spolkový zákon. Ten mimo jiné zakládal, že k vytvoření spolku je třeba speciálního povolení státní správy, o které musely žádat dle § 1 spolky, které tak mají ujednáno ve stanovách, spolky akciové a spolky, kterým to nařizuje zvláštní předpis. Dle § 2 musí mít povolení spolky, jejichž účel byl veřejný a obecně užitečný. Podle zákona jsou to spolky, jejichž účelem je například podpora vědy a umění nebo povzbuzení a oživení zemědělství.⁶

1.2 Právní úprava podle zákona č. 68/1951 Sb.

Právní úpravou z dob Habsburské monarchie se spolky řídily až do doby, kdy naše území přestalo být řízené demokraticky a nastala totalita. Za první republiky tak nedocházelo k výrazným změnám. K těm docházelo postupnými novelizacemi stávající právní úpravy, kdy například začalo omezování politických sdružení, přitvrzování sankcí a také přecházely některé pravomoci z moci soudní na orgány státní moci prostřednictvím nařízení vlády č. 13/1939 Sb. II.⁷

⁵ Zákon č. 134/1867 ř.z. o právě spolčovacím

⁶ § 1 a 2 zákona č. 253/1852 ř.z.

⁷ KINDL, Milan, Zdeněk ERTL, Nikola FORMANOVÁ, Tomáš KINDL a Alexander ŠÍMA. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-642-2., str. 58-59

Další novelizace zákona č. 134/1867 ř.z. mělo na svědomí vládní nařízení č. 97/1939 Sb., které bylo přijato brzy po vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava. Následkem této novely bylo velké omezení počtu spolků na našem území, a to zejména kvůli zákazu založení nových spolků v případě, že jejich vznik nebyl v souladu s veřejným zájmem. Již vzniklé spolky musely pro zachování své existence oznámit tento záměr pověřeným úřadům. Pokud tak neučinily, byly k uvedenému datu v novele zrušeny. Nařízení a opatření, která měla na svědomí zrušení a rozpuštění spolků během doby totality, byla zrušena dekretem prezidenta č. 81/1945 Sb. Tento dekret zakládal povinnost správním orgánům, aby zrušeným a rozpuštěným spolkům navrátil jejich majetek. Pokud spolky chtěly opět vykonávat činnost, musely tento záměr oznámit příslušným orgánům, které i přes zrušení původního nařízení měly povinnost založení zakázat, pokud činnost spolku nebyla v souladu s veřejným zájmem.⁸

Proces změny byl dokončen až v roce 1951, kdy byl přijat zákon č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních (dále jen „zákon o dobrovolných organizacích“).⁹

Významným mezníkem v historii právní úpravy bylo přijetí právního předpisu Národním shromážděním Československé republiky. Jednalo se o zákon ze dne 12. července 1951 č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních. Tento zákon byl účinný od 1. října 1951 až do 28. března 1990. Přijetím tohoto zákona byly zrušeny 3 právní předpisy, a to zákon č. 134/1867 ř.z., o právě spolčovacím, zákon č. 135/1867 ř.z., o právě shromažďovacím a ustanovení zákona č. 145/1947 Sb., o organizaci zemědělců republiky Československé, která jsou v rozporu s nově přijatým zákonem.¹⁰

Přijetím tohoto zákona došlo nejen ke zrušení registračního principu, který byl zaveden dekretem č. 81/1945, ale také došlo k úplnému nahrazení spolků, které se dle nového zákona přeměnily na dobrovolné organizace.¹¹ Novinkou dle uvedeného zákona bylo, že dle § 2 odst. 2 organizace může vzniknout pouze po schválení organizačního řádu. Organizační řád plnil roli stanov, dle § 2 odst. 1

⁸ KINDL, Milan, Zdeněk ERTL, Nikola FORMANOVÁ, Tomáš KINDL a Alexander ŠÍMA. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-642-2., str. 60-61

⁹ RONOVSÁ, Kateřina. *Spolkové a nadační právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5, str. 22

¹⁰ § 12 zákona č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních

¹¹ KINDL, Milan, Zdeněk ERTL, Nikola FORMANOVÁ, Tomáš KINDL a Alexander ŠÍMA. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-642-2., str. 61

v něm musel být uveden účel, identifikační údaje, způsob vnitřní organizace, úkoly a způsob plnění těchto úkolů. Organizační řád schvaloval krajský národní výbor, v jehož obvodu měla nová organizace sídlo. Pokud činnost a působnost organizace měla potenciál přesahu do více krajů, schvalování připadalo Ministerstvu Vnitra. Ustanovení § 3 zákona o dobrovolných organizacích upravuje členství, které je dobrovolné. Dle § 3 odst. 2 téhož zákona si členové volí demokraticky své funkcionáře, kteří jsou oprávněni přijímat prostou většinou usnesení. Přijetím tohoto zákona došlo u některých spolků k automatické přeměně na dobrovolnou organizaci dle tohoto zákona. V § 4 zákona o dobrovolných organizacích pak nalezneme výčet dobrovolných organizací, které tak zákon označuje, např. Československý svaz mládeže, Svaz československo-sovětského přátelství či Československou obec sokolskou. Ustanovení § 9 odst. 1 téhož zákona upravoval situaci pro spolky, které nebyly přeměněny na dobrovolné organizace. Pokud jejich činnost byla v zájmu pracujícího lidu a mohla být společnosti přínosná, mohly o přeměnu na dobrovolnou organizaci požádat či se mohly včlenit do již vzniklé organizace. Další variantou pro spolky byla přeměna na jinou právnickou osobu. Dále § 9 odst. 1 zmocnil Ministerstvo Vnitra k vydání podzákonných právních předpisů, které budou upravovat způsoby přeměn, zánik spolků, způsob nakládání s jejich majetkem a další.¹²

Prováděcím právním předpisem k zákonu č. 68/1951 Sb. byla vyhláška č. 320/1951 Ú.I. ministra vnitra ze dne 29. září 1951 o dobrovolných organizacích a shromážděních (dále jen „vyhláška“). Obsah poměrně krátké vyhlášky je rozdělen na část upravující dobrovolné organizace a část upravující shromáždění. V části první je detailně vymezeno, jaké náležitosti a které informace musí obsahovat organizační řád. Ustanovení § 4 vyhlášky se zmiňuje o evidencích, které vedou okresní národní výbory, s výjimkou Prahy, kde evidenci vede ústřední národní výbor. Do evidence se zanáší informace o organizacích a jejich složkách, hlavně pak název, sídlo a způsob jednání. Vyhláška dále uvádí konkrétní příklady přeměn spolků na jiné útvary. Spolky se tak mohly dle § 5 odst. 2 vyhlášky včlenit do lidového družstva. Jako příklad je uvedeno přeměna podpůrného spolku do podpůrného fondu. V § 5 odst. 3. vyhlášky je konkrétně upravena pravomoc okresního národního výboru rozpustit spolek, pokud se usnese, že jeho existence zásadně neprospívá budování socialismu. Není při rozpouštění vázán zakládajícími listinami spolku, rozhoduje sám dokonce i o vypořádávání se

¹² Zákon č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních

s majetkem spolku. Okresní národní výbor může dle § 5 odst. 4 rozhodnout o tom, že zánik spolku bude oznámen v tisku.¹³

1.3 Právní úprava podle zákona č. 83/1990 Sb.

Po 17. listopadu 1989 a pádu Komunistické strany Československa a nástupu demokratického režimu došlo i na novou právní úpravu spolků. Vzhledem k tomu, že zákon č. 83/1990 Sb. je svou povahou zákonem speciálním (lex specialis), je třeba si krátce představit zákon obecný (lex generalis), jehož ustanovení se subsidiárně použijí. V tomto případě se tímto obecným zákonem myslí zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, dále jen „občanský zákoník“.

V části první, hlavě druhé, oddílu druhém občanského zákoníku nalezneme právní úpravu právnických osob, mezi které samozřejmě spadají i spolky. Podle zákonů účinných v této době, ale musíme o spolcích hovořit jako o sdruženích. Právnickými osobami byly dle ustanovení § 18 odst. 2 občanského zákoníku sdružení fyzických nebo právnických osob, účelové sdružení majetku, jednotky územní samosprávy, a jiné subjekty, o kterých tak stanoví zákon. Občanský zákoník dále ustanovoval způsob založení a vzniku, upravoval název a sídla právnických osob, dále se zabýval způsobem jednání právnických osob. Pracuje také s pojmem statutární orgán, kterým je dle § 20 odst. 1 ten, kdo je oprávněn zakládací listinou, smlouvou o zřízení právnické osoby či zákonem jednat za právnickou osobu.¹⁴

Lex specialis v oblasti sdružení je pak již výše zmiňovaný zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů ze dne 27. března 1990. Obsah tohoto zákona je přirozenou reakcí na dobu totality. Za hlavní cíl zákona se dá jistě považovat ochrana politického práva, které nalezneme v čl. 20 Listiny základních práv a svobod a které v odst. 1 říká: „Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.“¹⁵ Právo sdružovat se má přispívat k rozvoji a fungování demokratické společnosti a právního státu. Náleží jak právnickým, tak fyzickým osobám a není omezeno jen na plnoleté fyzické osoby.¹⁶

Již úvodní ustanovení § 1 zákona o sdružování občanů totiž garantuje, že lidé se mohou svobodně sdružovat, a že ke sdružování není potřeba souhlasu

¹³ Vyhláška č. 320/1951 Ú.I. ministra vnitra o dobrovolných organizacích a shromážděních

¹⁴ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

¹⁵ Čl. 20 odst. 1 Ústavního zákona č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.

¹⁶ ČERNÝ, Petr. Zákon o sdružování občanů: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-328-8., § 1

státních orgánů. Dále je také upřesněno, že „*tento zákon se nevztahuje na sdružování občanů a) v politických stranách a politických hnutích, b) k výdělečné činnosti nebo k zajištění řádného výkonu určitých povolání, c) v církvích a náboženských společnostech*“.¹⁷ Tento taxativní výčet udává tři typy subjektů, jejichž činnost je upravena speciálními právními předpisy. Důležité je zmínit, že není zakázáno částečné prolínání znaků vymezených subjektů a občanského sdružení. Příkladem je, že pokud občanské sdružení vykonává výdělečnou činnost, jejíž výsledek putuje zpět do občanského sdružení a slouží k podpoře činnosti a chodu, nejedná se o výdělečnou činnost uvedenou v § 1 odst. 3 písm. b) zákona o sdružení občanů. Musí jít však o činnost vedlejší, nikoliv hlavní.¹⁸

Podstatné je jistě ustanovení § 2 zákona o sdružování občanů, ze kterého vyplývají dvě zásadní informace. V odstavci prvním je upravené, jaké další formy a subjekty spadají pod legislativní zkratku zákona o sdružování občanů „sdružení“. Jedná se o spolky, společnosti, svazy, hnutí, kluby a jiná občanská sdružení či odborové svazy. Pojem „sdružení“ se však nepoužívá pouze v souvislosti se sdružováním občanů a zákonem č. 83/1990 Sb., ale také se můžeme setkat se sdružením dle smlouvy o sdružení podle § 829 a následujícího zákona č. 40/1964 Sb.¹⁹ Přestože § 2 odst. 1 zákona vyjmenovává, co vše je bráno jako sdružení, je třeba uvést na pravou míru, že se nejedná o další právní formy, ale o odlišná pojmenování. Podle zákona tak existuje pouze jedna právní forma.²⁰ V § 2 odst. 3 nám říká, že: „*Sdružení jsou právníckými osobami. Do jejich postavení a činnosti mohou státní orgány zasahovat jen v mezích zákona.*“²¹ První věta citovaného ustanovení upozorňuje, že občanské sdružení jakožto právnícká osoba má podle občanského zákoníku, jakožto obecného právního předpisu, který upravuje právnícké osoby, způsobilost mít práva a povinnosti v právních vztazích. Druhá věta citovaného ustanovení pak nepřímou odkazuje na registrační princip a zcela mění postavení státních orgánů oproti zákonu č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních. Nově tak státní orgány nepovolují vznik, ale pouze ho registrují. Registraci a vzniku sdružení je věnován § 6–11. Jak

¹⁷ § 1 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů,

¹⁸ ČERNÝ, Petr. Zákon o sdružování občanů: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-328-8., § 1

¹⁹ RONOVSÁ, Kateřina. Spolkové a nadační právo. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5, str. 24

²⁰ ČERNÝ, Petr. Zákon o sdružování občanů: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-328-8., § 2

²¹ § 2 odst. 3 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

uvádí zákon v § 6 odst. 1, vznik občanského sdružení nastává registrací do rejstříku občanských sdružení. V momentě registrace tak sdružení nabývá práva a povinnosti a nahlíží se na něj jako na právní subjekt.²² Pro registraci je nutné splnit několik podmínek. Návrh musí podat nejméně 3 osoby, z nichž alespoň jedna musí být plnoletá. V zákonné úpravě se tyto osoby dále označují jako přípravný výbor. Jeho členové pak na návrhu uvedou jméno, příjmení, datum narození a bydliště. Nutností je, aby návrh obsahoval označení osoby, která bude oprávněna jednat jménem všech. Součástí návrhu je pak dvojí vyhotovení stanov, které musí obsahovat následující náležitosti:

- název sdružení,
- sídlo,
- cíl činnosti,
- organizační strukturu, způsob ustanovení orgánů a osob, oprávněných jednat za sdružení,
- informace o organizačních jednotkách, o jejich způsobu jednání, pokud nějaká budou,
- zásady hospodaření.²³

Přípravný výbor je pověřen jednáním až do vzniku sdružení a do ustanovení orgánů, pokud není ve stanovách rozhodnuto jinak. Státní orgán, který je odpovědný za registraci je Ministerstvo vnitra České republiky, které mimo jiné spravuje rejstřík občanských sdružení.²⁴ Zajímavostí je, že rejstřík občanských sdruženích a rejstřík zájmových sdruženích právnických osob jsou rejstříky neveřejnými. Jedná se o ojedinělost, poněvadž ostatní rejstříky dle občanského zákoníku jsou veřejné.²⁵ Ustanovení § 9 odst. 1 zákona zakládá lhůtu 10 dní, ve které ministerstvo provede registraci sdružení v případě, že návrh splňoval veškeré náležitosti uvedené v § 6 odst. 2 a dále nezjistil důvody, které by bránily vzniku sdružení. V případě že po vzniku sdružení dojde ke změně stanov, je sdružení změny písemně oznámit v zákonné lhůtě, tak jak je uvedeno v ustanovení § 11.²⁶

²² ČERNÝ, Petr. Zákon o sdružování občanů: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-328-8., § 2–6

²³ § 6 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

²⁴ § 6-11 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

²⁵ RONOVSÁ, Kateřina. Spolkové a nadační právo. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5, str. 30

²⁶ § 9-11 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

Úprava orgánů spolku bohužel není součástí výše uvedeného zákona. Tu nalezneme v obecném právním předpisu, občanském zákoníku, a ve stanovách spolku. Orgán, který je způsobilý jednat za spolek, je statutární orgán, jehož úprava vychází z obecného právního předpisu, a hlavně ze stanov. Ty by měly určit, zda bude statutární orgán jednotlivec či zda to bude orgán sborový. U sborového orgánu je zapotřebí ve stanovách upravit způsob jednání orgánu, jeho volbu a působnost.²⁷ Úprava dalších orgánů sdružení však v zákoně o sdružování občanů obsažena není. Jedinou zmínku o orgánech lze vyčíst z ustanovení § 12 odst. 2 zákona o sdružování občanů, kdy je nejvyššímu orgánu svěřena pravomoc rozhodnout o rozpuštění nebo sloučení sdružení, pokud stanovy neurčí jinak.²⁸ Jelikož zákon neukládá formu a způsob jednání nejvyššího orgánu ani jeho působnost, je opravdu nutné, aby stanovy co možná nejpodrobněji orgány upravily. Z praxe a odborných publikací lze zjistit, že mezi další orgány patří kontrolní a rozhodčí orgán. Bohužel i u nich, stejně jako u nejvyššího orgánu není zákonná úprava sdílná a je tak víceméně pouze na zakladatelích a jejich úpravě stanov, zda tyto orgány zřídí, jaký název ponesou, jakým způsobem budou jejich členové voleni, a hlavně jaká bude jejich působnost.²⁹

Co se zániku sdružení týče, zákon zná 3 způsoby, které uvádí v § 12 odst. 1 kdy „*Sdružení zaniká a) dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením, b) pravomocným rozhodnutím ministerstva o jeho rozpuštění, c) zrušením podle právního předpisu*“.³⁰ Ministerstvo je oprávněno rozpustit občanské sdružení v případě, že koná činnost, která spadá pod činnost politických stran a hnutí, nebo její činnost spočívá ve výkonu víry, dále pokud porušuje zásady uvedené v § 3 odst. 1 a 2, tedy pokud dochází k nucení ke sdružování, či pokud je činnost v rozporu s § 4 a § 5, kdy v § 4 nalezneme uvedené sdružení, která nejsou zákonem povolena a § 5 speciálně upravuje, že sdružení nemají povoleno vykonávat funkci státních orgánů. Pokud ministerstvo zaznamená některý z pochybení uvedených výše, vyzve sdružení k upuštění od zakázané činnosti a pokud nedojde k nápravě, je oprávněno ho zrušit.³¹

²⁷ TELEEC, Ivo. Spolkové právo. Praha: C.H. Beck, 1998. Beckova edice právo a hospodářství. ISBN 80-7179-194-6., 141-143

²⁸ § 12 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

²⁹ TELEEC, Ivo. Spolkové právo. Praha: C.H. Beck, 1998. Beckova edice právo a hospodářství. ISBN 80-7179-194-6., str. 145

³⁰ § 12 odst. 1 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

³¹ § 3-5 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

Závěrem se zákon vypořádává s přeměnami dobrovolných organizací podle zákona č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních. Nový zákon říká, že dobrovolné organizace, které vznikly podle zákona č. 83/1951 Sb., nebo které vznikly po přijetí uvedeného zákona, a které nezanikly, se považují za sdružení. Povinností těchto organizací bylo nahlásit Ministerstvu vnitra k uvedenému datu informace obsažené v § 19 odst. 1 zákona č. 83/1990 Sb. Stejně podmínky platily i pro spolky, které vznikly před 1. říjnem 1951. Co se československého přesahu týče, sdružení působící na území obou republik, registrované ve Slovenské republice, měly povinnost dle § 20a odst. 1 požádat o registraci v České republice do 30. dubna 1993. V případě že se tak nestalo, neměly nadále právo svou činnost na území České republiky vykonávat.³²

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů byl účinný až do 31. prosince 2013. 1. ledna 2014 totiž nabyl účinnosti zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který obsahuje právní úpravu sdružení, dle terminologie nového občanského zákoníku, spolků.

³² § 3-5 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

2. OBECNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „ObčZ“ nebo „občanský zákoník“) přinesl do soukromého práva velké množství změn. Nejen že nahradil občanský zákoník z roku 1964³³, nabytím jeho účinnosti došlo ke zrušení dalších zákonů, například zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, o kterém pojednává předešlá kapitola. Stal se z něj tak základní, a hlavně obecný právní předpis, který zakotvuje právní úpravu spolků. Ta vychází z Listinou zaručeného práva se sdružovat.³⁴ Ustanovení týkající se spolkového práva jsou obsažena v části první, hlavě druhé, dílu třetím, oddílu druhém, pododdílu druhém, konkrétně pak v § 214 - § 302 občanského zákoníku. Důležitým předpisem, který se zabývá úpravou spolků je zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob doprovázený vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 323/2013 Sb., o náležitostech formulářů na podávání návrhů na zápis, změnu nebo výmaz údajů do veřejného rejstříku a zrušení některých vyhlášek. Z procesních předpisů by se problematiky spolkového práva mohl dotknout zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád a zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Dalším zákonem, který zasahuje do oblasti spolků je zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Konkrétně se jedná o novelu tohoto zákona z roku 2013, která přinesla úpravu řízení před rozhodčí komisí spolku, kterou nalezneme v části sedmé zákona. V neposlední řadě nesmí ve výčtu chybět nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravující některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstříků právnických a fyzických osob.³⁵

Vzhledem k přijetí nového občanského zákoníku dochází opět ke změně terminologie. Občanský zákoník nově o občanských sdruženích hovoří jako o spolcích, z evidence občanských sdružení se stává veřejný spolkový rejstřík, a nadále již nebude řeč o organizačních jednotkách, ale o pobočných spolcích.³⁶

³³ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

³⁴ Čl. 20 odst. 1 zákona č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky

³⁵ RONOVSÁ, Kateřina, Vlastimil VITOUL a Jana BÍLKOVÁ. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-020-8, str. 21

³⁶ Tamtéž, str. 23

Hovoříme-li o spolku, je potřeba se na tuto právní formu dívat hlavně jako na právnickou osobu a korporaci.³⁷ Právnickou osobu můžeme definovat jak pozitivně, tak negativně. V negativním pojetím je právnickou osoba, ta která není osobou fyzickou.³⁸ V rámci pozitivního pojetí pak vnímáme právnickou osobu dle ustanovení § 20 odst. 1 ObčZ jako organizovaný útvar, kterému zákon udělil právní osobnost. Tu nabývá vznikem a pozbývá ji zánikem.³⁹ Každá právnická osoba musí vykazovat určité znaky a splňovat určité podmínky, aby mohla být za PO považována. Mimo názvu a sídla, je třeba vymezit účel právnické osoby, tzn. vymezit, zda se právnická osoba zakládá za veřejným či soukromým účelem (viz. § 144 ObčZ). Mezi další znaky jistě spadá určitá organizační struktura, vymezení orgánů, skrze které právnická osoba jedná. Takové orgány označujeme jako statutární. Mezi ty nejvýznamnější znaky však patří výše zmiňované právní osobnosti neboli subjektivita. Ustanovení § 15 odst. 1 ObčZ ji definuje jako „*způsobilost, mít v mezích právního řádu práva a povinnosti*“. Následující ustanovení, konkrétně § 17 odst. 1 ObčZ pak upřesňuje, že právní osobnost mohou mít pouze osoby. S právy a povinnostmi se pojí dvě doktríny, které je vymezují a je pravidlem, že každý právní řád k nějaké tíhne. První „*ultra vires*“ doktrína říká, že právnická osoba nemá práva a povinnosti všeobecné, ale získává je pouze v rámci předmětu činnosti. Druhá, mladší doktrína, zase naopak přiznává práva a povinnosti obecně. Tato doktrína se označuje jako generální subjektivita.⁴⁰ K té se hlásí i občanský zákoník, a to konkrétně ustanovením § 20 odst. 1, který říká, že právnická osoba má práva a povinnosti bez ohledu na předmět její činnosti, v případě, že se slučují s její právní povahou.

Dalším pojmem, kterým je třeba se krátce zabývat v rámci představení spolků je korporace, která úzce souvisí s právnickými osobami. Občanský zákoník zná několik druhů právnických osob, které se od sebe liší především tím, zda je právnická osoba organizovaným společenstvím osob. O takové právnické osobě pak hovoříme jako o korporaci, zatímco u osoby s účelově vyčleněným majetkem

³⁷ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7., str. 3

³⁸ DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. Občanské právo hmotné. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016-. ISBN 978-80-7552-187-3., str. 267

³⁹ § 118 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁴⁰ DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. Občanské právo hmotné. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016-. ISBN 978-80-7552-187-3., str. 269

hovoříme jako o fundaci. Do trojice je v zákoně vymezen ústav, který obsahuje jak složku majetkovou, tak osobní.⁴¹

Korporace je nutné rozdělit na korporace veřejnoprávní a soukromoprávní. Veřejnoprávními korporacemi rozumíme obce (územně samosprávné celky) a kraje (vyšší územně samosprávné celky). Pod soukromoprávní korporace spadají zejména obchodní společnosti, družstva a spolky.⁴²

2. 1 Charakteristika

Spolek je neziskovou soukromoprávní korporací, pro kterou jsou typické určité znaky. Spolek, jakožto společenství osob, se zakládá na dobrovolnosti, tzn. nikdo nesmí být nucen ke členství ve spolku. Ať již ke vstupu či k setrvání. Členové jsou pro spolky klíčoví, a to jak při jeho zakládání, kdy musí být splněn zákonný počet osob pro založení, tak při následné činnosti. Spolková činnost je založena na nezávislosti vůči státu. Příkladem může být registrační princip, kdy k založení není třeba povolení orgánů státní moci. V tomto vztahu stát nastavuje pravidla ve formě v celku dispozitivních právních předpisů, což má za následek, že spolky jsou ve své činnosti velmi autonomní, pokud se drží v zákonem vytyčených hranicích. Projevem autonomie jsou stanovy, prostřednictvím kterých si může spolek upravovat svůj chod a vnitřní poměry. Vzhledem k tomu, že spolky jsou korporacemi soukromoprávními, jsou financovány prostřednictvím vlastních zdrojů. Spolky nejsou oprávněny, aby jejich hlavní činností byla výdělečná činnost nebo dokonce podnikání. Účelem spolku je naplňování společných zájmů, kterého má být dosaženo prostřednictvím hlavní a popřípadě vedlejší činnosti spolku.⁴³ K tomu občanský zákoník v § 217 odst. 1 říká, že hlavní činnost slouží k uspokojení zájmů, který slouží k naplnění účelu, pro který byl spolek založen. Výdělečná činnost nebo podnikání nemohou být hlavní činností spolku, ale mohou být činnostmi vedlejší v případě, že zisk je opět použit k podpoře a rozvoji činnosti spolku. Vzhledem k tomu, že je spolek korporací neziskovou, není ani možné případný zisk přerozdělit mezi členy. Důvodová zpráva k občanskému zákoníku pak jako další znak uvádí oddělení majetkové sféry spolku od jejich členů a zároveň vylučuje povinnost členů ručit za dluhy

⁴¹DVOŘÁK, Jan, Jirí ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. Občanské právo hmotné. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016-. ISBN 978-80-7552-187-3., str. 273

⁴² Tamtéž, str. 273-274

⁴³ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7., str. 3-5

spolku.⁴⁴ To ovšem neplatí u všech druhů korporací, výjimkou jsou například sdružení vlastníků jednotek. V tomto případě zákon zakládá povinnost ručit za dluhy těchto subjektů.⁴⁵

2.2 Založení a vznik spolku

Založení a vznik jsou pojmy, které jsou si svým významem velmi podobné, avšak v právní terminologii je potřeba tyto pojmy nezaměňovat a odlišovat je od sebe. Založení spolku není nikterak složité. V první řadě je potřeba podle ustanovení § 214 odst. 1 ObčZ alespoň tři osob, ať již fyzických nebo právnických, které spojuje stejný zájem, kterým hodlají spolkovou činností naplnit. Při založení je třeba splnit podmínku svobodné vůle a dobrovolnosti, která je ustanovená v § 215 odst. 1 ObčZ. To, že je členství ve spolku dobrovolné a nikdo nesmí být nucen do něj vstoupit, v něm setrávat či z něj vystoupit, je již uvedeno v předešlé podkapitole. Je zde však nutné poukázat na fakt, že projevem spolkové autonomie je právo spolku upravit ve svých stanovách podmínky vzniku a zániku členství.⁴⁶

Spolek se zakládá tím, že se zakládající osoby shodnou na obsahu stanov.⁴⁷ Druhou možností je, že dojde k přijetí návrhu stanov na ustanovující schůzi.⁴⁸ V tomto případě ustanovující schůze přijímá usnesením, kterým se spolek zakládá.⁴⁹

Spolek vzniká dnem, kdy je zapsán do spolkového rejstříku.⁵⁰ Hovoříme-li o veřejných rejstřících, je vhodné si krátce představit, co vlastně veřejný rejstřík je. Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob v § 1 odst. 3 definuje veřejný rejstřík jako informační systém veřejné správy a taxativně vymezuje, jaké rejstříky pod pojem „veřejný rejstřík“ spadají. Jedná se o rejstřík spolkový, nadační, obchodní, rejstřík ústavů, společenství vlastníků jednotek a obecně prospěšných společností. Rejstříkové soudy, což jsou soudy pověřené vedením rejstříků, do nich zapisují zákonem požadované informace

⁴⁴ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz k § 214 - § 217

⁴⁵ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7., str. 5

⁴⁶ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právní osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 186-189

⁴⁷ § 214 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁴⁸ § 222 odst. 1 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁴⁹ DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. Občanské právo hmotné. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016-. ISBN 978-80-7552-187-3., str. 275

⁵⁰ § 226 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

o právnických a fyzických osobách.⁵¹ Součástí veřejných rejstříků jsou i sbírky listin, ve kterých jsou uložena zakladatelská právní jednání, stanovy, statuty, výroční zprávy, účetní závěrky a další listiny vyjmenované v § 66 a následujícím zákona o veřejných rejstřících.

Pro zapsání do rejstříku je spolek povinen podat návrh na zápis k příslušnému rejstříkovému soudu. Aktivně legitimováni jsou k podání návrhu na zápis zakladatelé v případě, že spolek byl založen schválením stanov alespoň třemi osobami. Pokud byl spolek založen přijetím usnesením na ustavující schůzi, je schůze povinna pověřit osobu, která návrh na zápis za spolek podá. Pokud tak výše uvedené osoby neučiní do 15 dnů, zákon uplynutím této lhůty aktivně legitimuje k podání návrhu všechny, kdo prokáží, že na vzniku spolku mají právní zájem.⁵² K podávanému návrhu je vždy potřeba přiložit listiny, které osvědčují informace, které mají být zapsány. Pokud dochází k zápisu osob, je nutné doložit souhlas osob s jejich zapsáním. Pokud se podává návrh na výmaz zapsaných osob, souhlas není vyžadován. Mezi další zákonem požadované dokumenty patří souhlas vlastníka nemovitosti s umístěním sídla. Souhlas nesmí být starší než tři měsíce a musí obsahovat úředně ověřené podpisy.⁵³ Návrh lze podat jak v elektronické formě, tak i v papírové. Za každý podaný návrh je předkladatel povinen uhradit soudní poplatek, což neplatí například pro spolky, které jsou od platby osvobozeny na základě novely zákona z roku 2001.⁵⁴ Přímý zápis do rejstříku může provést i notář, a to pokud jsou splněny požadavky uvedené v § 108 a násl. zákona o veřejných rejstřících.

Do veřejných rejstříků se dle § 25 odst. 1 zapisují zákonem požadované skutečnosti, mezi které patří: a) název, sídlo, b) předmět činnosti, účel osoby, c) právní forma právnické osoby, d) den vzniku a zániku právnické osoby, e) u fyzické osoby datum narození, rodné číslo⁵⁵, bydliště, f) identifikační číslo, které přidělí rejstříkový soud, g) informace týkající se statutárního orgánu – název, počet členů, identifikační údaje osob dle písm. e), způsob jednání, den vzniku a zániku funkce, h) pokud má právnická osoba kontrolní orgán, uvede se počet členů, identifikační údaje dle písm. e), den vzniku a zániku funkce, i) jméno

⁵¹ § 1 - §2 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

⁵² § 226 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník a § 11 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

⁵³ § 14 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

⁵⁴ § 11 odst. 1 písm. j) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích ve znění pozdějších předpisů

⁵⁵ Dle § 6 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, rodné číslo slouží pouze k identifikaci, ve veřejném rejstříku nebývá zveřejněno.

a adresa místa pobytu prokuristy, způsob jednání, informace, zdali se procura vztahuje pouze na pobočku či na celý závod, jejich identifikace, informace, zda může prokurista nemovitou věc zatížit či zcizit, j) skutečnosti o kterých to stanoví zvláštní zákon, k) den, kdy byl údaje zapsány.⁵⁶

Zákon o veřejných rejstřících přináší speciální úpravu jednotlivých rejstříků. Vymezuje tak, že do spolkového rejstříku se zapisují nejen spolky, pobočné spolky, ale také tuzemské a mezinárodní odborové organizace, tuzemská a mezinárodní organizace zaměstnavatelů, zahraniční spolky a pobočné spolky. Ustanovení § 29 pak rozšiřuje výčet skutečností uvedených v § 25, které se zapisují do spolkového rejstříku. Jedná se například o a) předmět vedlejší činnosti, b) název nejvyššího orgánu, c) rozhodčí komisi, její název, počet členů a identifikační údaje fyzických osob podle § 25 odst. 1 písm. e), den vzniku a zániku funkcí, adresa pro doručení podání v řízení před rozhodčí komisí, d) pobočné spolky, jejich názvy, sídla a identifikační čísla, e) sídlo v zahraničí, pokud tam spolek přesunul své sídlo.⁵⁷

2.2.1 Stanovy

Stanovy jsou zakladatelským právním jednáním⁵⁸ a jsou nedílnou součástí každého spolku. Zákon ponechává zakládajícím osobám při vytváření stanov velký prostor na uplatnění spolkové autonomie⁵⁹ a udává pouze několik požadavků, bez kterých však nemůže dojít ke vzniku spolku.

Mezi zákonné požadavky patří:

- Název a sídlo spolku,
- účel spolku,
- práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě určení způsobu, jak jim budou práva a povinnosti vznikat,
- určení statutárního orgánu.⁶⁰

Název spolku, jak je uvedeno v ustanovení § 216 ObčZ, musí ve svém názvu obsahovat slovo „spolek“, „zapsaný spolek“ nebo zkratku „z.s.“. Název musí dále splňovat obecné požadavky na název právnických osob, které jsou uvedené v § 132 odst. 1 ObčZ, tzn. musí odlišovat právnické osoby od jiných právnických

⁵⁶ § 25 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

⁵⁷ § 29 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

⁵⁸ § 122 zákona č. 89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů

⁵⁹ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz k § 218 - § 227

⁶⁰ § 218 zákona č. 89/2019 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

osob, musí obsahovat označení právní formy, což ukládá výše uvedené ustanovení, a zároveň nesmí být klamavé.⁶¹

Sídlo spolku se řídí zákonnou úpravou obecných ustanovení občanského zákoníku týkajících se právnických osob. Již při zakládání právnických osob je třeba ustanovit jejich sídlo. Při sepisování zakladatelského právního jednání není potřeba uvádět konkrétní adresu, postačí uvést obce, ve které se sídlo nachází. Konkrétní adresa se uvádí v případě, že se právnická osoba zapisuje do veřejného rejstříku.⁶²

Vzhledem k tomu, že spolek vzniká zápisem do spolkového rejstříku, přesnou adresu bude spolek uvádět v návrhu na zápis do spolkového rejstříku. Důvodová zpráva k občanskému zákoníku toto ustanovení odůvodňuje tak, že právnické osobě alespoň odpadnou náklady vznikající pokaždé, kdy bude potřeba změnit adresu sídla.⁶³

Účelem rozumíme cíl, kterého chce spolčující se skupina dosáhnout. Jedná se o vizi, obecné nastínění činnosti skupiny. Dle obecných ustanovení o právnických osobách lze zakládat P v zájmu veřejným nebo soukromém. Spolky jsou většinou zakládány v zájmu soukromém, najdeme ale velké množství spolků, jejichž činnost přesahuje až do zájmu veřejného.⁶⁴ Zda převažuje zájem veřejný či soukromý lze většinou určit podle činnosti, který spolu s účelem patří mezi velmi podstatné znaky nejen spolku, ale i všech právnických osob. Činnost spolku se totiž dle § 25 odst. 1 písm. b zákona č. 304/2013 Sb. zapisuje do rejstříku.

Bez dostatečně určitého vymezení činnosti tak dojde rejstříkovým soudem k odmítnutí návrhu na zápis do rejstříku⁶⁵, což má za následek, že spolek vůbec nevznikne.

⁶¹ § 132 odst. 2 zákona č. 89/2019 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁶² § 136 zákona č. 89/2019 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁶³ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz k § 136–143

⁶⁴ KINDL, Milan, Zdeněk ERTL, Nikola FORMANOVÁ, Tomáš KINDL a Alexander ŠÍMA. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-642-2., str. 190

⁶⁵ § 86 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících fyzických a právnických osob § 86

Rejstříkový soud usnesením návrh na zápis odmítne, jestliže

- a) byl podán osobou, která k návrhu není oprávněna,
- b) nebyl podán předepsaným způsobem,
- c) neobsahuje všechny předepsané náležitosti,
- d) **je nesrozumitelný nebo neurčitý,**
- e) k němu nebyly připojeny listiny, jimiž mají být podle tohoto nebo jiného zákona doloženy údaje o zapisovaných skutečnostech, nebo
- f) účel zakládané právnické osoby je v rozporu s ustanovením § 145 občanského zákoníku.

Jak již bylo uvedeno výše, zákonná úprava zakazuje, aby hlavní činností spolku bylo podnikání či jiná výdělečná činnost sloužící ku finančnímu prospěchu členů. Spolek je neziskový subjekt a zisk získaný vedlejší činností musí užívat k podpoře chodu spolku.⁶⁶ Podnikání ani jiná výdělečná činnost tak nemohou být vytyčeným účelem, kvůli kterému se spolek zakládá.⁶⁷

V pořadí třetí náležitosti, kterou musí obsahovat stanovy je určení práv a povinností členů vůči spolku. Případně je žádoucí určit způsob, jakým budou členům práva a povinnosti vznikat. V občanském zákoníku ani v žádném jiném právním předpisu nenalezneme výčet práv a povinností, která by musela být obsahem zakládajícího právního jednání. Zákon tak počítá s tím, že práva a povinnosti budou ustanovena v rámci spolkové samosprávy. Stanovy tam jistě musí upravovat vznik a zánik členství. Mezi běžná práva a povinnosti členů patří povinnost zaplatit členský poplatek, právo na informace o činnosti orgánů spolku, právo účastnit se akcí pořádaných spolkem a další.

Pro konkrétní představu, ve stanovách studentského spolku ELSA Plzeň, z.s. mezi práva a povinnosti členů patří právo účastnit se akcí pořádaných ELSA Plzeň, podílet se na činnosti spolku, hlasovací právo na Valné hromadě či právo být volen do orgánů spolku. Jako povinnost stanovy uvádějí platbu členského příspěvku a výkon úkolů, které jsou členovi svěřeny. Člen je také povinen řídit se stanovami, vnitřními předpisy a zásadami spolku.⁶⁸ Dále také ve stanovách nalezneme právo členů nahlížet do archivu spolku, skrze nějž mohou uplatnit své právo na informace.⁶⁹

Čtvrtou a zároveň poslední podmínkou na obsah stanov je určení statutárního orgánu spolku. O orgánech pojednává kapitola třetí této práce.

2.3 Členství

Členství je základním stavebním kamenem spolků, bez kterého nemůže fungovat a na kterém je založeno. Tato podmínka je spjata s podmínkou dobrovolnosti, o které již bylo v této práci psáno v předešlých podkapitolách. Veškeré podmínky členství by měly upravovat stanovy spolku, přesto v občanském zákoníku nalezneme obecnou právní úpravu. Členem spolku se

⁶⁶ § 217 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁶⁷ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 191, k § 217

⁶⁸ Čl. 4, Stanovy ELSA Plzeň, z.s.

⁶⁹ Čl. 35 odst. 3 stanov ELSA Plzeň: „Do Archivu má právo nahlížet kterýkoli člen ELSA Plzeň, oprávněně státní orgány, jakož i orgány vyšších organizačních složek ELSA.“

může stát jak osoba fyzická, tak osoba právnická. Členem spolku mohou být jak zletilé osoby, tak osoby nezletilé. Jejich členství, ale může být podmíněno souhlasem zákonného zástupce, dokud se u nezletilé osoby předpokládá, že ještě není plně schopná chápat následky svého jednání.⁷⁰ Jak říká ustanovení § 31 občanského zákoníku, nezletilá osoba je způsobilá k právním úkonům přiměřeným její rozumové a mravní vyspělosti, tudíž se předpokládá, že v určitém věku je nezletilá osoba schopna posoudit, zda chce a může být členem spolku. Postavení právnické osoby jako člena je velmi podobné jako postavení fyzické osoby. Právnická osoba jako člen, je zpravidla zastupována statutárním orgánem, pokud se nerozhodne jinak a nepověří zastupováním jiného zástupce.⁷¹

Podle občanského zákoníku se osoba stává součástí spolku přijetím za člena nebo takovým způsobem, jakým určí stanovy. Před samotným vznikem členství je nutné, aby se mohl potenciální člen seznámit s úplným zněním stanov a dalších vnitřních předpisů, které spolek přijal. Přijetím za člena se totiž pro něj stávají vnitřní předpisy spolku závazné a musí se podle nich řídit.

Komentář k občanskému zákoníku zmiňuje rozlišení vzniku členství na originární, které vzniká nově a derivativní, kdy dochází k vzniku členství právního nástupce. K originárnímu vzniku dochází například při založení spolku během ustanovující schůze. Členství vzniká přítomným osobám, které podle § 224 odst. 4 neodstoupí od přihlášky. Další možností originárního nabytí členství je podání přihlášky do spolku. K derivativnímu vzniku členství je třeba splnit několik podmínek. První, členství musí vzniknout na základě přechodu práv a povinností na právního nástupce osoby, která zanikla nebo zemřela, druhý, stanovy spolku tuto možnost musí povolit.⁷² Podle obecného ustanovení § 232 odst. 1 totiž členství je primárně vázáno na osobu a nepřechází na právního nástupce.

Členství bývá v některých spolcích podmíněno splněním podmínek, jako je například zaplacení členského příspěvku. Zákon tak ponechává na samotných spolcích, aby si ve svých vnitřních předpisech určily výši, splatnost, tedy zda se bude jednat o příspěvek jednorázový nebo pravidelný.⁷³ Zavedení členského příspěvku není obligatorní. Pokud má spolek jiné finanční prostředky, které stačí

⁷⁰ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7, str. 35-36

⁷¹ § 232 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁷² ŠVESTKA, Jiří. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019-. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-656-6., str. 695-696

⁷³ § 235 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

k zajištění chodu, nemusí příspěvek zavádět. Je také v rukou spolku, aby ve stanovách uvedl, který orgán má pravomoc o výši či zavedení a zrušení členského příspěvku rozhodovat. Příspěvek je platbou nevratnou. Pokud tedy člen, který ho zaplatil bude po spolku požadovat jeho vrácení, je pouze na příslušném orgánu, aby rozhodl, zda k vrácení dojde či nikoliv.⁷⁴ Z pohledu daňového, jsou členské příspěvky dle § 19 odst. 1 písm. a) zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu ve znění pozdějších právních předpisů, osvobozeny od daně z příjmu v případě, že povinnost zaplatit členský příspěvek vyplývá ze stanov či jiného zakladatelského právního jednání.⁷⁵

Jelikož jsou příspěvky osvobozené od daně, je třeba se vyvarovat zneužití práva, tak jak judikoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 10.11.2005, č.j. 1 Afs 107/2004-48. Podle skutkové části mělo dojít k tomu, že žalobce založil sdružení, jehož členy byly pouze jeho manželka, děti, švagr a švagrův syn. Žalobce přispíval sdružení na jeho činnost finanční dary, které sdružení používalo k zaplacení svých výdajů, jako například koupě sportovního vybavení, placení školních kurzů a další. Nejvyšší správní soud se proti tomuto jednání vymezil a stanovil, že se jedná o pouhé zneužívání práva žalobce, který přispíval na činnost sdružení pouze za účelem odečtení příspěvku od základu daně.⁷⁶

Dále se v zákonné úpravě setkáváme ustanovením týkající se seznamu členů. Jak vyplývá z § 236 odst. 1 ObčZ vedení seznamu členů není zákonem nakázáno a je na každém spolku, aby si prostřednictvím stanov rozhodl, zda seznam povede či ne. Podle výše zmiňovaného ustanovení by ve stanovách, v případě vedení seznamu, měl být uveden způsob zápisů, výmazů a jak a komu bude možné ho zpřístupnit. Pro spolky, které vedou seznamy členů, platí že je třeba dbát zvýšené opatrnosti při ochraně osobních údajů, které zpracovávají. Veškeré osobní data se musí zpracovávat s souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 a zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Členství zaniká vystoupením, vyloučením nebo dalšími způsoby, které jsou uvedené ve stanovách nebo v jiném zákoně.⁷⁷ Jiný zákonný důvod nalezneme

⁷⁴ ŠVESTKA, Jiří. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019-. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-656-6., str. 698

⁷⁵ LAVICKÝ, Petr a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1.vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, k § 235

⁷⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10.11.2005, č.j. 1 Afs 107/2004-48

⁷⁷ § 237 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

v § 232 odst. 1 ObčZ. Ten říká, že členství se váže na osobu člena a nepřechází na právního nástupce. Tudíž důvodem zániku členství bude smrt fyzické osoby nebo zánik právnické osoby. Mezi zákonem vymezený způsob zániku členství zařadil zákonodárce i zánik členství z důvodu nezaplacení členského příspěvku.⁷⁸ Podobně jako je to i u jiných ustanovení, zákon ponechává částečnou volnost, a tak můžeme ve stanovách najít různé důvody zániku členství. K vystoupení dochází v případě, že se člen spolku rozhodne dobrovolně ukončit členství. Projev vůle člena musí být v souladu s podmínkami vystoupení, které by měly být upravené ve stanovách. K této problematice se vyjádřil Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 11.11.2010, sp.zn. 28 Cdo 4162/2010, kdy na základě nálezu Ústavního soudu sp.zn. III. ÚS 2542/2007 ze dne 23.4.2009 rozhodl, „že projev vůle, jímž člen sdružení chce ze sdružení vystoupit, musí splňovat náležitosti právního úkonu podle ustanovení § 37 zákona obč. zák“ (zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník).⁷⁹ Projev vůle tak musí podle uvedeného ustanovení nesmí být učiněn pod nátlakem, musí z něj být jasně patrné čeho se týká a hlavně musí být jasný.⁸⁰

K vyloučení člena může dojít v případě vážného porušení povinnosti, kterou ukládají stanovy. Pokud nedojde členem k nápravě ve stanovené lhůtě, je orgán pověřený stanovami rozhodnout o vyloučení. Spolek není povinen vyzývat k nápravě v případě, že byla spolku způsobena zvláště závažná újma či už nelze jednání odčinit nebo zvrátit.⁸¹ K podání návrhu je legitimován kterýkoliv člen spolku. Je dbán velký důraz na legitimní důvod vyloučení, který musí být spolu se všemi ostatními podstatnými skutečnostmi sdělen členovi o jehož vyloučení se jedná. Člen musí dostat prostor se ke všem skutečnostem vyjádřit. Pokud stanovy neurčí jinak, zákon pověřuje k rozhodnutí o vyloučení podle § 240 ObčZ statutární orgán spolku. Pokud dojde k vyloučení, vyloučený člen se může dožadovat přezkumu rozhodnutí obrátit do 15 dnů od doručení rozhodnutí na rozhodčí komisi, neurčí-li stanovy jiný orgán. Po doručení konečného rozhodnutí může vyloučený podat do tří měsíců na soud návrh na přezkum rozhodnutí spolku.⁸²

⁷⁸ § 238 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁷⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11.11.2010, sp.zn. 28 Cdo 4162/2010

⁸⁰ § 37 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

⁸¹ § 239 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁸² HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7, str. 40

Nejvyšší soud se ve svém rozsudku ze dne 14.12.2010, sp.zn. 28 C do 2976/2010 zabýval právě vyloučením člena na základě porušení povinností. Podle uvedeného rozsudku Nejvyššího soudu je samozřejmě možné vyloučit člena ze sdružení, ale pouze za jasně stanovených podmínek uvedených ve stanovách. Stanovy i přes to, že je na jejich obsah uplatňována spolková autonomie, musí respektovat a být v souladu se zákonnými ustanoveními. Nejvyšší soud jasně uvedl, že je zcela nepřijatelné, aby byl člen vyloučen ze spolku bez řádného udání důvodu.⁸³

2.4 Zrušení a zánik spolku

Zrušení a zánik spolku se řídí zejména obecnými ustanoveními občanského zákoníku týkajících se právnických osob. Speciální spolková úprava se zaměřuje podrobněji na likvidaci. Z obecného hlediska může dojít ke zrušení právnické osoby z důvodu naplnění účelu, uplynutím doby, na kterou byla založena, rozhodnutím právnické osoby nebo orgánu veřejné moci a z mnoha dalších zákonných důvodů.⁸⁴ Orgánem veřejné moci rozumíme v tomto případě dle § 12 ObčZ soud. Právě soud je oprávněn rozhodovat dle § 268 odst. 1 ObčZ o zrušení spolku s likvidací na návrh osoby, která na tom má oprávněný zájem. Dále může soud zrušit spolek i bez návrhu, a to v případě, že spolek vykonává činnost zakázanou⁸⁵, v rozporu s § 217 ObčZ, nutí členy ke vstupu do spolku nebo jim nedovoluje vystoupit.

Pro dobré pochopení problematiky zrušení a zániku je třeba se vrátit k obecné úpravě zrušení právnických osob. Existují dva typy rušení právnických osob, které se od sebe značně odlišují. Známe zrušení s likvidací a zrušení bez likvidace. Ke zrušení bez likvidace dochází v situacích, kdy má rušená právnická osoba právního nástupce, na kterého přechází veškeré její jmění. Setkáváme se s tím u přeměn právnických osob.⁸⁶ Likvidace je tedy spojená se zrušením právnické osoby, která nemá právního nástupce. Před výmazem z veřejného rejstříku je potřeba provést likvidaci, během které se likvidátor vypořádá s majetkem právnické osoby, vyrovná dluhy a uhradí pohledávky vedené vůči právnické osobě. Posledním krokem likvidace je naložení s čistým majetkovým

⁸³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14.12.2010, sp.zn. 8 Cdo 2976/2010

⁸⁴ § 168 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁸⁵ § 145 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁸⁶ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7, str. 70

zůstatkem (likvidačním zůstatkem) podle zákona.⁸⁷ Likvidace se zahajuje zrušením právnické osoby nebo prohlášením neplatnosti právnické osoby. Zahájení je třeba nechat zapsat do veřejného rejstříku, návrh podává za právnickou osobu likvidátor. Skutečnosti, které se v souvislosti s likvidací zapisují do veřejného rejstříku nalezneme v § 65 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících.

Právnická osoba zaniká výmazem z veřejného rejstříku. U rušení právnické osoby s likvidací, dojde k výmazu až po ukončení likvidace.

Spolek se ruší podle obecných ustanoveních o zrušení právnických osob. Přesto v občanském zákoníku nalezneme speciální ustanovení, která se vztahují ke spolkům. Usnesení § 247 odst. 1 ObčZ pověřuje rozhodováním o dobrovolném zrušení nejvyšší orgán spolku. Aby mohlo být usnesení o zrušení spolku přijato, je potřeba splnit podmínku usnášeníschopnosti nejvyššího orgánu. Toto ustanovení se použije v případě, že stanovy spolku nesvěřují tuto pravomoc do rukou konkrétního orgánu. Například stanovy ELSA Plzeň, z.s. tyto skutečnosti upravují tak, že k přijetí tohoto usnesení je potřeba souhlasu dvou třetinové většiny přítomných členů Valné hromady.⁸⁸ Spolek se stejně jako ostatní právnické osob zrušuje s likvidací nebo bez likvidace. Ke zrušení bez likvidace dochází v případě fúze nebo spojením s jiným spolkem. Spolek se ocitá v likvidaci v den, kdy je zrušen. I v případě spolků je likvidátor povinen podat návrh na zápis skutečností do spolkového rejstříku. Vstupem do likvidace je statutární orgán, nebo orgán, který k tomu pověří stanovy, povinen povolat likvidátora.⁸⁹ Likvidátorem může být osoba, která je způsobilá být členem statutárního orgánu. Pokud nedojde k povolání likvidátora, stávají se jím všichni členové statutárního orgánu až do chvíle, kdy je likvidátor ustanoven (dle § 189 ObčZ).⁹⁰ Likvidátora může ustanovit i soud. K této situaci dojde, když právnická osoba vstoupila do likvidace, aniž by byl povolán likvidátor nebo v případě, že soud zruší právnickou osobu a rovnou likvidátora jmenuje. Pokud likvidátor neplní řádně své povinnosti, může soud rozhodnout na návrh osoby, která na rozhodnutí má právní zájem, že likvidátora odvolá a jmenuje nového (dle § 191 ObčZ). Likvidátor povoláním nabývá působnosti statutárního orgánu (dle § 193 ObčZ) a je za výkon své funkce odpovědný. Během samotné likvidace likvidátor oznámí věřitelům likvidaci

⁸⁷ § 187 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁸⁸ Čl. 15 odst. 1 Stanov ELSA Plzeň, z.s.

⁸⁹ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7, str.70-72

⁹⁰ § 189 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

spolku a vyzve věřitele, aby stanovené lhůtě, který nesmí být kratší než tři měsíce, přihlásili své pohledávky (dle § 198 ObčZ). Likvidátor dále sestaví likvidační účetní rozvahu a soupis jmění, dokumenty je pak povinen zpřístupnit členům spolku. Podle občanského zákoníku mu za výkon funkce může náležet odměna. Její výši a způsob výplaty určuje ten subjekt, který jej povolal (dle § 195 ObčZ). Funkce likvidátora zaniká skončením likvidace. Do třiceti dnů od skončení musí likvidátor podat návrh na výmaz z veřejného rejstříku (dle § 207 ObčZ).

2.5 Pobočný spolek

Pobočný spolek je spolek, který vzniká jako jaká si odnož jiného spolku. Jedná se o organizační jednotku, která disponuje právní osobností, jejíž rozsah je stanoven hlavním spolkem. Vzhledem k tomu, že pobočný spolek nevzniká jako samostatná právnická osoba, ale je v určitých oblastech závislý na hlavním spolku, jeho založení by mělo být upraveno stanovami. Ty by také měly vymezovat rozsah práv a povinností. Bez hlavního spolku nemůže spolek pobočný vůbec vzniknout, jelikož právě hlavní spolek je mimo jiné oprávněn podat návrh na zápis.⁹¹ Vztah hlavního a pobočného spolku vyjadřují podmínky kladené na název pobočného spolku. Ten musí splňovat kromě obecných podmínek ještě podmínky uvedené v ustanovení § 228 odst. 2 ObčZ a to, že název musí obsahovat příznačný prvek názvu hlavního spolku a dále z názvu musí být patrné, že se jedná o spolek pobočný.⁹²

Pro založení pobočného spolku je důležité, aby stanovy hlavního spolku s možností založení počítaly. Ve stanovách tam přímo může být stanoveno, že se zakládají pobočné spolky, nebo se v nich může ustanovit způsob, jakým dojde k založení. Vznik je stejně jako u ostatních právnických osob vázán na zápis do veřejného rejstříku. Návrh na zápis podává hlavní spolek. Do spolkového rejstříku se kromě základních skutečností uvedených v zákoně o veřejných rejstřících zapisují informace o právní osobnosti, zejména pak jaká práva a povinnosti jí náleží a identifikační údaje o hlavním spolku.⁹³

To že pobočný spolek není obecným spolkem podle občanského zákoníku dokazuje i speciální úprava členství. Pokud stanovy nestanoví jinak, stane-li se osoba členem pobočného spolku, automaticky se stane členem i hlavního spolku.

⁹¹ § 228 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁹² RONOVSÁ, Kateřina, Vlastimil VITOUŠ a Jana BÍLKOVÁ. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-020-8, str. 100-101

⁹³ Tamtéž, str. 102-103

Naopak to již nefunguje. Je tedy možné být členem pouze hlavního spolku. Stejný postup je i při zániku členství (dle § 234 ObčZ).⁹⁴

Existence pobočného spolku je pevně spjata s hlavním spolkem. Dojde-li tedy k zániku hlavního spolku, dojde k zániku i pobočného spolku. Zároveň podle ustanovení § 230 ObčZ hlavní spolek nemůže zaniknout dříve, než dojde k zániku veškerých pobočných spolků.⁹⁵

2.6 Přeměny spolků

Dle občanského zákoníku se přeměnou spolku rozumí fúze a rozdělení. V případě existence spolků, které vznikly před 1.1.2014 podle zákona o sdružování občanů, lze pod přeměnu podřadit ještě jeden způsob, a to konkrétně změnu právní formy. Spolky vzniklé podle tohoto zákona mají tři způsoby přeměny, spolky vzniklé za účinnosti občanského zákoníku pouze dvě.⁹⁶

2.6.1 Fúze

Fúze spolků může probíhat dvěma způsoby. Buď dojde ke sloučení spolků či ke splynutí. Při sloučení jeden spolek zaniká a jeho veškerá práva a povinnosti přechází na jeho právního nástupce, tedy spolek, se kterým se slučuje.⁹⁷ Při splynutí dojde k zániku obou spolků a následnému vzniku spolku úplně nového, který je právním nástupcem obou spolků. Na tu pak přecházejí práva a povinnosti obou spolků.⁹⁸ K fúzi dochází na základě smlouvy uzavřené mezi fúzujícími spolky. Smlouva musí splňovat zákonné požadavky určené v ustanovení § 275 a § 276 ObčZ, tedy identifikační údaje spolků, označení zanikajícího a nástupnického spolku, skutečnosti týkající se stanov nástupnického spolku. Smlouva o fúzi musí být podložena zprávou, která obsahuje odůvodnění fúze, jaké finanční důvody k tomuto rozhodnutí vedly a také jaké následky se dají očekávat po úspěšné fúzi. Zprávu vypracovává statutární orgán spolku. Podle § 277 odst. 2 zpráva nemusí být vyhotovena v případě, že všichni členové spolku jsou zároveň členy statutárního nebo kontrolního orgánu. Tato zpráva slouží jako podklad pro rozhodování členů o fúzi. O sloučení či splynutí spolků rozhoduje

⁹⁴ RONOVSÁ, Kateřina, Vlastimil VITOUL a Jana BÍLKOVÁ. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-020-8, str. 107

⁹⁵ ŠVESTKA, Jiří. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019-. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-656-6., str. 692

⁹⁶ RONOVSÁ, Kateřina, Vlastimil VITOUL a Jana BÍLKOVÁ. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-020-8, str. 159

⁹⁷ § 178 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁹⁸ § 179 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

členská schůze, která musí být svolána dle § 278 ObčZ alespoň třicet dní předem. Zákon ukládá spolku informační povinnost nejen vůči členům, kteří budou schvalovat smlouvu o fúzi, ale i vůči třetím osobám či případným věřitelům. V rámci § 278 zákon konkrétně vymezuje, jaké dokumenty a podklady musí být členům zpřístupněny před samotnou členskou schůzí.⁹⁹ Jedná se o „*návrh smlouvy o fúzi, stanovy nástupnického spolku, výkaz majetku a závazků všech zúčastněných spolků ne starší než šest měsíců, zprávu vysvětlující hospodářské i právní důvody a důsledky fúze*“.¹⁰⁰

Na základě výše uvedených dokumentů členské schůze spolků, jichž se smlouva o fúzi týká, smlouvu buď schválí nebo zamítnou. Pokud dojde ke schválení, je třeba při podepisování smlouvy připojit doložku ke smlouvě, která bude obsahovat informaci o tom, kdy došlo ke schválení smlouvy členskou schůzí.¹⁰¹

Fúze je úspěšně dokonána zápisem do spolkového rejstříku. K podání návrhu jsou legitimovány fúzované spolky. Spolkový soud provede výmaz stávajících spolků a zapíše spolek nově vznikající, pokud se jedná o fúzi splynutím. V případě sloučení spolkový soud označí jeden spolek jako právní nástupce zanikajícího spolku.¹⁰²

2.6.2 Rozdělení

Druhou přeměnou spolku, kterou nalezneme v občanském zákoníku je rozdělení spolku. Stejně jako u fúze, i v tomto případě dojde k přeměně na základě smlouvy. V důvodové zprávě k § 288 až 302 zákonodárce uvádí, že k rozdělení může dojít dvojím způsobem, sloučením s jinými spolky nebo vznikem nových spolků.¹⁰³

Při rozdělení sloučením dochází k zániku spolku a následném sloučením částí zanikajícího spolku s existujícími spolky. Pro rozdělení sloučením uzavírají smlouvu o rozdělení podle ustanovení § 288 ObčZ. Toto ustanovení ukládá, jaké skutečnosti musí v této smlouvě být upravené. Mimo identifikační údaje se klade důraz na majetek spolku, proto bychom ve smlouvách tohoto typu měli najít

⁹⁹ ŠVESTKA, Jiří. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019-. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-656-6., str. 764-772

¹⁰⁰ § 278 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹⁰¹ § 281 - § 282 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹⁰² § 284 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹⁰³ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz, k § 288 až 302

ustanovení o rozdělení majetku. Dále by smlouva měla obsahovat způsob vypořádání se zaměstnanci spolku, pokud nějací jsou, rozhodný den či dohodu o změnách ve stanovách.¹⁰⁴ Smlouva by se taktéž měla vyjádřit ke členství svých členů a objasnit, zdali dojde k zániku členství v zanikajícím spolku a vzniku členství v existujících spolcích, či zda členství přechází automaticky.¹⁰⁵

Pokud dochází k rozdělení spolku s následným vznikem nových spolků, nedochází k této přeměně na základě smlouvy, ale na základě projektu rozdělení. V ustanovení § 289 ObčZ nalezneme obligatorní výčet skutečností, které musí být v projektu obsaženy. Jedná se o stejné skutečnosti, jaké jsou požadovány u smlouvy o fúzi nebo smlouvy o rozdělení. Výčet představuje pouze minimum, je možné, aby byl rozšířen a projektu byla ujednání, která jsou pro spolek důležitá.¹⁰⁶

I u rozdělení je právní úprava obdobná jiným druhům přeměn a občanský zákoník ve svém ustanovení § 291 odst. 1 ukládá užívat obdobně ustanovení týkající se fúze. Smlouvu o rozdělení i projekt rozdělení musí schválit členská schůze. Členové musí dostat prostor seznámit se s podklady, proto platí, že členská schůze, na kterém proběhne jednání o rozdělení, musí být svolána alespoň třicet dnů předem. Spolu s projektem rozdělení je dle § 291 odst. 1 třeba dodat zprávu, která bude obsahovat odůvodnění rozdělení, jaké finanční a právní důvody vedou k tomuto rozhodnutí a jaké lze očekávat důsledky rozdělení. Tuto zprávu by měl vypracovávat statutární orgán.

Vzhledem k tomu, že majetkové vypořádání je u této formy přeměny velmi důležité, zákon nezapomíná i na situaci, kdy zanikající spolek neupraví majetkové poměry. Ustanovení § 290 ukládá, že v případě, že smlouva o rozdělení nebo projekt rozdělení se nevypořádává s majetkovou stránkou rozdělení spolku, nástupnické spolky se stávají spoluvlastníky. To stejné však platí i u dluhů.¹⁰⁷

Proces přeměny, jak upravuje § 295 ObčZ, je dokončen výmazem a zápisem do spolkového rejstříku. Návrh na zápis podává jak spolek zanikající, tak i nově vznikající. U rozdělení spolčením dojde k výmazu spolku ze spolkového rejstříku a označení jeho právních nástupců. U rozdělení se vznikem

¹⁰⁴ § 288 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁵ ŠVESTKA, Jiří. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019-. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-656-6., str. 782

¹⁰⁶ Tamtéž, str. 784 - 785

¹⁰⁷ RONOVSKÁ, Kateřina, Vlastimil VITOUL a Jana BÍLKOVÁ. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-020-8, str. 166

nových spolků dojde k výmazu rozdělovaného spolku a zapsání spolků nových. Návrh na zápis musí být podán u rozdělení sloučením do šesti měsíců od uzavření smlouvy o rozdělení, jinak může jakákoliv ze stran od smlouvy odstoupit. Pokud není návrh podán do jednoho roku, hledí se na smlouvu o rozdělení tak, jako že od ní odstoupily všechny strany. U rozdělení se vznikem nových spolků je lhůta pro podání návrh jeden rok. Pokud nedojde k podání, dojde ke zrušení rozhodnutí o rozdělení.¹⁰⁸

¹⁰⁸ § 297 - § 298 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

3. ORGÁNY SPOLKU

Orgány spolku představují jeden z nejdůležitějších prvků, bez kterého žádný spolek nemůže existovat. Spolek, jakožto právnická osoba, která je tvořena seskupením lidí, nemůže jednat a nabývat práva a povinnosti bez osob, které projevují jménem spolku jeho vůli.

Právní úprava orgánů je v občanském zákoníku značně rozsáhlá i navzdory tomu, že i v této oblasti panuje spolková autonomie. Speciální právní úpravu tak nalezneme v ustanovení § 243 a následujícím ObčZ. V případě potřeby se mohou aplikovat ustanovení obecná, která nalezneme v § 151 a následujícím ObčZ, které se věnují orgánům právnických osob. Pro lepší porozumění je třeba si přiblížit obecnou právní úpravu.

3.1 Obecná právní úprava

Jak již bylo zmíněno výše, spolek jakožto právnická osoba nemůže jednat sama za sebe bez pomoci osob, které jsou součástí orgánů právnické osoby nebo spolku. Jejich hlavním úkolem je činit za právnickou osobu rozhodnutí jejím jménem. Při utváření orgánů disponuje právnická osoba značnou volností a je tak na každé právnické osobě, aby ve svém zakladatelském právním jednání určila, jaké orgány bude mít, kromě těch povinných uvedených v § 243 občanského zákoníku, jak budou pojmenované, jakým způsobem tyto orgány budou jednat, jaké jsou jejich pravomoci a další.¹⁰⁹ Jednání osob za právnickou osobu by mělo probíhat podle § 151 odst. 1 ObčZ v dobré víře. *Bona fides*, dobrá víra je pojem, kterým se rozumí stav, kdy je jednající osoba přesvědčena o skutečnosti, že její jednání je oprávněné a že jej činí v rámci zákona.¹¹⁰ I soudní soustava se tímto pojmem již zabývala, za zmínku stojí například Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2000, sp. zn. 22 Cdo 417/98, který dobrý víru charakterizuje jako „psychický stav osoby“, který musí vznikat vždy na základě konkrétních skutečností.

Orgány jsou tvořené členy. V závislosti na počtu členů v jednotlivém orgánu, je pak dělíme na kolektivní nebo individuální. Kolektivní orgán je tedy tvořen více osobami, individuální pouze jednou. Členem orgánu může být jak osoba fyzická, tak právnická. Podmínkou členství v orgánu je svéprávnost.

¹⁰⁹ § 151 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁰ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 78

U právnických osob musí být svéprávná osoba, která byla právnickou osobou zmocněná ji v orgánu zastupovat. Pokud nedojde ke zmocnění nějaké fyzické osoby, platí, že právnickou osobu zastupuje člen statutárního orgánu.¹¹¹ Členy orgánů se za jistých okolností mohou stát i osoby nezletilé nebo osoby s omezenou svéprávností.¹¹² Občanský zákoník dle § 152 odst. 3 umožňuje osobě nezletilé nebo s omezenou svéprávností se stát členem orgánu v případě, že hlavní činnost právnické osoby není podnikání, ale týká se nezletilých nebo osob s omezenou svéprávností. Zakladatelské právní jednání této právnické osoby pak může povolit těmto osobám být členem kolektivních orgánů.¹¹³ Mezi další podmínky způsobilosti pro výkon funkce se mohou lišit podle formy právnické osoby. Podle speciální úpravy spolků mezi podmínky patří dle § 266 odst. ObčZ bezúhonnost, kterou musí splňovat člen rozhodčí komise spolku. Také se můžeme setkat s případy neslučitelnosti funkcí. Příkladem je, že člen kontrolní komise nemůže být zároveň členem statutárního orgánu. Další podmínky lze nastolit v zakladatelském právním jednání. Stanovy spolku ELSA Plzeň, z.s. tak ukládají, že voleným členem statutárního orgánu se může stát pouze fyzická osoba, která je členem spolku alespoň devět měsíců.¹¹⁴ Člen voleného orgánu musí splňovat podmínky zákonné i vyplývající ze zakladatelského právního jednání. Pokud tomu tak není, podle § 155 odst. 1 ObčZ se na něj hledí jako by zvolen nikdy nebyl. K zániku funkce dojde v situaci, kdy volený člen pozbude způsobilost být členem.¹¹⁵

Jednání orgánů se odvíjí od toho, zda se jedná o orgán kolektivní či individuální. Jak je patrné, za individuální orgán jedná jeho jediný člen sám. Kolektivní orgán se při svém jednání musí řídit mimo jiné ustanovením § 156 ObčZ. Toto ustanovení ukládá, že kolektivní orgán jedná ve sboru. Aby byl usnášeníschopný, musí být přítomna většina orgánu a kvorem k přijetí rozhodnutí je většina přítomných členů orgánu. Občanský zákoník samozřejmě počítá s určitými změnami, které jsou uvedené v § 158 ObčZ a ponechávají na zakladatelském právním jednání, zda si stanoví speciální kvora nebo počty členů pro usnášeníschopnost orgánů. Pro přijetí různých rozhodnutí tak může být vyžadovaná kvalifikovaná, absolutní nebo prostá většina. Mimo jiné si právnická

¹¹¹ § 154 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹¹² HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7, str. 43-44

¹¹³ § 152 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁴ Čl. 4 odst. 2 Stanov ELSA Plzeň, z.s.

¹¹⁵ § 155 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

osoba může ujednat, že hlasování nemusí probíhat pouze na prezenční schůzi, ale že může probíhat hlasování per rollam, tedy písemně nebo prostřednictvím technologických prostředků. Toto ustanovení se ukázalo jako velmi užitečné zejména mezi lety 2020-2021, kdy po celém světě probíhala pandemie onemocnění COVID-19. V důsledku toho bylo omezeno sdružování osob a například zájmová sdružení se ocitla v překérní situaci, kdy nemohla pokračovat v dosavadní prezenční činnosti, ale musela se začít přesouvat do online prostoru. Odstavec třetí výše uvedeného ustanovení řeší situaci, kdy dojde během hlasování k rovnosti hlasů. Zakladatelské právní jednání tuto situaci může vyřešit tím, že přizná v nerozhodný moment větší váhu hlasu předsedajícího. Vzhledem k tomu, že kolektivní orgán nemusí svá rozhodnutí přijímat všemi členy, není-li tak stanoveno, členové tohoto orgánu mají právo nechat k vyhotovenému rozhodnutí či zápisu zaznamenat jejich odlišný postoj nebo názor. V případě že některý člen orgánu se neúčastní jednání, měl by mít možnost se s přijatým rozhodnutím seznámit.¹¹⁶

Členství ve voleném orgánu právnické osoby s sebou přináší různá práva a povinnosti. Mezi jednu z nejzákladnějších povinností patří výkon funkce s péčí řádného hospodáře, která se skládá ze dvou složek, a to složkou zahrnující povinnost loajality a povinnost přistupovat k jednání s nutnou svědomitostí.¹¹⁷

Člen orgánu by tak měl například jednat s majetkem jako s vlastním, měl by být též věrný zájmům právnické osoby. Péče řádného hospodáře je spjata s požadavkem na základní schopnosti osoby, které nutně nemusí být odborné, ale měly by stačit na to, aby byla osoba schopna svou funkci řádně vykonávat.¹¹⁸ I v judikatuře se s vymezením tohoto pojmu lze setkat. Nejvyšší soud v usnesení ze dne 18. 10. 2006, sp.zn. 5 Tdo 1224/2006 judikuje, že „*Pojem péče řádného hospodáře lze přitom chápat tak, že řádný hospodář činí právní úkony týkající se obchodní společnosti odpovědně a svědomitě a stejným způsobem rovněž pečuje o její majetek, jako kdyby šlo o jeho vlastní majetek.*“¹¹⁹ Vrchní soud v Olomouci ve svém rozsudku ze dne 4. 4. 2019, sp.zn. 5 Cmo 235/2018 říká, že „*Pojem péče řádného hospodáře ObčZ definuje jako povinnost vykonávat funkci „s nezbytnou*

¹¹⁶ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 88–91

¹¹⁷ NOVOTNÁ KRTOUŠOVÁ, Lucie. Odpovědnost členů statutárních orgánů právnických osob. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-039-7, str. 8

¹¹⁸ Tamtéž, str. 95

¹¹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18.10.2006, sp.zn. 5 Tdo 1224/2006

loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí“. Péče řádného hospodáře tak zahrnuje tři základní povinnosti – uplatnění potřebných znalostí, pečlivost a loajalitu.“¹²⁰

Jednání člena voleného orgánu, které nemůže být považováno za péči řádného hospodáře se označuje za jednání nedbalé v případě, že člen orgánu si je vědom toho, že nemůže svou funkci vykonávat v souladu s péčí řádného hospodáře a v tomto stavu setrvává bez vyvození důsledků. Tímto jednáním se dopouští porušením zákonné povinnosti podle ustanovení § 2911 ObčZ, které na toto jednání reaguje jako na domněnku nedbalosti a ukládá, že dojde-li tímto jednáním ke škodě, hledí se na to jako na zavinění z nedbalosti.¹²¹

Člen orgánu je zákonem vázán vykonávat svoji funkci osobně, může však zmocnit jinou osobu k jeho zastoupení.¹²² Důvodem, proč musí vykonávat svou funkci osobně je ten, že je ze své funkce odpovědný. Co se zastoupení týče, zákon povoluje zastoupení pouze u jednotlivých hlasováních, kterých se člen orgánu nemůže sám účastnit.¹²³

K zániku funkce může dojít několika způsoby. Častým důvodem bývá konec funkčního období, na které byla osoba do orgánu volena nebo pozbytí způsobilosti být členem orgánu. Logickým způsobem může být i odvolání z funkce. Toto jednání může provést pouze osoba či orgán, který osobu do funkce jmenoval. K zániku funkce dojde u fyzické osoby smrtí nebo u právnické osoby jejím zánikem. Každá právnická osoba si ve svém zakladatelském právním jednání může ustanovit další skutečnosti, které když nastanou, vedou k zániku funkce. Typicky se třeba může jednat o pozbytí členství.¹²⁴

V občanském zákoníku nalezneme právní úpravu, která se týká způsobu zániku funkce odstoupením. Odstoupení je projev vůle, jednostranné právní jednání, které činí člen voleného orgánu právnické osoby za účelem zániku své funkce ve voleném orgánu. Zákonná úprava nestanovuje formu tohoto jednání, z praxe se však jeví jako nejlepší a nejčastější způsob písemné podání. Písemná forma poskytuje oproti ústní jistotu vážnosti rozhodnutí. Člen orgánu není vázán v podstatě ničím, může se rozhodnout odstoupit kdykoliv a není povinen nikomu

¹²⁰ Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 4.4.2019, sp.zn. 5 Cmo 235/2018

¹²¹ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 96

¹²² § 159 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹²³ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 98

¹²⁴ LAVICKÝ, Petr a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1.vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, k § 160

sdělovat své důvody. Aby nedocházelo k problémům na straně právnické osoby, jejíž člen se rozhodl odstoupit, stanovuje v § 160 dvouměsíční lhůtu, která počíná běžet dnem, kdy bylo rozhodnutí o odstoupení doručeno. Funkce zaniká uplynutím lhůty. Běh lhůty podléhá zákonnému počítání času dle § 605 a následujícího.¹²⁵

3.1.1 Organizace spolku

Zákonných podmínek na organizační strukturu spolků v českém právním řádu moc nenalezneme. Dle důvodové zprávy k občanskému zákoníku je patrné, že spolkům a dalším právnickým osobám je přiznána značná autonomie. V občanském zákoníku tak nalezneme velké množství dispozitivních norem a malé množství kogentních norem týkajících se úpravy organizace spolku. Zákonodárce předpokládá, že spolky si svou organizace ve stanovách upraví tak, aby jim co nejvíce vyhovovala, splní požadavky kogentních norem a v případě, že něco sami nestanoví jinak, využijí se normy dispozitivní.¹²⁶

Je tedy jen na zakladatelích spolku, jaké orgány si zvolí, že jejich spolek bude mít, jaké názvy ponese nebo zda budou individuální nebo kolektivní. U názvu orgánů však občanský zákoník ukládá, že pojmenování může být „libovolné, nevzbudí-li tím klamný dojem o jejich povaze“.¹²⁷ V zásadě jediným požadavkem na strukturu je povinnost zřídit dva orgány. Těmito obligatorními orgány jsou statutární orgán a nejvyšší orgán. Výjimečně zákon připouští sloučení těchto dvou orgánů s tím, že statutární orgán zastává i funkci orgánu nejvyššího, a to dle ustanovení § 247 odst. 2 ObčZ. Mezi fakultativní orgány občanský zákoník řadí kontrolní a rozhodčí komisi, případně orgány, které si stanoví spolek ve stanovách v rámci své autonomie.¹²⁸

V rámci organizace si spolky mohou nastavit vlastní podmínky pro členství ve svých orgánech. Mezi časté podmínky jistě patří nutnost členství ve spolku nebo dosažení určitého věku.¹²⁹ Stanovy spolku ELSA Plzeň, z.s. tak

¹²⁵ LAVICKÝ, Petr a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1.vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, k § 160

¹²⁶ LAVICKÝ, Petr a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1.vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, k § 243

¹²⁷ § 243 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹²⁸ § 243 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹²⁹ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7, str. 49

ukládají, že voleným členem statutárního orgánu se může stát pouze fyzická osoba, která je členem spolku alespoň devět měsíců.¹³⁰

3.2 Statutární orgán

Statutární orgán je podle platného práva orgánem obligatorním, bez kterého se neobjede žádná právnická osoba. Tento orgán totiž jedná za právnickou osobu, činí za ni a jejím jménem rozhodnutí, ke kterým je zmocněn zákonem nebo zakladatelským právním jednáním, v našem případě stanovami spolku.¹³¹

To že je statutární orgán naprosto nepostradatelný dokazuje fakt, že bez tohoto orgánu nemůže právnická osoba, spolek, vůbec vzniknout. Jak již bylo v této práci zmíněno v předchozí kapitole, určení statutárního orgánu je podle § 218 písm. d) ObčZ jedno z povinných skutečností, které musí být upraveny v zakladatelském právním jednání, stanovách. Bez určení tohoto orgánu nemůže dojít k zápisu spolku do spolkového rejstříku, jelikož podle ustanovení § 25 odst. 1 písm. g) zákona o veřejných rejstřících se do rejstříku zapisují údaje o statutárním orgánu, zejména pak kolik členů tvoří tento orgán, jejich jména a příjmení, data narození a bydliště, případně je-li členem statutárního orgánu právnická osoba, tak identifikační číslo a sídlo.¹³²

3.2.1 Základní charakteristika

Statutární orgán je svou povahou orgánem exekutivním, jehož povahu, název¹³³, způsob jednání za spolek upravují stanovy.¹³⁴ Jelikož spolek, jakožto soukromoprávní právnická osoba, není schopen jakékoliv činnosti bez fyzických osob, které vykonávají vůli a zejména jednají jménem spolku, je statutární orgán naprosto nepostradatelný. Co se vymezení pravomocí týče, platí zde, že co stanovy, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nesvěří jinému orgánu, patří do působnosti statutárního orgánu.¹³⁵

Mezi povinná ujednání, která musí stanovy obsahovat, patří rozhodnutí zakladatelů členů o tom, zda bude statutární orgán kolektivní nebo individuální.

¹³⁰ Čl. 4 odst. 2 Stanov ELSA Plzeň, z.s.

¹³¹ KINDL Milan, Zdeněk ERTL, Nikola FORMANOVÁ, Tomáš KINDL a Alexander ŠÍMA. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-642-2, str. 251-252

¹³² KINDL, Milan. Občanský zákoník: praktický komentář. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-742-9, str. 174

¹³³ § 244 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹³⁴ § 164 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹³⁵ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 105

S tímto rozhodnutím se pojí i povinnost vhodně orgán pojmenovat. Napříč spolkovým spektrem se můžeme setkat s názvy pro individuální orgán jako předseda, prezident, starosta nebo náčelník, pro kolektivní orgán zejména zákonem navržený výbor, dále pak předsednictvo, představenstvo či sbor.¹³⁶ Při vymýšlení názvu je třeba mít na mysli ustanovení § 243 ObčZ, které ve druhé větě ukládá, že názvy nesmí vzbuzovat klamavý dojem.

Je potřeba však upozornit na fakt, že ne vždy označení funkce například prezident znamená, že je osoba zvolená na tuto pozici individuálním orgánem. Jako příklad velmi dobře poslouží organizační struktura studentského spolku ELSA Plzeň, z.s. Statutárním orgánem tohoto spolku je výbor, který je orgánem kolektivním a tvoří jej při obsazení všech pozic sedm lidí. Každý člen výboru je volen na konkrétní pozici, která nese specifický název. Jedná se o Prezidenta, Tajemníka, Pokladníka, Viceprezidenta pro Marketing, Viceprezidenta pro Akademické aktivity, Viceprezidenta pro Semináře a konference a Viceprezidenta pro Professional Development. Stanovy každé pozici jednotlivě ukládají práva a povinnosti i způsob jednání. Název „Prezident“ jakožto označení jednoho z členů kolektivního statutárního orgánu tak může být trochu zavádějící co se kolektivity a individuality orgánu týče.¹³⁷

Funkční období lze upravit opět dvojitým způsobem. Buď si spolek rozhodne sám, jak dlouhé je funkční období nebo se použije speciální ustanovení § 246 odst. 1 ObčZ, podle kterého je člen volen na pět let. Je tedy na zvážení spolku, jakou cestou se vydá. Zda zvolí kratší funkční období, které bude mít za následek větší fluktuaci osob nebo se rozhodne pro delší funkční období, které s sebou na druhou stranu přináší větší stabilitu a kontinuitu.¹³⁸ Obě varianty mají něco do sebe. Z vlastní zkušenosti vím, že kratší období bývá často nedostatečné, statutární orgán nemusí stihnout zrealizovat veškeré plány a při přechodu povinností na nově zvolený statutární orgán se může stát, že práce, kterou vykonával nebude dokončena. Výhodou zase může být, že osoby vykonávající tyto funkce bývají angažovanější a motivovanější než osoby, jejichž funkční období trvá roky. Kratší období je tak spojené s častou obměnou členů orgánu,

¹³⁶ KINDL, Milan, Zdeněk ERTL, Nikola FORMANOVÁ, Tomáš KINDL a Alexander ŠÍMA. Úskali spolkového práva. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-642-2, str. 252-253

¹³⁷ Čl. 16 Stanov ELSA Plzeň, z.s.

¹³⁸ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 232

kteřá mŕže bŕt jak pozitivnŕ, tak negativnŕ. Mezi negativnŕ aspekty jistŕ patřŕ nestabilita a snadnŕ sklony k netransparentnosti.

U kolektivnŕch statutárnŕch orgánŕ mŕže nastat, že se jeho člen rozhodne odstoupit z funkce a nastane tak situace, kdy není orgán kompletnŕ. Předpokládá se, že i s touto možnou situací se stanovy vypořádají. Samozřejmostŕ je dodržení obecnŕch předpisŕ týkající se kolektivnŕch orgánŕ. Ty v ustanovenŕ § 156 odst. 1 ObčZ ukládají, že orgán je usnášenŕschopnŕ za přítomnosti většiny členŕ a rozhoduje opŕt většinu hlasŕ. To znamená, že pokud kolektivnŕ orgán čítá v plném obsazenŕ například sedm členŕ, k usnášenŕschopnosti je potřeba, aby orgán měl alespoň čtyři členy, pokud není ve stanovách sjednáno jinak.

Zákon počítá se situací, že dojde k zániku funkce člena voleného orgánu, a proto ve svém ustanovenŕ § 246 odst. 2 ObčZ umožňuje kooptaci náhradnŕho člena. Kooptací se rozumŕ rozhodnutŕ orgánu o přijetŕ náhradnŕho člena do voleného orgánu. Náhradnŕk se tak stává členem rozhodnutŕm nikoli volbou, má však stejná práva a povinnosti, a to až do zasedání nejvyššŕho orgánu nebo orgánu k tomu zmocněném, na kterém by měla probŕhnout řádná volba.¹³⁹

To že je statutárnŕ orgán zpŕsobilŕ jednat za spolek již bylo zmŕněno. Úprava jednání podlŕhá nŕkolika faktorŕm. V prvŕ řadŕ občanskŕ zákonŕk neobsahuje speciálnŕ právnŕ úpravu jednání orgánu za spolek, tudŕž budeme-li hledat zákonná ustanovenŕ, musŕme se podívat na obecnou právnŕ úpravu o právnŕckŕch osobách v ustanovenŕ § 164 ObčZ. Předpokládá se však, že spolek si ve svŕch stanovách zpŕsob jednání upravŕ. Pokud se tak nestane, občanskŕ zákonŕk v odstavci druhém výše uvedeného ustanovenŕ určí, že členové statutárnŕho orgánu mohou jednat každŕ samostatně. Je ale žádoucí a pro spolek výhodné, aby si jednání svŕho statutárnŕho orgánu upravil sám. Často dochází k tomu, že stanovy určí, že za spolek jednají alespoň dva členové kolektivnŕho orgánu dohromady. Díky tomu je tak možné předejŕt problémŕm s nedostatečnŕm informovánŕm o činnosti člena. Tento zpŕsob jednání tak mŕže působit preventivně a také jako jakási vzájemná kontrola mezi členy orgánu. Úprava jednání je důležitá také kvŕli spolkovému rejstřŕku. Zpŕsob jednání je totiž dle § 25 odst. 1 písm. g) zákona o veřejnŕch rejstřŕcích do spolkového rejstřŕku zapisován.¹⁴⁰

¹³⁹ SVEJKOVSKŕ, Jaroslav. Právnŕckŕ osoby v novém občanském zákonŕku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 232

¹⁴⁰ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právnŕ praxe. ISBN 978-80-7400-523-7, str. 51

3.2.2 Statutární orgán v praxi

Cílem této práce je mimo jiné porovnání zákonné úpravy spolků s úpravou konkrétního studentského spolku, tak aby čtenář měl skutečnou představu o tom, jak se právní úprava uvádí do praxe. Podkladem pro tuto kapitolu slouží vnitřní předpisy, zejména pak Stanovy ELSA Plzeň, z.s., které jsou přílohou této práce.

Spolek ELSA Plzeň nedisponuje pouze stanovami, ale také dalšími vnitřními předpisy. Mezi ně patří jednací řád, jakožto procesně právní vnitřní předpis, který rozšiřuje úpravu stanovenou ve stanovách, a dalších vnitřním předpisem pak je Sbírka rozhodnutí ELSA Česká republika, z.s., která je jakýmsi mateřským spolkem, pod který ELSA Plzeň spadá. Sbírka rozhodnutí obsahuje stanovy, jednací řád a jednotlivá rozhodnutí, která jsou závazná i pro další lokální ELSA skupiny v České republice.

Statutárním orgánem, nejvyšším výkonným orgánem, tohoto spolku je Výbor. Jedná se kolektivní orgán, který má být tvořen sedmi členy, přičemž každá pozice ve Výboru nese specifický název. O této skutečnosti již bylo pojednáno v minulé podkapitole v části, které se zabývala problematikou názvů orgánu a s tím spojeným zákazem klamavosti podle § 243 občanského zákoníku. Pozice, která je označována jako Prezident, může působit dojmem, že statutární orgán tohoto spolku je orgánem individuálním, ale není tomu tak.

Členem statutárního orgánu se nemůže stát úplně každý. Stanovy kladou požadavky zejména na délku členství, nikoliv na zvláštní schopnosti nebo zkušenosti. Členem výboru se může stát člen ELSA Plzeň, která je členem alespoň devět měsíců. Pokud není splněna tato jediná podmínka, člen nemůže kandidovat nebo musí požádat valnou hromadu o schválení výjimky.¹⁴¹

Nejdůležitější ustanovení o výboru nalezneme v části třetí zakládacího právního předpisu. Článek 16 vyjmenovává všechny členy výboru, definuje jejich funkční období, které je podle odstavce třetího jednoleté. Členové jsou voleni nejvyšším orgánem, v tomto případě valnou hromadou, na základě tajného hlasování. V poslední větě článku 16 odst. 3 se dozvídáme, že minimální počet členů výboru je podle stanov tři. Vedle ustanovení § 156 odst. 1 ObčZ by se dalo očekávat, že minimální počet členů orgánu bude čtyři, aby tím v případě neobsazení všech pozic stále probíhalo rozhodování za účasti většiny výboru, přesto je ve stanovách ujednáno, že minimálním počtem osob ve statutárním

¹⁴¹ Čl. 4 odst. 2 Stanov ELSA Plzeň, z.s.

orgánu jsou 3. Tím se však tento článek dostává do kolize s § 246 odst. 2 ObčZ a případnou kooptací náhradních členů. Vzhledem k tomu, že stanovy kooptaci neupravují, mělo by se v případě, že tato situace nastane postupovat podle obecné právní úpravy, která ale dovoluje, aby orgán kooptoval náhradníky pouze pokud počet členů původního orgánu neklesl pod polovinu. Jakmile by tedy měl výbor pouze tři členy, kooptace by nemohla nastat a bylo by potřeba svolat zasedání nejvyššího orgánu, aby provedl volbu.¹⁴²

Odlišností od obecná právní úpravy je odstavec 4, který ukládá, že po doplňkových volbách nově zvoleným členům neběží roční funkční období, ale jejich funkce zaniká posledním dnem funkčního období celého výboru. Důvodem je i mimo jiné fakt, že každé funkční období začíná 1. srpna a končí 31. července následujícího roku (srov. *SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., k § 246 odst. 1, str. 232).*

Pravomoci, které jsou výlučně svěřeny výboru jsou vymezené v článku 18. Mezi tyto pravomoci patří reprezentace a zastupování spolku, příprava a schvalování spolkového rozpočtu, příprava a schvalování rozpočtu pro akce pořádané spolkem, rozhodování o pozastavení členství člena nebo o přijetí osoby za člena. Jednou z činností výboru je i přijímání rozhodnutí, která jsou závazná pro členy. Článek 17 v podstatě totožně přejímá ustanovení § 156 odst. 1 ObčZ a ukládá výboru přijímat rozhodnutí většinou hlasů členů orgánu. Dále také ukládá, že v případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas prezidenta (srov. § 158 odst. 3 ObčZ).

Výbor je oprávněn mimo pozastavení členství rozhodovat o tom, zdali se osoba, která se chce stát členem jím opravdu stane. Toto rozhodování probíhá ve dvou rovinách. První jsou případy, kdy osoby nesplňují požadavky stanovené zakladatelským právním jednáním a žádají o výjimku. Druhou rovinou je pak situace, kdy výbor rozhoduje o tom, že uchazeč i přes splnění veškerých podmínek, nebude do spolku přijat. Toto jednání podléhá přísnějším požadavkům na kvorum. Není možné toto rozhodnutí odhlasovat nadpoloviční většinou, ale tři pětinovou většinou všech členů výboru. Odmítnutý uchazeč má právo se odvolat k valné hromadě, která celou věc projedná a rozhodne.¹⁴³

Co se pozastavení práv týče i v tomto případě nestačí k odhlasování nadpoloviční většina, ale i zde je nutné rozhodovat tří pětinovou většinou hlasů

¹⁴² SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 233

¹⁴³ Čl. 3 Stanov ELSA Plzeň, z.s.

všech členů výboru. Pozastavení práv trvá až do zasedání nejbližší valné hromady, na které výbor podává návrh na vyloučení člena.¹⁴⁴

Článek 17 odst. 3 pak výboru přiznává stejnou pravomoc jako článek 28 odst. 3 kontrolní a revizní komisi, a to kontrolovat soulad vnitřních spolkových předpisů s právními předpisy a dalšími vnitřními předpisy vyšších organizačních složek ELSA.

Podstatným zákonným ustanovením týkající se statutárního orgánu je neslučitelnost některých funkcí, která se promítá i ve stanovách ELSA Plzeň, z.s. Podle těch platí, že funkce člena kontrolní a revizní komise je neslučitelná s funkcí člena výboru. Nad rámec zákonného požadavku v ustanovení § 262 odst. 2 ObčZ, stanovy rozšiřují výčet funkcí, které jsou neslučitelné se členstvím ve výboru o člena výboru ELSA Česká republika, z.s. a člena kontrolní a revizní komise ELSA Česká republika, z.s.

Články 19–25 stanov se věnují jednotlivým členům výboru. Z hlediska tématu této práce není potřeba podrobně rozebírat jednotlivé úkoly a povinnosti každého člena. Důležité je vymezení způsobu jednání za spolek, které bylo uváděno již v této práci, je nutné nejen z hlediska hladkého chodu spolku, ale je to také jedna ze skutečností, která se zapisuje do spolkového rejstříku, a tak je zcela adekvátní, aby se tomu zakladatelské právní jednání věnovalo. Stanovy navazují na zákonné ustanovení § 164 odst. 2 ObčZ, které umožňuje, aby každý člen statutárního orgánu jednal za právnickou osobu sám. Jednotliví členové však nemohou za spolek jednat neomezeně, ale pouze v rámci agendy, která je jim svěřena. Výjimkou je pozice prezidenta, který je oprávněn vést jednání a uzavírat smlouvy ve všech záležitostech, které nespádají do výlučné pravomoci jiného člena výboru. Jejich pole působení je tak značně omezené. Důvodem může být alespoň částečná kontrola jednání členů.

Druhým vnitřním předpisem ELSA Plzeň, který navazuje na stanovy je jednací řád. Ten je předpisem procesně právním, upravuje tedy většinu postupů a v jeho nejobsáhlejší části je upraven průběh valné hromady. Z problematiky statutárního orgánu se v jednacím řádu upravuje zejména, jak probíhají schůze výboru, na kterých dochází k přijímání rozhodnutí zavazujících celý spolek. Aby byl statutární orgán usnášeníschopný, musí na schůzi být přítomna většina členů výboru. Prezident je odpovědný nejen za vedení schůzí, ale také za jejich svolání. Schůzi mohou svolat mimo prezidenta ještě dva členové výboru. V praxi toto

¹⁴⁴ Čl. 5 Stanov ELSA Plzeň, z.s.

ustanovení není zas až tak silné. Přeci jen se jedná o studentský spolek, a tak svolávání schůzí probíhá formou konsenzu všech členů výboru. Toto ustanovení je vnímáno jako velmi užitečné v případě, že vztahy mezi členy nebudou ideální a bude třeba se striktně držet vnitřních předpisů.¹⁴⁵

Velmi důležité je ustanovení v hlavě druhé jednacího řádu, a to konkrétně článek 19, který se zabývá jednáním výboru mimo schůze. Hlasování přes e-mail nebo jiné elektronické zařízení bylo umožněno odstavcem prvním uvedeného článku. K přijetí rozhodnutí bylo potřeba vyjádření většiny výboru ve stanovené lhůtě. Podle čl. 19 odst. 5 stanov je nutné, aby z každého hlasování mimo schůzi výboru byl pořízen zápis. Osobně toto ustanovení vnímám velmi problematicky a při běžné činnosti spolku nerealizovatelné. Je třeba si uvědomit, že hlasováním podle čl. 19 je i neoficiální hlasování v obchodě týkající se předmětu daru pro přednášejícího. Není proto zcela možné veškerá hlasování vždy zaznamenávat a uchovávat. Dobrým řešením se stalo vytvoření univerzálních e-mailových účtů, které se předávají rok, co rok novým členům statutárního orgánu. E-mailové komunikace není možné smazat, což znamená, že veškerá hlasování učiněná podle čl. 19 odst. 1 jsou tak uchována v e-mailové schránce. Stávají se dohledatelnými v případě potřeby a myslím si, že je tak nepřímo splněn požadavek čl. 19 odst. 5.

3.3 Nejvyšší orgán

Druhým z obligatorních orgánů, které podle občanského zákoníku musí spolek mít, je nejvyšší orgán. Již z důvodové zprávy k občanskému zákoníku je patrné, že ani u nejvyššího orgánu nelze v zákoně očekávat velké množství kogentních ustanovení. Pokračuje se tak v nastaveném trendu ponechání rozhodování na spolcích, jaký orgán určí za svůj nejvyšší, jaký název ponese a jaká bude jeho působnost.¹⁴⁶ Občanský zákoník věnuje značnou část ustanovení právní úpravě členské schůze, která se podle § 247 odst. 3 ObčZ stává ex lege nejvyšším orgánem těch spolků, které si ve svém zakladatelském právním jednání svůj nejvyšší orgán nestanoví. Úprava tak působí subsidiárně a užije se opět v případě, že stanovy záležitost neupraví.¹⁴⁷

¹⁴⁵ Hlava první (čl. 15-18) Jednacího řádu ELSA Plzeň, z.s.

¹⁴⁶ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz k § 247 až 257

¹⁴⁷ RONOVSKÁ, Kateřina, Vlastimil VITOUL a Jana BÍLKOVÁ. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-020-8, str. 95

Jak občanský zákoník stanovil, statutární orgán a nejvyšší orgán jsou naprostým minimem při zřizování spolku. Ustanovení jsou koncipována tak, že se jedná o dva odlišné orgány, jejichž pravomoci jsou oddělené. V důvodové zprávě se však dozvíme, že zákonodárce počítal i s tím, že u některých spolků se může jednat o jeden orgán, který bude plnit funkce obou. Dle důvodové zprávy k tomu může docházet u individuálních statutárních orgánů.¹⁴⁸ Na tuto neobvyklost je třeba upozornit, aby nedocházelo k zaměňování s chybou, pouze zákon toto sloučení nezakazuje, a tak je možné se s tímto uspořádáním stále v praxi setkat.

Podobně jako u dalších orgánů, i zde platí, že nejvyšší orgán spolku se nemusí nazývat členská schůze. Zákon zcela ponechává rozhodnutí na stanovách. V praxi se tak můžeme setkat s označením jako valná hromada, sněm, shromáždění nebo výbor či předsednictvo v případě, že je statutární orgán zároveň nejvyšším orgánem.¹⁴⁹ I pro pojmenování nejvyššího orgánu však zůstává v platnosti ustanovení § 243 odst. 1 ObčZ, které již bylo zmíněné dříve v této práci.

Každý orgán musí mít pro jeho správné fungování jasně vymezenou působnost. Důkladně vymezená působnost spolkových orgánů je klíčová pro chod spolku a neměla by se tak ve stanovách spolku opomíjet nebo zmiňovat jen okrajově. Pro případy, kdy zakladatelé spolku ve stanovách působnost nejvyššího orgánu nezmíní, užije se ustanovení § 247 odst. 1, ObčZ které mezi působnost řadí „*určení hlavní zaměření činnosti spolku, rozhodování o změně stanov, schvalování výsledků hospodaření spolku, hodnocení činnosti dalších orgánů spolku a jejich členů a případné rozhodování o zrušení spolku s likvidací nebo o přeměně spolku*“.¹⁵⁰ Tento výčet má pouze doporučující charakter, pokud se stanovy rozhodnou, že hodnocení činnosti orgánů bude mít na starost kontrolní komise, pokud bude zřízena, je to naprosto validní rozhodnutí stejně tak pokud zakládající členové převezmou výčet z citovaného ustanovení a rozšíří ho o další působnost, která odpovídá charakteru spolku.

3.3.1 Členská schůze

¹⁴⁸ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz k § 247 až 257

¹⁴⁹ KINDL, Milan, Zdeněk ERTL, Nikola FORMANOVÁ, Tomáš KINDL a Alexander ŠÍMA. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-642-2, str. 268-269

¹⁵⁰ Čl. 247 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

V následující část práce se seznámíme s členskou schůzí jakožto nejvyšším orgánem upraveným občanským zákoníkem, jehož ustanovení se užití subsidiárně u nejvyšších orgánů upravených stanovami konkrétního spolku.

3.3.1.1 Obecná charakteristika

Členská schůze je nejvyšším spolkovým orgánem ve smyslu ustanovení § 247 občanského zákoníku. Je jí pouze v případě, že stanovy neurčí jako nejvyšší orgán jiný orgán. Ustanovení § 247–257 ObčZ, která upravují členskou schůzi se použijí pouze v případě, že stanovy členskou schůzi neupraví jinak. Jak bylo zmíněno do její působnosti může spadat nespočet dalších věcí kromě těch v § 247 odst. 1 ObčZ, pokud si tak spolek rozhodne. Samozřejmě v rámci spolkové autonomie i působnosti v tomto ustanovení mohou být svěřena jinému orgánu.¹⁵¹ Pokud je členská schůze oprávněna rozhodovat o vyloučení člena, je potřeba, aby rozhodování bylo po procesní stránce zcela v pořádku. V usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.4.2016, sp.zn. 29 Cdo 806/2016 tak avizoval senát Nejvyššího soudu. Podle něj je právě procesní stránka vyloučení nejčastějším předmětem soudního přezkumu. Je třeba tak dbát na správné postupy, kterou budou v souladu nejen se stanovami, ale také se zákonnou úpravou, jinak může dojít k tomu, že soud prohlásí rozhodnutí nejvyššího orgánu spolku za nicotné.¹⁵²

Členská schůze zasedá podle § 248 odst. 1 ObčZ alespoň jedenkrát ročně. Stanovy mohou určit, že zasedání probíhá standardně dvakrát za rok, důležité je, že jedno zasedání za rok je naprosté minimum. Je třeba také vzít v úvahu, že pokud do působnosti členské schůze bude patřit rozhodování o změnách stanov, může dojít k tomu, že členská schůze bude muset zasedat vícekrát ročně, než kolikrát jí vyplývá ze stanov.¹⁵³ Před samotným zasedáním je třeba projít procesem svoláním členské schůze, které musí splňovat několik náležitostí. Náležitosti by měly být definované ve stanovách, pokud nejsou, postupuje se podle ustanovení § 248 občanského zákoníku. Svolání schůze má na starost statutární orgán. Ten musí v zákonné lhůtě třiceti dnů nebo ve lhůtě stanovené stanovami rozeslat pozvánku, která obsahuje čas, místo a program zasedání.

¹⁵¹ KINDL, Milan, Zdeněk ERTL, Nikola FORMANOVÁ, Tomáš KINDL a Alexander ŠÍMA. Úskali spolkového práva. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-642-2, str. 272

¹⁵² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.4.2016, sp.zn. 29 Cdo 806/2016

¹⁵³ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 237

Způsob pozvání členů, stejně tak i datum a čas, je na úvaze statutárního orgánu.¹⁵⁴ K oznámení svolání by se měl využívat způsob obvyklý pro komunikaci ve spolku, nejčastěji se tak nejspíše setkáme s rozesláním přes e-mail, sociální sítě či vyvěšením na webových stránkách spolku.¹⁵⁵ Zákon však apeluje v § 249 odst. 3 ObčZ na to, aby byl termín a čas pečlivě vybírán tak, aby statutární orgán nezneužíval výběr a neztěžoval členům, aby se mohli dostavit.

Statutární orgán není jediný, kdo může svolat zasedání členské schůze. Stanovy si mohou určit, za jakých okolností může například kontrolní komise svolat zasedání, nebo kdy to mohou udělat samotní členové, kolik jich musí být a jakému procesu tyto svolání podléhají.¹⁵⁶ V ustanovení § 248 odst. 2 ObčZ nalezneme povinnost statutárního orgánu svolat zasedání členské schůze v případě, že skupina členů nebo kontrolní komise podá podnět ke svolání. Zákonná lhůta pro statutární orgán činí třicet dní a počíná běžet doručením. Pokud by svolání nedošlo, zákon opravňuje podavatele podnětu členskou schůzi svolat.¹⁵⁷

Statutární orgán, který je pověřen svoláním členské schůze, je oprávněn ji i odvolat nebo odložit. Způsob odvolání nebo odložení je stejný jako u svolání, tedy oznámit členům co nejdříve, že zasedání neproběhne. Je kladen velký důraz na co nejrychlejší obeznámení členů, protože v případě, že k odvolání nebo odložení dojde méně jak sedm dní před svolanou schůzí, jsou členové oprávněni požadovat náhradu škody za vynaložené náklady po spolku. Pokud je potřeba členskou schůzi odvolat nebo odložit a statutární orgán není ten, kdo je odpovědný za její svolání, je potřeba souhlasu svolavatele.¹⁵⁸

Důvodů pro odvolání nebo odložení zasedání členské schůze může být nesčetně. Je třeba se na tuto situaci dívat tak, že členská schůze, jakožto nejvyšší orgán, bývá zpravidla pověřena řešením zásadních otázek pro chod spolku. Je proto nezbytné, aby se jí účastnilo dostatek členů a aby byly připravené veškeré podklady k jednání. K odvolání nebo k odložení může dojít, pokud se omluví velká většina členů a je dopředu jasné, že by členská schůze nebyla usnášeníschopná. Další možností může být, že odpadne důvod, kvůli kterému byla

¹⁵⁴ § 249 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹⁵⁵ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 237

¹⁵⁶ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 237

¹⁵⁷ § 248 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹⁵⁸ § 250 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

schůze svolána.¹⁵⁹ Například pokud mezi působnost členské schůze patří rozhodování o vyloučení člena nebo rozhodování o změnách stanov a jedna z těchto skutečností je předmětem jednání členské schůze, může dojít k odložení nebo odvolání v případě, že navržené změny stanov jsou nezákonné nebo nesmyslná a navrhovatel je vzal zpět nebo že člen o jehož vyloučení se mělo jednat již členem spolku není. To za předpokladu, že rozhodování o vyloučení nebo změnách stanov je jediným bodem jednání.

Aby členská schůze mohla jednat a přijímat rozhodnutí, musí být usnášeníschopná. Pravidla pro usnášeníschopnost jsou stejná jako u dalších spolkových orgánů za předpokladu, že stanovy nestanoví kvorum jiné, než je to zákonné. Podle ustanovení § 252 odst. 2 ObčZ je potřeba, aby byla přítomná většina členů a usnesení se přijímají taktéž prostou většinou hlasů přítomných členů. Každý člen má právě jeden hlas, pokud není v zakladatelském právním jednání určeno jinak.¹⁶⁰ Ve stanovách je možné se setkat i s různými formami zastoupení, kdy přítomný člen může být zplnomocněn nepřítomným členem k jeho zastoupení na zasedání nejvyššího orgánu.¹⁶¹

Procedurální stránka zasedání členské schůze je taktéž částečně upravena občanským zákoníkem. Předpokládá se však, že si spolek procesní stránku zasedání upraví svými vlastními vnitřními předpisy. Standardně bychom tyto skutečnosti mohli hledat ve stanovách nebo v jednacím řádu, jakožto procesně právním předpisem některých spolků.

Definici jednacího řádu nenalezneme v občanském zákoníku ani v jiném obecném právním předpisu. Pomocí analogie se však můžeme dostat například do zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, který upravuje Jednací řád Poslanecké sněmovny, jakožto jeden z nejznámějších předpisů tohoto typu. Úkolem jednacího řádu podle tohoto zákona je upravit jednání Poslanecké sněmovny. V tomto právním předpisu nalezneme úpravu vnitřního chodu, úpravu jednání jednotlivých orgánů i schůzí.¹⁶²

Pod pojmem jednací řád si tedy můžeme představit procesněprávní předpis, který doplňuje hmotněprávní předpis, v našem případě stanovy, o ustanovení procesní povahy. Jednací řád tak typicky může obsahovat zásady a postupy zasedání jednotlivých orgánů, úpravu hlasování, různá kvora a další.

¹⁵⁹ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 238-239

¹⁶⁰ § 252 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹⁶¹ Čl. 13 odst. 3 stanov ELSA Plzeň, z.s.

¹⁶² § 1 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny

Jednací řád není povinným předpisem, je tedy běžné, že spolky ho nemají a procesní úpravu mají zanesenou ve stanovách. Také se může stát, že spolek procesní stránku nijak neupravuje a pak se subsidiárně využije ustanovení § 253 občanského zákoníku.

Na začátku každého zasedání členské schůze je potřeba ověřit, zdali se sešel dostatek členů spolku a zdali bude členská schůze usnášeníschopná. Kdo má na starost počítání přítomných zákon neupravuje a předpokládá, že tuto skutečnost upraví stanovy. Následujícím bodem programu by měla být volba předsedajícího, který má na starost chod zasedání. Postupuje se podle programu schůze, který byl rozeslán spolu se svoláním. Pokud by měl někdo z přítomných návrh na změnu programu, je potřeba skutečnost projednat a přidání či odebrání bodu hlasovat.¹⁶³

Z každého zasedání členské schůze se pořizuje zápis. Odpovědný za jeho vyhotovení je statutární orgán, pokud stanovy neurčí jinak. Zápis musí být vyhotoven do třiceti dnů od zasedání a musí obsahovat informace o svolání, kdy a kde zasedání probíhalo, musí být zaznamenána veškerá hlasování a volby či přijatá usnesení.¹⁶⁴ S povinností statutárního orgánu vyhotovit zápis se pojí právo členů mít přístup k zápisům. Je zcela na statutárním orgánu, zda bude zápis rozesílat členům nebo bude mít fyzická vyhotovení uložená v sídle spolku a členové budou moci nahlížet v sídle.¹⁶⁵ Zápis slouží nejen pro členy, kteří se nemohli účastnit zasedání, ale také je to jeden z dokumentů, který se předkládá rejstříkovému soudu při podání žádosti o zapsání nových členů statutárního orgánu do spolkového rejstříku.

Občanský zákoník neupravuje mnoho práv členů spolku vůči zasedání členské schůze. Výjimkou je právo na sdělení informací. Každý člen spolku má právo být informován o činnosti orgánů, o tom, jaká činí statutární orgán rozhodnutí, která se dotýkají všech členů a má právo se domáhat odpovědi na své otázky. Toto právo přiznává občanský zákoník v ustanovení § 251. Z uvedeného ustanovení plyne, že každý člen může požadovat sdělení informací týkající se programu schůze. Toto právo není neomezené, v případě že požadované informace se nesmí dle zákona zveřejňovat nebo by zveřejnění informace mohlo způsobit spolku značné škody, statutární orgán je sdělit nemusí.¹⁶⁶ Právo na informace podle § 251 ObčZ se týká skutečností probíraných na jednání členské

¹⁶³ § 253 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁴ § 254 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁵ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 242

¹⁶⁶ § 251 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

schůze, proto je žádoucí, aby člen měl všeobecné právo na informace ohledně obecných záležitostí spolku.¹⁶⁷

3.3.1.2 Náhradní zasedání členské schůze

Aby členská schůze mohla jednat a přijímat rozhodnutí, je potřeba, aby byla usnášeníschopná. Může se však stát, že na řádně svolané zasedání nedorazí dostatečný počet členů a podmínka usnášeníschopnosti není naplněna. S touto situací občanský zákoník počítá a upravuje ji v ustanovení § 257, které se zabývá náhradním zasedáním členské schůze. Na základě nesplnění kvora k usnášeníschopnosti se může statutární orgán nebo jiný svolavatel členské schůze rozhodnout, že svolá náhradní zasedání. Ve lhůtě patnácti dní musí proběhnout nové svolání náhradního zasedání, které se musí uskutečnit do šesti týdnů od původního data zasedání členské schůze. Svolání musí obsahovat stejné náležitosti jako u standardního svolání zasedání členské schůze. Navíc ovšem musí být ze svolání zřejmé, že se jedná o zasedání náhradní a nikoliv řádné. Program zasedání zůstává stejný jako u původního zasedání členské schůze. V čem se však náhradní zasedání liší je způsob přijímání rozhodnutí. Přijetí usnesení již není vázáno na kvorum usnášeníschopnosti, ale přijímá se za účasti jakéhokoliv počtu členů.¹⁶⁸

Ustanovení § 257 občanského zákoníku, upravující náhradní zasedání členské schůze, se užíje subsidiárně užíje i pro dílčí členské schůze a shromáždění delegátů, pokud stanovy neurčí jinak.

3.3.1.3 Dílčí členská schůze

Dílčí členská schůze je druhem nejvyššího orgánu. Jedná se o běžné jednání členské schůze rozdělené do více stejných zasedání. Dílčí členské schůze jsou výhodné pro spolky, které mají velké množství členů a je pro ně praktičtější udělat několik stejných zasedání pro menší počet osob než jedno zasedání pro všechny členy. Dílčí členská schůze musí být upravena stanovami, které tento způsob jednání nejvyššího orgánu povolí. Všechny dílčí schůze probíhají ve stejném období, může se jednat například o tři dny za sebou. Program všech

¹⁶⁷ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 239

¹⁶⁸ § 257 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

dílčích schůzí je naprosto totožný.¹⁶⁹ Usnášeníschopnost se neodvozuje podle počtu členů na jedné dílčí schůzi, ale na všech dohromady. To stejné platí i pro hlasování, kde se též hlasy dohromady sčítají.¹⁷⁰ Výsledky hlasování jsou tak k dispozici vždy až po ukončení dílčích členských schůzích.

3.3.1.4 Shromáždění delegátů

I shromáždění delegátů je určitým druhem nejvyššího orgánu, které může být stanovami pověřeno působností nejvyššího orgánu.¹⁷¹ I tato forma členské schůze je ideální a velmi často užívaná u spolků s velkým počtem členů a rozmanitou strukturou spolku. Rozdíl mezi členskou schůzí a shromážděním delegátů je v tom, že shromáždění se nemohou účastnit všichni členové spolku, ale pouze volení delegáti. Svolání tak neprobíhá standardním způsobem, ale dochází k pozvání zvolených delegátů a případných náhradníků. Předpokládá se, že volbu delegátů budou upravovat stanovy. V tomto případě bude zcela záviset na struktuře spolku a vnitřních předpisech, jakým stylem se delegáti vybírají, kolik jich může být zvoleno a další. Zákonem je však dané, že delegáti jsou voleni shodným počtem hlasů, neurčí-li stanovy jinak. Delegáti jsou zástupci členů a skrze ně jsou uplatňována jejich práva. Při shromáždění jsou si všichni delegáti rovni. Postavení delegátů si dá přirovnat i k postavení poslance či senátora, skrze které jejich voliči uplatňují svá práva. Nejsou také vázání názory svých voličů, ale dá se předpokládat, že svá rozhodnutí budou vykonávat se shodě s jejich názory. Jako velmi vhodné se jeví upravení náhradnictví v případě, že některý delegát se nebude moci zasedání účastnit.¹⁷²

3.3.2 Nejvyšší orgán v praxi

Nejvyšším orgánem spolku ELSA Plzeň, z.s. je valná hromada. Úprava tohoto nejvyššího orgánu je upravena ve stanovách a jednacím řádu spolku. Při vzniku zakladatelského právní jednání byl pro zakladatele zřejmě inspirací zákon č. zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník a v něm konkrétně ustanovení § 125 a následující.

¹⁶⁹ LAVICKÝ, Petr a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1.vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, k § 255

¹⁷⁰ § 255 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹⁷¹ § 256 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹⁷² LAVICKÝ, Petr a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1.vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, k § 256

Ve stanovách spolku ELSA Plzeň nalezneme velmi obsáhle definovanou působnost nejvyššího orgánu. Co vše spadá pod působnost valné hromady lze najít v čl. 15 stanov. V taxativním výčtu nalezneme mimo jiné volbu členů statutárního a kontrolního orgánu, přijímání změn stanov a jednacího řádu, rozhodování o výši členského příspěvku, rozhodování o udělení čestného členství a další. Velmi kladně hodnotím stanovy z hlediska úpravy hlasování a potřebných kvor. Stanovy obsahuje přesně vymezený výčet skutečností, které musejí být přijímány dvoutřetinovou většinou přítomných členů. Jedná se například o hlasování o změnách stanov nebo o zrušení spolku či sloučení ELSA Plzeň s jiným spolkem.¹⁷³

Členy valné hromady jsou všichni členové ELSA Plzeň. Valná hromada spolku je svolávána jménem výboru 21 dnů před zasedáním. Oproti zákonné úpravě tak stanovy tuto lhůtu zkracují. Svolání obsahuje náležitosti obsažené v § 249 odst. 1 občanského zákoníku. Zasedání valné hromady probíhá dvakrát ročně, jednou na podzim a jednou na jaře. Stanovy tak reagují na harmonogram akademického roku, kdy zasedání probíhá vždy minimálně jednou v každém semestru. Ve stanovách lze též najít úpravu mimořádného zasedání. Lhůta pro jeho zasedání je zkrácena na čtrnáct dní. Mimořádné zasedání je svoláno na základě rozhodnutí výboru nebo na základě podnětu kontrolní a revizní komise, anebo skupiny členů, v počtu nejméně pěti osob.¹⁷⁴

Jednání valné hromady v podstatě odpovídá zákonnému ustanovení týkající se členské schůze. Na začátku valné hromady dochází k volbě předsedajícího a následné kontrole usnášeníschopnosti orgánu. Podle stanov je nutné, aby byla přítomna alespoň jedna třetina ze všech členů s platným hlasovacím právem a minimálně polovina členů statutárního orgánu. Tento počet se však během let stal velmi problematickým, a tak došlo ke změně stanov a přidání věty k čl. 13 odst. 2, která říká, že pokud není valná hromada usnášeníschopná na začátku zasedání, vyčká se třicet minut, po jejichž uplynutí se pokračuje v zasedání a valná hromada se stává usnášeníschopnou. Tento článek byl během let často diskutován, zdali je možné takto postupovat, bohužel k velmi malé účasti členů na zasedáních se tento krok pravděpodobně zdál být jako nutný.¹⁷⁵

¹⁷³ Čl. 15 Stanov ELSA Plzeň, z.s.

¹⁷⁴ Čl. 12 Stanov ELSA Plzeň, z.s.

¹⁷⁵ Čl. 13. Stanov ELSA Plzeň, z.s.

Ve stanovách nalezneme i úpravu zastoupení. Člen, který se účastní valné hromady může zároveň zastupovat dva nepřítomné členy na základě plné moci.¹⁷⁶ Zápis z valné hromady vyhotovuje tajemník, který jej musí nechat uložit do sbírky listin na rejstříkovém soudu a následně jej uloží ve fyzické podobě do archivu spolku. Do archivu mohou nahlížet členové spolku.¹⁷⁷ Jinak se subsidiárně použije úprava v ustanovení § 254 občanského zákoníku.

Jednací řád obsahuje procesní úpravu zasedání valné hromady, která je velmi podrobná a pro tuto práci není úplně podstatná. Proto zmíním pouze několik bodů.

První část jednacího řádu vymezuje pravomoci a působnosti předsedajícího valné hromady, ale také hlasovací komise. Předsedající řídí zasedání valné hromady a také je odpovědný za to, že zasedání probíhá řádně v souladu nejen s vnitřními předpisy, ale také s předpisy obsaženými v českém právním řádu. Podmínkou je, že předsedající nesmí být členem kontrolního orgánu spolku, jinak se jím může stát na základě volby prakticky kdokoliv.¹⁷⁸

V jednacím řádu nalezneme zřízení zcela nového orgánu. Jedná se o hlasovací komisi, jejíž existence je využívána pouze během zasedání valné hromady. Komise má dva členy, kteří jsou voleni na každém zasedání a jejich mandát končí ukončením valné hromady. Mezi její působnost patří zejména dohled na řádným průběhem voleb, sčítání hlasů či průběžná kontrola počtu přítomných členů s platným hlasovacím právem. Volba probíhá na začátku valné hromady. Než jsou zvoleni členové volební komise, jejich funkce je svěřena k výkonu členům statutárního orgánu. Člen kontrolní a revizní komise nesmí být členem volební komise. Taktéž předsedající nesmí být členem této komise. Se členstvím v hlasovací komisi se bohužel vylučuje pasivní volební právo, jeho členové tak nejsou oprávněni kandidovat na pozici členů statutárního nebo kontrolního orgánu. Nevylučuje se výkon volebního práva aktivního.¹⁷⁹

3.4 Kontrolní komise

Kontrolní komise není občanským zákoníkem považována za orgán obligatorní, ale za fakultativní. Ponechává zcela na spolecích, zdali se rozhodnou

¹⁷⁶ Čl. 13 odst. 3 Stanov ELSA Plzeň, z.s.

¹⁷⁷ Čl. 13 Stanov ELSA Plzeň, z.s.

¹⁷⁸ Čl. 3 Jednacího řádu ELSA Plzeň, z.s.

¹⁷⁹ Čl. 4 Jednacího řádu ELSA Plzeň, z.s.

kontrolní orgán ve svém zakládacím právním jednání zřídit. Přestože nemusí být kontrolní komise zřízena, zákon její existenci upravuje kogentními ustanoveními.

3.4.1 Základní charakteristika

Již z důvodové zprávy k OZ je patrné, že navržená ustanovení bude spolek muset brát na zřetel, pokud kontrolní orgán založí. Důvodem je snaha předejít vytváření kontrolních orgánů jen jako jakýchsi prázdných orgánů bez pravomoci a působnosti vhodné pro kontrolní orgán.¹⁸⁰

Zřízená kontrolní komise musí splňovat hned několik zákonných podmínek. První podmínkou je počet členů. Podle ustanovení § 262 odst. 1 ObčZ musí mít tento orgán minimálně tři členy. U některých právnických osob se můžeme setkat s tím, že i kontrolní komise je orgán individuálním a ne kolektivním. Jelikož je občanský zákoník právním předpisem s velkým množstvím dispozitivních norem, které dávají prostor osobám, aby se některé záležitosti rozhodovaly samy, může se dost často stát, že více osob má více názorů na určitou problematiku. Takovým případem bude i otázka, zdali může spolek ve svých stanovách zřídit místo kolektivního kontrolního orgánu pouze kontrolní orgán individuální. I stanovy spolku tak mohou reagovat na částečné dispozitivní normy a zřídit funkci kontrolora nebo revizora.¹⁸¹ Toto tvrzení podporuje i fakt, že na kontrolní komisi se vztahují nejen speciální ustanovení týkající se spolků, ale i obecná ustanovení o právnických osobách.¹⁸²

Členové tohoto orgánu jsou voleni způsobem uvedeným v zakladatelském právním jednání, nejčastěji nejvyšším orgánem spolku. Je zcela nepřípustné, aby členy kontrolní komise volil či jmenoval statutární orgán. Pokud se ve stanovách objeví pravomoc statutárního orgánu rozhodovat o členech kontrolní komise, toto ustanovení se bere jako by nebylo a uplatní se zákonné ustanovení o nejvyšším orgánu.¹⁸³

Zákon nestanovuje speciální požadavky na členství v orgánu, uplatní se tedy stejné požadavky jako na členství ve statutárním orgánu. Mimo to ale v zákonné úpravě nalezneme kogentní ustanovení, které zakazuje kumulaci

¹⁸⁰ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz k § 262 až § 264

¹⁸¹ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 249

¹⁸² LAVICKÝ, Petr a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1.vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, k § 262

¹⁸³ § 262 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

určitých funkcí. Podle § 262 odst. 2 ObčZ je členství v kontrolní komisi neslučitelné s členstvím ve statutárním orgánu a s funkcí likvidátora spolku. Podle důvodové zprávy je to z toho důvodu, aby nebyl narušen „systém vnitřní kontroly“.¹⁸⁴ Zákon také nechává prostor stanovám, aby případně tyto dvě funkce rozšířily o další funkce, které bude se členství neslučitelné.¹⁸⁵

To stejné platí i co se názvu orgánu týče. Při uplatnění ustanovení § 243 ObčZ se můžeme setkat nejen s kontrolní komisí, ale i revizní komisí nebo dozorčí komisí či radou. Ani zde se částečně v kreativnosti meze nekladou.¹⁸⁶

Mezi další požadavky patří vymezení působnosti kontrolního orgánu. Spolek má tak možnost přiznat kontrolní komisi mnohem více práv a povinností, než jaké by měla pouze na základě občanského zákoníku. Ten v ustanovení § 263 ObčZ vymezuje jako základní činnost tohoto orgánu kontrolu spolkové činnosti. Kontrola spočívá v dohlížení nad tím, že činnost spolku jako celku, ale všech jednotlivců je v souladu se stanovami spolku a právními předpisy. Mezi časté pravomoci patří i kontrola hospodaření spolku.¹⁸⁷

Vzhledem k činnosti kontrolní komise by měl být kladen důraz na schopnosti jejich členů. Jelikož je podstatou výkon kontroly, člen kontrolní komise, by měl být velmi dobře seznámen s chodem spolku, s jeho vnitřními předpisy a také s dalšími právními předpisy, nejen s občanským zákoníkem.¹⁸⁸

Jelikož hlavním úkolem kontrolní komise je kontrola, velmi často se může stát, že při této činnosti členové orgánu zjistí nedostatky. Ustanovení § 263 ObčZ ve druhé větě stanoví, že pokud k takové situaci dojde, je kontrolní komise povinna upozornit na zjištěné nedostatky statutární orgán, nebo toho, koho určí stanovy. Jak bude uvedeno v následující podkapitole, která pojednává o kontrolním orgánu v praxi, zjistíme, že stanovy mohou v souvislosti s touto problematikou přiznat kontrolnímu orgánu další práva.

Aby mohla kontrolní komise plnit své povinnosti a řádně vykonávat kontrolu, musí jí být umožněn přístup k nejrůznějším dokumentaci. A tak ustanovení § 264 ObčZ přiznává orgánu právo nahlížet do relevantních dokumentů a zároveň je opravňuje k požadování vysvětlení či různých stanovisek

¹⁸⁴ Vláška: Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz § 262 až § 264

¹⁸⁵ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 250

¹⁸⁶ Tamtéž, str. 249

¹⁸⁷ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 251

¹⁸⁸ Tamtéž, str. 251

ke kontrolované problematice. Na základě tohoto ustanovení jsou požádané osoby povinny předložit nejen dokumentaci, ale také se musí podat vysvětlení.¹⁸⁹

3.4.2 Kontrolní komise v praxi

ELSA Plzeň má dle svých stanov zřízeny tři orgány. Statutárním orgánem je výbor, valná hromada je nejvyšším orgánem a kontrolní a revizní komise, která je kontrolní komisí dle ustanovení § 262 a následujícího občanského zákoníku.

Tento kontrolní orgán je tvořen třemi osobami, které musí kromě zákonných podmínek splňovat ještě podmínky stanovené ve stanovách. Kandidovat na tuto pozici může pouze člen ELSA Plzeň, z.s. s platným hlasovacím právem. Jedná se tedy o osobu, která je členem spolku minimálně devět měsíců.

Při volbě člena se klade velký důraz na zkušenosti kandidátů, i když stanovy neukládají členům ucházejícím se o tuto funkci, aby třeba byly bývalými členy statutárního orgánu spolku nebo nadřizené organizační jednotky. Přesto to tak v praxi funguje a většinou se členy kontrolní a revizní komise stávají právě emeritní členové výboru. Tento neoficiální požadavek je zcela na místě. Kontrolní komise by neměla být pouze a jen kontrolorem, ale také by měla dostatečně schopná, aby mohla radit statutárnímu orgánu, měla se umět velmi dobře orientovat nejen ve vnitřních spolkových předpisech, ale také v právním řádu České republiky.

Stanovy se při zřizování držely zákonnou úpravou, a tak jsou revizoři účtů, jak je člen komise nazýván, voleni nejvyšším orgánem, Valnou hromadou ELSA Plzeň na řádném zasedání. Funkční období je jednoleté.¹⁹⁰ Článek 27 stanov dále upravuje neslučitelnost funkcí, která je v tomto článku vymezena negativně. Dočteme se tak, že člen kontrolní a revizní komise nemůže mít jiné spolkové funkce, kromě těch uvedených ve výše zmíněném článku.

Vymezení pravomocí se částečně rovná zákonné úpravě, na kterou pak tvůrci stanov navazují s vlastním doplněním. Kontrolní a revizní komise musí nejen kontrolovat hospodaření spolku se svěřenými prostředky, ale také musí o této kontrole podat zprávu valné hromadě na každém zasedání. Tuto povinnost vnímám velmi pozitivně. Členové tak každý půl rok mají možnost vyslechnout si, jakým způsobem statutárním orgán s financemi nakládá a jsou stále informováni o

¹⁸⁹ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 252

¹⁹⁰ Čl. 27 Stanov ELSA Plzeň, z.s.

aktuální situaci. Zpráva o kontrole je součástí každého zápisu z valné hromady, tudíž je možné zpětně dohledat ve spolkovém rejstříku, jak zprávy o kontrole vypadaly v předešlých letech. Druhou zákonnou pravomocí je kontrola souladu vnitřních předpisů spolku s právními předpisy České republiky a jejich dodržování při spolkové činnosti. Z této pravomoci plyne kontrolní a revizní komise povinnost informovat členy výboru a valné hromady o případných pochybeních. V rámci toho je komise oprávněna podávat nezávazná doporučení s možnostmi nápravy.¹⁹¹

Aby mohla kontrolní a revizní komise tyto dvě pravomoci řádně vykonávat, potřebuje ke svým kontrolám a rozhodnutím mít k dispozici nejružnější materiály a podklady. Stanovy tak ve čl. 28 opravňují komisi k vyžádání si některých specifických dokumentů. Těmi se rozumí zejména podklady o hospodaření, jako například výpisy z bankovního účtu, pokladní knihu nebo účetnictví. V rámci této kontroly podává komise revizní zprávu k předkládané roční účetní závěrce. V případě, že komise dojde ke zjištění, že dochází k nepatřičnému nebo dokonce k nezákonnému zacházení se svěřenými prostředky, je oprávněna navrhnout valné hromadě povolání člena nebo členů k odpovědnosti.¹⁹²

Pokud kontrolní a revizní komise zjistí při kontrole hospodaření, že jí poskytnuté dokumenty jsou vadné, může podle čl. 28 odst. 2 písm. b) apelovat na opravu nebo případné doplnění dokumentů ve lhůtě, kterou stanoví komise. Aby měla komise dobrý vhled do činnosti spolku a mohla lépe vykonávat své povinnosti, je jí stanovami umožněna účast na schůzích statutárního orgánu. Při hlasování na těchto schůzkách je hlas komise pouze hlasem poradním. Poslední pravomocí vyplývající ze stanov je pak oprávnění svolat mimořádnou valnou hromadu za splnění podmínek uvedených v jednacím řádu ELSA Plzeň.¹⁹³

Jednací řád jakožto procesněprávní vnitřní předpis upravuje spíše formu jednání kontrolní komise a doplňuje stanovy spolku. Tento vnitřní předpis rozšiřuje působnost kontrolní a revizní komisi. Podle hlavy čtvrté jednacího řádu, je komise pověřena řešit protest členů nebo výboru směřující proti porušování vnitřních předpisů během valné hromady. Po projednání je komise oprávněna zrušit napadené jednání. Jedná se o výjimečné zmocnění kontrolní a revizní komise, díky kterému disponuje prostředky, které může využít k nápravě.

¹⁹¹ Čl. 28 odst. 3 stanov ELSA Plzeň, z.s.

¹⁹² Čl. 29 odst. 2 stanov ELSA Plzeň, z.s.

¹⁹³ Čl. 28 odst. 2 písm. c) a d) stanov ELSA Plzeň, z.s.

Stejně jako u jednání statutárního orgánu, jednací řád navazuje na zákonnou úpravu a stanovuje, že kontrolní a revizní komise je usnášeníschopná za účasti nadpoloviční většiny členů.¹⁹⁴ Kворum stanovené pro jednání je opět odrazem zákona, tedy při hlasování je potřeba souhlasu prosté většiny. Dojde-li k rovnosti hlasů, rozhodující se hlas předsedy kontrolní a revizní komise.¹⁹⁵

Úprava kontrolní komise se mi v případě tohoto spolku zdá jako dostatečná. Stanovy upravují pravomoc i působnost, jednací řád se zabývá procesní stránkou podrobně. Bylo by třeba zlepšit úpravu a sjednotit požadavky na dokumenty, které si komise může vyžádat k řádnému plnění svých povinností. Tato úprava by podpořila postavení kontrolní a revizní komise, která sama o sobě nemá žádné možnosti, jak pochybení vymáhat a nedocházelo by tak v budoucnu k tomu, že by ať už kontrolní komise nebo statutární orgán zneužíval svého postavení v neprospěch druhého orgánu.

3.5 Rozhodčí komise

Stejně jako kontrolní komise i rozhodčí komise podle občanského zákoníku je orgánem fakultativním, a tak nejsou spolky povinné jej zřizovat. Rozhodčí komise je takový orgán spolku, který je jednoduše řečeno pověřen řešením sporů v rámci spolkové autonomie.¹⁹⁶

3.5.1 Obecná charakteristika

Právní úprava rozhodčí komise se velmi podobá zákonné úpravě kontrolní komise. Ani u tohoto orgánu nenalezneme v občanském zákoníku komplexní úpravu plnou kogentních ustanovení. Naopak zákon se věnuje rozhodčí komisi pouze ve třech ustanoveních. Je tak opět kladen velký nárok na stanovy, aby při zřizování tohoto orgánu využily své autonomie. Rozhodčí komise však nepodléhá pouze právní úpravě v občanském zákoníku nebo ve stanovách, ale také zákonu č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.

Rozhodčí komise je tedy orgánem, který se zabývá spory. Je orgánem soudního typu, který se svou činností přibližuje činnosti justice. Pravomoc rozhodovat spory nevzniká na základě rozhodčí smlouvy podle § 2 - § 3 zákona o rozhodčím řízení, ale na základě stanov, které se rozhodnou, že případné

¹⁹⁴ Čl. 20 Jednacího řádu ELSA Plzeň, z.s.

¹⁹⁵ Čl. 21 Jednacího řádu ELSA Plzeň, z.s.

¹⁹⁶ ELIÁŠ, Karel. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2., Důvodová zpráva k § 265 až 267, str. 158

budoucí spory budou řešeny rozhodčí komisí, kterou lze považovat za jeden ze tří rozhodčích subjektů podle zákona o rozhodčím řízení. Dalšími subjekty jsou tak stále rozhodčí soudy a rozhodci ustanovení rozhodčí smlouvou.¹⁹⁷

Jaké druhy sporů spadají do kompetence tohoto orgánu by měly upravovat stanovy. Pokud se ve stanovách tyto informace nedočteme, ustanovení § 265 ObčZ rozhoduje, že spory, které spadají do kompetence orgánu jsou spory mezi členem a orgánem spolku ohledně placení členských příspěvků. Mimo tento spor zákon svěřuje do působnosti orgánu přezkum rozhodnutí o vyloučení člena.¹⁹⁸

Rozhodčí komise by měla být složena ze tří členů, pokud stanovy nestanoví počet vyšší. Na rozdíl od kontrolní komise není možné, aby měla rozhodčí komise méně členů než tři.¹⁹⁹ Nejvyšší orgán spolku je dle § 266 odst. 1 ObčZ pověřen volbou a případným odvoláním členů rozhodčí komise. Nově se v zákoně setkáváme s požadavky na členy orgánu. Mimo všeobecně požadované svéprávnosti se členem tohoto orgánu může stát pouze zletilá osoba, která je bezúhonná.²⁰⁰ Občanský zákoník nám však nedefinuje, kdo je podle zákona bezúhonný, a tak je třeba využít analogie iuris a nahlédnout do zákona č. 455/1991 Sb., zákon o živnostenském podnikání. Ten v ustanovení § 6 odst. 2 definuje bezúhonnou osobu, jako takovou, která nebyla pravomocně odsouzena za úmyslný trestný čin, kterého se měla dopustit v rámci svého podnikání.²⁰¹ Definici bezúhonnosti je možné hledat i v judikatuře. Rozsudek Nejvyššího správního soudu, sp.zn. 7 As 316/2015-20 říká, že bezúhonný je ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin.²⁰² Mimo výše uvedené zákonné požadavky, můžou být kladeny na členy rozhodčí komise také požadavky na znalosti, které odpovídají zaměření spolku a případných sporů.²⁰³

I v této komisi je zákonem zakázáno, aby člen rozhodčí komise byl zároveň členem statutárního orgánu nebo kontrolní komise.²⁰⁴

¹⁹⁷ LAVICKÝ, Petr a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1.vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, k § 265

¹⁹⁸ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2., str. 253

¹⁹⁹ § 40g odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů

²⁰⁰ § 266 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

²⁰¹ § 6 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání+ LAVICKÝ, Petr a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1.vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, k § 266

²⁰² Rozsudek Nejvyššího správní soudu, sp.zn. 7 As 316/2015-20

²⁰³ ČELADNÍK, Filip. Soudní přezkum rozhodčích nálezů: Měly by být české soudy oprávněny k přezkumu aplikace práva rozhodci? [online]. Advokátní deník, 2020 [cit. 29.3.2022]. Dostupné z <https://advokatnidenik.cz/2020/05/13/soudni-prezkum-rozhodcich-nalezu-mely-by-byt-ceske-soudy-opravneny-k-prezkumu-aplikace-prava-rozhodci/>

²⁰⁴ § 266 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

Zajímavé je, že vzhledem k tomu, že členové rozhodčí komise jsou povinni vykonávat činnost nestranně, může být jejich případné členství ve spolku na škodu. Jejich úkolem není rozhodovat ve prospěch spolku, ale rozhodnout na základě důkazů správně a nestranně. Takové jednání však není pro členy orgánů spolku typické. V kapitole pojednávající o obecné charakteristice orgánů bylo zmíněno, že člen orgánu nejen, že má jednat s péčí řádného hospodáře, ale hlavně že má také jednat loajálně vůči spolku. Dalo by se tedy předpokládat, že členové všech orgánů spolku se budou snažit veškerými svými aktivitami směřovat ke zlepšení postavení spolku, což nebude platit právě pro členy rozhodčí komise, jejichž úkolem bude hlavně rozhodovat nestranně a nezávisle.²⁰⁵ To mimo jiné vychází z § 266 odst. 3 ObčZ, kdy je zákonem nařízeno, že člen komise, který by mohl být podjatý, se nemůže projednávání sporu účastnit a musí být z projednání vyloučen. Jedná se tak o další spojitost s činností soudní.²⁰⁶

Vznik rozhodčí komise znamená pro spolek, že veškeré jeho spory budou řešeny v soukromí v rámci spolkové autonomie. Pokud by zřízena nebyla, řešení sporů by spadalo podle čl. 36 Listiny civilním soudům. V rámci článku 36 Listiny se autor citovaného komentáře zabývá otázkou, zdali stanovy svým rozhodnutím zřídit rozhodčí komisi vlastně neupírají právo členům, kteří chtějí spor řešit v rámci civilního soudnictví, na spravedlivý proces.²⁰⁷ Osobně se domnívám, že o takový případ nejde. Každá osoba, která se chce stát součástí nějakého spolku je povinna se důkladně seznámit s vnitřními předpisy spolku, jelikož vznikem členství se osoba zavazuje se stanovami a dalšími předpisy řídit. Pokud by tedy osoba nesouhlasila s tím, že případný spor bude řešit rozhodčí komise, a nikoliv civilní soud, nebyla nucena se stát členem spolku.

Rozhodčí řízení neprobíhá podle obecných právních norem, ale podle zákona speciálního.²⁰⁸ Tím je zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. V tomto zákoně nalezneme v části sedmé ustanovení, která se týkají právě řízení před rozhodčí komisí spolku. Ustanovení § 40e zákona o rozhodčím řízení tak navazuje na ustanovení § 267 občanského zákoníku a stanovuje, že tento zákon bude aplikován při řešení spolkových sporů.

²⁰⁵ LAVICKÝ, Petr a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1.vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, k § 265

²⁰⁶ ŠVESTKA, Jiří. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019-. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-656-6., str. 753 + § 40i zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů

²⁰⁷ ŠVESTKA, Jiří. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019-. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-656-6., str. 752

²⁰⁸ § 267 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

Pozor je třeba věnovat větě druhé zmiňovaného ustanovení, která z aplikace vyjímá ustanovení zákona týkajících se stálých rozhodčích soudů. Je třeba mít na paměti, že tento zákon a jeho úprava rozhodčího řízení se užije subsidiárně, pokud si spolek ve svém zakladatelském právním jednání řízení neupraví sám.

Úprava řízení začíná již samotným doručováním žaloby. Ta musí být zaslána buď na adresu, která je uvedená ve stanovách nebo na adresu sídla spolku. Dnem doručení je zahájeno řízení, které musí být ukončeno meritorním rozhodnutím ve lhůtě tří měsíců. Pokud komise nerozhodne, může se žalobce domáhat projednání před civilním soudem. Tříměsíční lhůta může být prodloužena maximálně o šest měsíců, a to pouze v případě, že to povolí stanovy spolku nebo dohoda stran.²⁰⁹

Lex specialis stejně jako lex generalis trvá na minimálně tříčlenné komisi, která spor bude projednávat a rozhodovat. Drobná nuance od občanského zákoníku se ukazuje právě v § 40g odst. 1 zákona o rozhodčím řízení, kde je zákonodárcem uloženo, že „*Komise může záležitost projednat a rozhodnout jen za přítomnosti většiny svých členů, nejméně však 3.*“²¹⁰ To znamená, že vznikne-li rozhodčí komise, která bude mít pouze tři členy a jeden z nich například dlouhodobě onemocní a nebude moci se účastnit jednání, znamenalo by to komise velké komplikace, protože by nemohla naplňovat účel svého vzniku a veškeré spory by nakonec musely být rozhodnuty civilními soudy.²¹¹

K přezkumu pravomocného rozhodnutí rozhodčí komise jsou oprávněny civilní soudy na základě návrhu na zrušení rozhodnutí. Lhůta pro podání návrhu činí tři měsíce. Rozhodnutí se stává vykonatelné doručením rozhodnutí. Podání návrhu nemá suspensivní účinek, proto pokud o něj bude strana usilovat, musí požádat soud.²¹²

²⁰⁹ § 40f zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů

²¹⁰ § 40g odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů

²¹¹ § 40g odst. 3 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů

²¹² HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7, str. 57

4. KOMPARACE SE ZAHRANIČNÍ PRÁVNÍ ÚPRAVOU

Komparativní výklad patří mezi zvláštní výklady práva. Cílem je porovnání podobných či stejných institutů v různých právních řádech.²¹³ Tato kapitola se věnuje komparaci české právní úpravy orgánů spolku a právní úpravy Polské republiky.

4.1 Polská právní úprava

Česká republika a Polská republika mají mnoho společného. Mimo státní zřízení, rozdělení moci ve státě, je to i podoba právních systémů obou republik. Zákonodárným orgán je parlament. Ten je tvořen dolní a horní sněmovnou. Dolní sněmovnou je Sejm a horní Senát.²¹⁴ Polský právní systém patří mezi kontinentální právní systémy, tudíž je tomu našemu blízký. Z toho důvodu se nabízí právě jako ideální právní systém ke komparaci s naší právní úpravou.

Polská právní úprava spolků a zejména orgánu spolku je do jisté míry velmi podobná. Polští zákonodárci spolkovou úpravu zařadili do samostatného zákon. Tím je Dz.U. 1989 Nr 20 poz. 104 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach. Tento zákon poměrně detailně upravuje spolky, ale podobně jako český zákonodárci, i v Polsku je ponechána značná spolková autonomie. Mimo to jsou polské spolky (sdružení) právníckými osobami ve smyslu polské občanského zákoníku a přiměřeně se na ně uplatní jeho ustanovení.²¹⁵

Polská právní úprava rozlišuje dva druhy spolků – sdružení (stowarzyszenia) a obyčejné sdružení (stowarzyszenia zwykłe).

Dříve uvedené sdružení je stejný druh právnícké osoby, jako v českém právním řádu spolek. V ustanovení art. 2 je uvedeno, že sdružení je nejen dobrovolné a samosprávné, ale že je na sdružení, jakým způsobem si stanovuje své cíle, svou působnost a zejména organizační strukturu sdružení. Sdružení je taktéž oprávněno přijímat usnesení a rozhodnutí týkající se chodu sdružení.²¹⁶

Zakládat sdružení jsou podle uvedeného zákona oprávněni pouze polští občané, kteří jsou plnoletí a způsobilí k právním úkonům. Důkladně upravena zákonem je participace nezletilých osob. V ustanovení art. 3 je zákon rozděluje do dvou skupin a každé skupině přiznává jiná práva. Nezletilý ve věku 16 až 18 let

²¹³ GERLOCH, Aleš. Teorie práva. 7. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-652-1., str. 148

²¹⁴ Vnitrostátní právní předpisy-Polsko. In: e-justice.europa.eu [online]. EU [cit. 2022-03-29]. Dostupné: https://e-justice.europa.eu/content_member_state_law-6-pl-cs.do?member=1

²¹⁵ Art. 331. § 1 Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny

²¹⁶ Art. 2 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

mohou být členy sdružení bez souhlasu zákonných zástupců. Zákon jim přiznává pasivní a aktivní volební právo. Mohou tak být zvoleni do výboru, což je v našem právním řádu statutární orgán, ale pod podmínkou, že většina výboru bude obsazena osobami zletilými. Druhou skupinou jsem nezletilý, kteří nedovršili 16 let věku. Ti musí pro vznik členství doložit souhlas svých zákonných zástupců. Zákon jejich členství omezuje zákazem účasti na zasedání valné hromady, jakožto nejvyššího orgánu sdružení, a dále jim není přiznané aktivní a pasivní volební právo. Zákonnou výjimkou jsou sdružení sdružující pouze nezletilé osoby. V takovém případě zákazy výše uvedené neplatí.²¹⁷

Polská a česká právní úprava mají společný apel na dobrovolnost vzniku a zániku členství²¹⁸ a také například povinnost být zapsán do Krajowego Rejestru Sądowego, v překladu do Národního soudního rejstříku.²¹⁹

Sdružení zakládá skupina nejméně sedmi osob, které přijmou stanovy jakožto zakládající právní jednání a zvolí zakládající výbor nebo orgány.²²⁰ Obsah stanov je velmi podobný povinným náležitostem vyplývajících z občanského zákoníku (viz § 218 ObčZ), polský zákon je však konkrétnější a přináší rozsáhlý výčet skutečností, které by stanovy měly nebo mohly obsahovat. Mimo název, sídlo, účel a cíle se jedná o vymezení orgánů a jejich pravomocí, úpravu členství, finančních odměn členů výboru nebo způsob zániku sdružení.²²¹ Rozšířený výčet je pro sepsání stanov je oproti české úpravě značně přínosnější.

Jako velmi pokrokové a vzhledem k událostem posledních dvou let i značně aktuální se jeví ustanovení art. 10 1a až 1e, které se zabývají elektronickou komunikací spolku jako reakcí na epidemiologické situace. Pokud stanovy sdružení povolí jednání v elektronické podobě, zákon přináší celou řadu podmínek. První je podmínka rozhodnutí členů statutárního orgánu, který musí být odhlasovaná prostou většinou členů orgánu (srov. § 300[80] odst. 2 zákoníku obchodních společností z 1. března 2021 (art. 300[80] par. 2 kodeksu spółek handlowych, które wejdą w życie 1 marca 2021 r) a vyhotovena písemně.²²² Je nutné, aby členové sdružení byli již při svolání zasedání orgánu informováni o tom, že zasedání bude probíhat elektronicky nebo že se ho mohou účastnit

²¹⁷ Art. 3 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

²¹⁸ Art. 6 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

²¹⁹ Art. 8 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

²²⁰ Art. 9 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

²²¹ Art. 10 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

²²² BRODA, Maciej. Tarcza antykryzysowa - walne zebrania członków stowarzyszeń [online]. Infor, 2020 [cit. 29.3.2022]. Dostupné z <https://ksiegowosc.infor.pl/obrot-gospodarczy/fundacje-stowarzyszenia/3651053,Tarcza-antykryzysowa-walne-zebrania-czlonkow-stowarzyszen.html>

elektronicky, i když bude probít v prezenční formě. Před samotným zasedáním tak musí být členům jasné, jakým způsobem se mohou účastnit a jak mohou vykonávat svá hlasovací práva. Ustanovení Art. 10 1c stanovuje podmínky hlasování na zasedání, které probíhá přes elektronické komunikační kanály. Aby takové hlasování mohlo proběhnout, musí sdružení zajistit, že přenos jednání bude probít v reálném čase, bude zajištěna oboustranná komunikace během jednání, tak aby se členové, kteří nejsou přítomní fyzicky, mohli naplno účastnit a zapojovat do debat. Uvedené podmínky, které nalezneme v art. 10 1a – 1e jsou podle tohoto zákona obligatorní při vyhlášení stavu ohrožení státu během epidemií vyhlášených dle ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1845) (v překladu zákon ze dne 5. prosince 2008 o prevenci a boji proti infekcím a infekčním nemocem u lidí).²²³ V tomto ustanovení je zakotvena podmínka souhlasu členů s hlasováním mimo zasedání orgánů. Souhlas členů musí být vždy písemný.

Tento zákon taktéž stanovuje výjimku pro délku funkčního období členů orgánu v souvislosti s epidemiemi dle zákona o prevenci a boji proti infekcím a infekčním nemocem u lidí. Pokud funkční období končí během vyhlášené epidemie nebo za stavu ohrožení státu podle uvedeného zákona nebo do třiceti dnů po ukončení tohoto stavu, zákon prodlouží funkční období do zvolení nových členů orgánu, nejpozději však na šedesát dnů od ukončení epidemie nebo stavu ohrožení státu.²²⁴

Obě uvedená ustanovení reagující na epidemiologické situace se zdají být vhodná a velmi dobře reagují na dvě oblasti spolkové činnosti, které se ukázaly býti během pandemie onemocnění COVID-19 jako nezranitelnější. Tento zákon může sloužit jako velmi dobrá předloha pro českou právní úpravu, která by se v této oblasti měla u našich polských sousedů inspirovat.

Hlavní část komparace bude samozřejmě zaměřená na porovnání úpravy spolkových orgánů. Podle polského zákona má každé sdružení obligatorní povinnost zřídit tři orgány.

Prvním je nejvyšší orgán, kterým je dle art. 11 valná hromada členů (walne zebranie członków). Působnost valné hromady členů si určuje spolek sám ve stanovách, pokud tak neučiní, rozhodne o tom samotná valná hromada na svém zasedání. Oproti české právní úpravě v zákonně nenajdeme zákonné vymezení

²²³ Art. 10 1a – 1e Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

²²⁴ Art. 10 1f Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

působnosti nejvyššího orgánu pro případ, že by nebyla stanovami určena. Valná hromada členů není jedinou zákonem povolenou formou nejvyššího orgánu. Může být nahrazena shromážděním delegátů (zebranie delegatów). Zvláštností se jistě dá nazvat situace, kde shromáždění delegátů není stanovami určeno jako nejvyšší orgán, ale lze na něj pohlížet jako na formu jednoho konkrétního zasedání. Pokud by mělo dojít k zasedání valné hromady členů, na kterou by mělo dorazit větší množství lidí, než se kterým se běžně počítá, lze nahradit jednání valné hromady shromážděním delegátů. Způsob volby delegátů by měly upravovat samotné stanovy.²²⁵

Druhým a třetím obligatorním orgánem sdružení je správní rada nebo představenstvo (zarząd) a kontrolní orgán (organ kontroli wewnętrznej).²²⁶ Bohužel zákon neuvádí další podmínky a podrobnosti k právní úpravě těchto dvou orgánů. To že správní rada je obdobou statutárního orgánu podle českého práva si lze odvodit mimo jiné z ustanovení art. 12, který se zabývá zápisem sdružení do rejstříku a zmocňuje správní radu k podání návrhu na zápis sdružení do národního soudního rejstříku.²²⁷ Ze zákonných ustanovení si lze dovodit, že podstata těchto dvou orgánů bude víceméně stejná, jako v našem právním řádu. Správní rada bude odpovědná za chod sdružení a bude jednat jeho jménem, což lze dovodit například z ustanovení art. 17, který říká, že členové správní rady jsou odpovědní vůči třetím osobám, a to společně a nerozdílně.²²⁸ Správní rada je též povinna oznamovat národnímu soudnímu rejstříku veškeré změny údajů uvedené v rejstříku.²²⁹ Podle kapitoly třetí je správní rada odpovědná za jednání s dozorčími orgány, tudíž z výše uvedeného lze vyvodit, že ačkoliv v zákonně není nikde přímo vymezená povaha tohoto orgánu, skoro s jistotou lze tento orgán definovat jako statutární orgán podle českého občanského zákoníku.

Druhým typem je obyčejné sdružení, které se od sdružení zejména liší tím, že tato forma nemá právní subjektivitu, ale může nabývat práva a povinnosti, majetek. Obyčejné sdružení může založit skupina čítající nejméně tři osoby. Pro řádné založení je třeba přijmout jednací řád (regulamin działalności). Ten svým obsahem připomíná stanovy sdružení. Obsahovat by měl název, sídlo, cíle obyčejného sdružení nebo úpravu orgánů.²³⁰

²²⁵ Art. 11 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

²²⁶ Art. 1/3 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

²²⁷ Art. 12 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

²²⁸ Art. 17 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

²²⁹ Art. 25 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

²³⁰ Art. 40 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

Orgány u tohoto druhu sdružení jsou stejné jako u sdružení výše, rozdíl je v tom, že zákon zcela ponechává na rozhodnutí obyčejného sdružení, zdali si orgány zřídí. V jednacím řádu si tak tato forma sdružení rozhodne, zdali bude zastupována zástupcem nebo zdali zřídí správní radu. Pokud dojde ke zřízení správní rady, je nutné v jednacím řádu stanovit způsob volby členů, jejich působnost a způsob jednání. To stejné platí i pro vnitřní kontrolní orgán. Ani jeho zřízení nepatří mezi obligatorní povinnosti obyčejného sdružení. V případě zřízení platí stejné zákonné podmínky jako pro správní radu, tedy úprava voleb členů a vymezení působnosti v jednacím řádu.²³¹

V případě, že obyčejné sdružení nezřídí správní radu, statutárním orgánem neboli osobou oprávněnou jednat jménem sdružení je zástupce obyčejného sdružení (Przedstawiciel reprezentujący stowarzyszenie zwykle). Ten může jednat v rámci běžného řízení sdružení, s výjimkou činností uvedené ve výčtu art. 41a. Zástupce není oprávněn sám nabývat jménem sdružení nemovitosti, zřizovat jménem sdružení úvěry a půjčky a hlavně nesmí samostatně přijímat závazky v hodnotě vyšší jak 10 000 PLN.²³² K výkonu těchto činností je potřeba souhlasu členů obyčejného sdružení.²³³

Obyčejné sdružení je vzhledem k absenci právní subjektivity velmi limitováno zákonem. Pokud obyčejné sdružení má alespoň sedm členů, může dojít se souhlasem členů k přeměně na sdružení podle části druhé zákona.²³⁴

V rámci komparace se na první pohled může zdát, že právní úprava polská a česká je téměř totožná. Při bližším zkoumání však lze dojít k závěru, že tyto dva právní řády od sebe odlišují drobné nuance v úpravě spolkových orgánů. Ačkoliv se polský právní řád pyšní speciálním zákonem zaměřeným čistě na sdružení jeho úprava je jistě komplexní, ale ne tak detailní, jak by se dalo očekávat. V porovnání s občanským zákoníkem tak jistě v úpravě zejména orgánů spolku zaostává. Kladně si jistě dá hodnotit důraz na spolkovou autonomii, což mají obě právní úpravy společné. V té polské ale nalezneme více kogentních ustanovení, což nemusí být vůbec na škodu. Chvályhodná je polská úprava jednání přes telekomunikační síť, která jak se ukázalo v minulých dvou letech se stala nedílnou součástí dnešního světa a je potřeba, aby na ni zákonodárci uměli pohotově zareagovat, tak jak se stalo u polského zákona. Určitě by bylo vhodné

²³¹ Art. 40/2 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

²³² PLN Polský zlotý, oficiální měna v Polské republice.

²³³ Art. 41a Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

²³⁴ Art. 42a Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach

více rozpracovat postavení orgánů, jejich případnou působnost. Ustanovení tohoto typu jsou v zákoně spíše vzácná. Přílišná autonomie nemusí být vždy k užitku a nastavení alespoň částečných hranic není nikdy na škodu.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo seznámení čtenáře s platnou právní úpravou orgánů spolku, její analýza a následné porovnání s aplikovanou úpravou v konkrétním spolku. První a druhá kapitola se velmi stručně věnovala historii spolkové úpravy a uvedením do české spolkové platné právní úpravy. Ta se ukázala jako komplexní, a velmi dispozitivní, což odpovídá stavu zamýšleného zákonodárcem o udělení značné spolkové autonomie.

Byť se úprava v českém právním řádu ukázala jako dostatečná, přesto si dovoluji upozornit na pár skutečností, které by *de lege ferenda* jistě stály za změnu. Zajisté by nebylo na škodu, vytvořit více kogentních ustanovení, která by pomohla zakládajícím členům při sepisování stanov a pomohla jim nastavit správné fungování spolku. Právo je velice složitá oblast a zakládají-li spolek osoby, které se právu nevěnují či nemají ve svém okolí někoho, kdo jim poradí, mohou se dostat v průběhu činnosti spolku do nepříjemných situací. Přestože občanský zákoník nabízí právní úpravu, kterou si mohou zakladatelé přebrat a implementovat do svých zakládajících právních jednání, stále je tu obrovský prostor k vlastní tvorbě, která může způsobovat více škody než užítku. Navrhovala bych tedy zejména u orgánů spolku jasně definovat, jaké jsou alespoň částečně jejich povinnosti s možností doplnění dle vlastního uvážení spolku. Dále si dovoluji zmínit, že dle mého názoru by vznik kontrolního orgánu měl být povinný. Jeho absence může přispívat k netransparentnosti a možnému zneužitím práv a postavení statutárního či jiného orgánu. Problematické by se toto řešení jistě stalo u spolků s malou členskou základnou, ale i zde by se problém dal vyřešit například tím, že by členy kontrolního orgánu byly externí osoby, nebo nečlenové spolku. Velmi kladně hodnotím zákonem uvedený počet osob kontrolní komise. Vytvoření kontrolního orgánu, který je individuální může být pro činnost tohoto orgánu taktéž problematické, a tak si dovoluji tvrdit, že by počet členů měl být kogentní a neměl by být menší než tři. Celkově by právní úpravě prospělo sjednocení i v oblasti pojmenování orgánů, které by přineslo porozumění a omezilo možné nesrovnalosti a problémy při právních jednáních. Prostor pro zlepšení vnímám možnost úpravy zasedání orgánů za pomoci telekomunikačních prostředků. Pandemie onemocnění COVID-19 ukázala, že právě v této oblasti se nacházejí nedostatky v českém právním řádu, které by se daly odstranit přijetím úpravy, která by upravovala podmínky online jednání. Příkladem mohou být ustanovení v polském zákoně o sdruženích.

Část práce je věnovaná porovnání zákonné právní úpravy s úpravou konkrétního spolku, která se též ukázala jako velmi komplexní a v naprostém souladu s českým právním řádem. Výjimečně se objevilo ustanovení, jehož znění a následná aplikace je přinejmenším diskutabilní, a to konkrétně ustanovení týkající se usnášeníschopnosti nejvyššího orgánu.

Závěrem bych právní úpravu spolků a zejména orgánů spolku zhodnotila kladně. Právní úprava poskytuje osobám oporu při zakládání spolku. Oproti polské právní úpravě je občanský zákoník schopen poskytnout veškeré informace, tak aby i řadový občan bez znalostí práva byl schopen spolek založit a řídit.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Česká odborná literatura

- ČERNÝ, Petr. Zákon o sdružování občanů: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-328-8.
- DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. Občanské právo hmotné. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016-. ISBN 978-80-7552-187-3.
- ELIÁŠ, Karel. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2.
- GERLOCH, Aleš. Teorie práva. 7. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. Právní učebnice (Aleš Čeněk). ISBN isbn978-80-7380-652-1.
- HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7.
- KINCL, Jaromír, Michal SKŘEJPEK a Valentin URFUS. Římské právo. Praha: C.H. Beck, 1995. Beckovy právní učebnice. ISBN 80-7179-031-1.
- KINDL, Milan. Občanský zákoník: praktický komentář. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-742-9.
- KINDL, Milan, Zdeněk ERTL, Nikola FORMANOVÁ, Tomáš KINDL a Alexander ŠÍMA. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-642-2.
- LAVICKÝ, Petr a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1.vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9.
- NOVOTNÁ KRTOUŠOVÁ, Lucie. Odpovědnost členů statutárních orgánů právnických osob. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-039-7.
- RONOVSÁ, Kateřina. Spolkové a nadační právo. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5.

- RONOVSÁ, Kateřina, Vlastimil VITOUL a Jana BÍLKOVÁ. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-020-8.
- SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.
- ŠVESTKA, Jiří. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019-. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-656-6.
- TELEC, Ivo. Spolkové právo. Praha: C.H. Beck, 1998. Beckova edice právo a hospodářství. ISBN 80-7179-194-6.

Online zdroje

- CÍSAŘSKÝ PATENT ZE DNE 26.11.1852 (T. ZV. STARÝ SPOLKOVÝ ZÁKON), dostupný: <HTTPS://WWW.EPRAVO.CZ/VYHLEDAVANI-ASPI/?ID=21&SECTION=1&IDPARA=1&PARAC=2>
- ČELADNÍK, Filip. Soudní přezkum rozhodčích nálezů: Měly by být české soudy oprávněny k přezkumu aplikace práva rozhodci? [online]. Advokátní deník, 2020 [cit. 29.3.2022]. Dostupné z <https://advokatnidenik.cz/2020/05/13/soudni-prezkum-rozhodcich-nalezu-mely-by-byt-ceske-soudy-opravneny-k-prezkumu-aplikace-prava-rozhodci/>
- Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz
- Vnitrostátní právní předpisy-Polsko. In: e-justice.europa.eu [online]. EU [cit. 2022-03-29]. Dostupné: https://e-justice.europa.eu/content_member_state_law-6-pl-cs.do?member=1
- Zákon č. 134/1867 z.ř. o právě spolčovacím, dostupný: <http://spcp.prf.cuni.cz/lex/134-1867.htm>

Judikatura

- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10.11.2005, č.j. 1 AfS 107/2004-48
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11.11.2010, sp.zn. 28 Cdo 4162/2010
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14.12.2010, sp.zn. 8 Cdo 2976/2010

- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2000, sp. zn. 22 Cdo 417/98
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18.10.2006, sp.zn. 5 Tdo 1224/2006
- Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 4.4.2019, sp.zn. 5 Cmo 235/2018
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.4.2016, sp.zn. 29 Cdo 806/2016
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu, sp.zn. 7 As 316/2015-20

České právní předpisy

- Zákon č. 253/1852 ř.z.
- Zákon č. 134/1867 z.ř., o právě společným
- Zákon č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních
- Vyhláška č. 320/1951 Ú.I. ministra vnitra o dobrovolných organizacích a shromážděních
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
- Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
- Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky
- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.
- Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů
- Zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

Zahraniční zdroje

- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny
- Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo stowarzyszeniach
- BRODA, Maciej. Tarcza antykrzysowa - walne zebrania członków stowarzyszeń [online]. Infor, 2020 [cit. 29.3.2022]. Dostupné z <https://ksiegowosc.infor.pl/obrot-gospodarczy/fundacje->

stowarzyszenia/3651053,Tarcza-antykryzysowa-walne-zebrania-czlonkow-
stowarzyszen.html

Ostatní zdroje

- Stanovy ELSA Plzeň, z.s. viz. Příloha 1
- Jednací řád ELSA Plzeň, z.s., viz Příloha 2

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 – Stanovy ELSA Plzeň, z.s.

Zdroj:

STANOVY

ELSA Plzeň, z. s.

PREAMBULE

My,

studenti Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni a sympatizující mladí právníci, jsme se v zájmu rozvoje svých schopností a k přispění evropské integraci rozhodli připojit k filozofickým zásadám Evropské asociace studentů práva – ELSA a založit na jejích základech místní skupinu této organizace.

Filozofické prohlášení ELSA

Vize

Spravedlivý svět respektující lidskou důstojnost a kulturní rozmanitost.

Účel

Přispívat k právnímu vzdělávání, zlepšovat vzájemné porozumění a prohlubovat společenskou odpovědnost studentů práva a mladých právníků.

Záměry

Poskytnout studentům práva a mladým právníkům možnost poznávat jiné kultury a právní systémy v duchu kritického dialogu a vědecké spolupráce.

Pomáhat studentům práva a mladým právníkům získávat mezinárodní rozhled a profesní schopnosti.

Povzbuzovat studenty práva a mladé právníky v jednání pro dobro společnosti.

ČÁST I.

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Čl. 1

Název a sídlo

- (1) Název Spolku je „ELSA Plzeň, z. s.“ (dále také „Spolek“).
- (2) Ve vnitřním styku může Spolek užívat anglického označení „The European Law Students' Association Pilsen“ nebo českého překladu „Evropská asociace studentů práva Plzeň“.
- (3) Logo ELSA Plzeň je přílohou těchto stanov. Logo obsahuje označení „PILSEN“, avšak propagační materiály, které byly pořízeny před 1. 6. 2016, mohou být používány stále s označením „PLZEN“.
- (4) Sídlem ELSA Plzeň je Kollárova 1239/19, 301 00 Plzeň, Česká republika.

Čl. 2

Cíle Spolku

- (1) ELSA Plzeň je nepolitickou, profesní organizací studentů práva a mladých právníků, jejíž hlavním účelem není dosahování pravidelného zisku.
- (2) ELSA Plzeň je právnickou osobou.
- (3) Cílem ELSA Plzeň je všestranný profesionální a kulturní rozvoj studentů práva a mladých právníků a podpora mezinárodní spolupráce se studenty a mladými právníky sdruženými v jiných organizacích ELSA, s jinými studentskými a profesními organizacemi ve světě. Nedílnou součástí náplně činnosti ELSA Plzeň jsou rovněž cíle uvedené v mezinárodních a národních stanovách ELSA, jakož i v rozhodnutí orgánů vyšších organizačních složek ELSA.

ČÁST II.

ČLENSTVÍ

Čl. 3

Vznik členství

- (1) Členem ELSA Plzeň se stává každá fyzická osoba, jejíž přihláška byla akceptována na internetových stránkách www.elsa.cz/plzen, zaplatila členský příspěvek na příslušný akademický rok, chce se podílet na naplňování cílů a myšlenek ELSA a Výbor nemá námitek k jejímu přijetí. O přijetí člena do Spolku rozhoduje Výbor, popřípadě jeden z členů Výboru, zejména pak Tajemník. Člen ELSA Plzeň musí být zapsán bezodkladně po zaplacení členského příspěvku do Seznamu členů ELSA Plzeň.
- (2) Výbor může dvěma třetinami hlasů rozhodnout o odmítnutí uchazeče o členství. Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat k Valné hromadě, která o odvolání rozhodne na nejbližším zasedání. Odvolání nemá odkladný účinek
- (3) Fyzickou osobou podle čl. 3 odstavce 1 se rozumí:
 - a) posluchač nebo absolvent řádného denního magisterského studia, bakalářského studia nebo doktorandského studia na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni nebo
 - b) stálý pedagogický nebo vědecký pracovník Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni, který absolvoval vysokoškolské vzdělání právnického směru nebo
 - c) student nebo absolvent jiné vysoké školy právního směru, který se účastní studijního pobytu na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni trvajícím minimálně jeden semestr.
- (4) Fyzické osoby, které nesplňují podmínky podle čl. 3 odstavce 3, mohou být přijaty za členy ELSA Plzeň jen se souhlasem Výboru.
- (5) Vznikem členství fyzická osoba přistupuje k těmto Stanovám a připojuje se k vůdčím myšlenkám ELSA Plzeň.

Čl. 4

Práva a povinnosti členů

- (1) Člen ELSA Plzeň má právo účastnit se všech akcí pořádaných ELSA za zvýhodněných podmínek a podílet se na další činnosti ELSA podle vlastního uvážení v rámci pokynů členů Výboru.
- (2) Hlasovací právo na Valné hromadě náleží členovi, jehož členství v ELSA Plzeň trvá minimálně čtyři měsíce. Právo být zvolen do orgánů Spolku má člen ELSA Plzeň, kterému náleží hlasovací právo a jehož členství v ELSA trvá k prvnímu dni volebního období minimálně devět měsíců, z toho minimálně čtyři měsíce u ELSA Plzeň. Výjimky může povolit pro konkrétní případ pouze Valná hromada svým usnesením.
- (3) Do volených orgánů nemůže kandidovat člen ELSA Plzeň, který v průběhu volebního období dovrší věku 33 let.
- (4) Člen ELSA Plzeň má povinnost platit řádný členský příspěvek na příslušný akademický rok, ve kterém členství vzniklo, a následně každoročně nejpozději do 30. listopadu
- (5) Člen ELSA Plzeň má dále povinnost vykonávat svědomitě úkoly uložené mu členy Výboru nebo dalšími oprávněnými osobami, dodržovat Stanovy, vnitřní předpisy a zásady Spolku.

Čl. 5

Pozastavení členských práv

- (1) Výbor má právo v případech, ve kterých lze člena ELSA Plzeň vyloučit, pozastavit tomuto členovi částečně nebo úplně členská práva, a to rozhodnutím schváleným minimálně dvoutřetinovou většinou všech členů Výboru s platným hlasovacím právem.
- (2) Výbor je povinen na nejbližším zasedání Valné hromady navrhnout vyloučení tohoto člena z důvodů, ze kterých mu pozastavil členská práva. Pokud tak neučiní, rozhodnutí pozbývá platnosti.
- (3) Výbor může na návrh předsedy Valné hromady nebo Kontrolní a revizní komise pozastavit hlasovací práva člena v případě, že se člen neomluveně neúčastní zasedání Valné hromady. Pozastavení hlasovacích práv platí pouze pro průběh tohoto zasedání.
- (4) Ještě před zasedáním Valné hromady může Výbor své rozhodnutí zrušit nebo změnit. Tuto skutečnost je povinen oznámit a zdůvodnit na nejbližším zasedání Valné hromady. Neučiní-li tak nebo rozhodne-li Valná hromada, že pozastavení členských práv bylo neoprávněné, je rozhodnutí Výboru od počátku neplatné.
- (5) Pozastavení členských práv se zapisuje poznámkou do Seznamu členů ELSA Plzeň. Členská práva nelze pozastavit stávajícímu členovi Výboru.
- (6) Členská práva člena ELSA Plzeň, který je členem Výboru ELSA Česká republika (dále jen „ELSA ČR“) nebo Kontrolní a revizní komise ELSA ČR, lze pozastavit pouze se souhlasem Kontrolní a revizní komise ELSA ČR.

Čl. 6

Zánik členství

(1) Členství zaniká:

- a) výslovným písemným vzdáním se členství adresovaným Výboru ELSA Plzeň,
- b) smrtí člena,
- c) vstupem do organizace, která vylučuje členství v ELSA,
- d) vyloučením z Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni nebo zanecháním řádného studia,
- e) neomluveným nezaplacením členského příspěvku ani v přiměřené lhůtě stanovené druhou upomínkou,
- f) vyloučením z ELSA Plzeň z důvodů uvedených v čl. 6 odstavci 2.

(2) Vyloučit člena ELSA Plzeň může výlučně Valná hromada tajným hlasováním, za předpokladu, že se pro vyloučení vyslovila dvěma třetinami platně odevzdaných hlasů, minimálně však nadpoloviční většinou všech hlasů. Hlas vylučovaného člena se nepočítá. U hlasování musí být vylučovaný člen přítomen, popřípadě musí být přítomen jím pověřený zástupce z řad členů ELSA Plzeň. Není-li přítomen a nezvolil-li si zástupce, zastupuje jej Prezident nebo Tajemník ELSA Plzeň. Vylučovanému členovi, popřípadě jeho zástupci, musí být poskytnut přiměřený časový prostor k obhajobě. Člena lze vyloučit jedině tehdy, jestliže:

- a) opakovaně hrubě porušoval Stanovy nebo základní morální zásady,
- b) byl pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin,

c) v době přijetí do ELSA Plzeň nespĺňoval předpoklady podle čl. 3,

d) jeho konání by mohlo jinak závažně poškodit jméno ELSA Plzeň.

(3) Proti rozhodnutí Valné hromady se může vyloučený člen odvolat k soudu podle platných právních předpisů.

(4) Vyloučit člena ELSA Plzeň, který je členem Výboru ELSA ČR nebo Kontrolní a revizní komise ELSA ČR, lze pouze se souhlasem Kontrolní a revizní komise ELSA ČR.

Čl. 7

Čestné členství

(1) Čestným členem ELSA Plzeň se může stát kterákoli bezúhonná fyzická či právnická osoba, kterou na návrh Výboru schválí Valná hromada. Čestní členové se nezapisují do Seznamu členů ELSA Plzeň a nevztahují se na ně ustanovení čl. 3 až 6.

(2) Čestné členství lze pozbyt usnesením Valné hromady na návrh Výboru nebo kteréhokoli člena ELSA Plzeň s platným hlasovacím právem. Čestné členství lze rovněž pozbyt uplynutím doby, na kterou bylo omezeno.

(3) Čestní členové nebo jejich statutární zástupci mají právo účastnit se zasedání Valné hromady a dle zájmu být informováni o činnosti ELSA Plzeň.

Čl. 8

Seznam členů

(1) Seznam členů ELSA Plzeň (dále jen „Seznam“) vede Tajemník ELSA Plzeň.

(2) Seznam obsahuje především jména, příjmení, data narození a kontaktní údaje členů ELSA Plzeň podle čl. 3.

(3) Seznam je přístupný Tajemníkovi a Pokladníkovi ELSA Plzeň a oprávněným státním orgánům.

(4) Seznam, konkrétně pak jméno, příjmení a e-mailovou adresu členů ELSA Plzeň je možné předložit Tajemníkovi ELSA ČR na vyžádání.

(5) Tajemník provádí zápis do Seznamu při vzniku členství a výmaz při zániku členství ve Spolku nebo na vlastní žádost člena. Změnu údajů o členovi uvedených v čl. 8 odst. 2 učiní nejpozději do 15 dnů od uvedené skutečnosti.

ČÁST III.

ORGÁNY A JEJICH PRAVOMOCI

Hlava první

Obecná ustanovení

Čl. 9

Orgány ELSA Plzeň jsou:

- a) Valná hromada - Local Assembly
- b) Výbor - Local Board
- c) Kontrolní a revizní komise - Auditors

Čl. 10

Statutárním orgánem ELSA Plzeň je Výbor.

Hlava druhá

Valná hromada

Čl. 11

- (1) Valná hromada je nejvyšším orgánem ELSA Plzeň.
- (2) Členy Valné hromady jsou všichni členové ELSA Plzeň. Hlasovat mají právo jen ti členové ELSA Plzeň, kteří mají platné hlasovací právo podle těchto Stanov; každý z nich má jeden hlas.

Čl. 12

- (1) Valná hromada se schází na svém řádném zasedání dvakrát do roka, a to jedenkrát v zimním výukovém období (podzimní zasedání) a jedenkrát v letním výukovém období (jarní zasedání).
- (2) Zasedání svolává jménem Výboru Prezident nebo Tajemník písemným oznámením zveřejněným obvyklým způsobem minimálně 21 dnů před datem zasedání. Písemné oznámení obsahuje zejména datum, hodinu a místo konání Valné hromady a dále základní program jednání.
- (3) Ze závažných důvodů může být svoláno i mimořádné zasedání Valné hromady. Oznámení o svolání mimořádného zasedání je povinen zveřejnit Výbor minimálně 14 dnů před datem konání na podnět Kontrolní a revizní komise nebo jedné třetiny, minimálně však 5 členů ELSA Plzeň nebo z vlastního podnětu. Vyžadují-li to okolnosti, lze mimořádné zasedání oznámit i ve lhůtě kratší, souhlasí-li s tím ten, kdo dal ke svolání Valné hromady podnět. V případě, že Výbor svolává Valnou hromadu z vlastního podnětu, nelze lhůtu zkrátit.

Čl. 13

Jednání

- (1) Jednání Valné hromady řídí její předsedající (Chairman) volený na začátku každého zasedání.
- (2) Valná hromada je usnášenischopná, je-li přítomna alespoň jedna třetina členů s platným hlasovacím právem a v rámci tohoto počtu alespoň jedna polovina členů stávajícího Výboru. Nedostaví-li se do 30 minut od oznámeného času zahájení alespoň jedna třetina členů s platným hlasovacím právem, je Valná hromada usnášenischopná, je-li přítomen jakýkoli počet členů a alespoň polovina členů Výboru ELSA Plzeň.
- (3) Přítomný člen může zastupovat pouze 2 nepřítomné členy na základě plné moci. Zmocnitel je v tomto případě započten mezi přítomné na Valné hromadě.
- (4) Valná hromada vydává usnesení závazná pro všechny členy ELSA Plzeň, která nabývají účinnosti dnem následujícím po dni konání Valné hromady, není-li v nich stanoveno něco jiného. Nestanoví-li Stanovy nebo usnesení Valné hromady přijaté dvoutřetinovou většinou všech členů s platným hlasovacím právem jinak, přijímá Valná hromada usnesení nadpoloviční většinou všech přítomných členů s platným hlasovacím právem.
- (5) Nestanoví-li Stanovy nebo neusnese-li se Valná hromada jinak, je hlasování veřejné.
- (6) Během zasedání Valné hromady je zakázáno užívání alkoholu či jiných omamných látek. Po požití ztratí člen hlasovací právo a může být předsedou vykázán z Valné hromady. Takto ztracené právo nelze převést ani na jinou osobu k zastupování na Valné hromadě.
- (7) Z každého zasedání Valné hromady se pořizuje zápis. Za vedení zápisu je odpovědný Tajemník ELSA Plzeň.

Čl. 15

Pravomoc

- (1) Do výlučné pravomoci Valné hromady náleží:
 - a) volba členů Výboru a členů Kontrolní a revizní komise a odvolání z funkce,
 - b) přijetí čestného člena ELSA Plzeň a zrušení čestného členství,
 - c) vyloučení člena z ELSA Plzeň,
 - d) schvalování Jednacího řádu,
 - e) schvalování změn Stanov,
 - f) stanovení výše členských příspěvků,
 - g) schvalování účetní závěrky a roční závěrečné zprávy,
 - h) rozhodování o sloučení ELSA Plzeň s jinou organizací nebo začlenění ELSA Plzeň do jiné organizace,
 - i) rozhodování o zrušení ELSA Plzeň a způsobu vypořádání jejího majetku.
- (2) V záležitostech podle čl. 15 odst. 1 písm. e), g), h), i) rozhoduje Valná hromada dvoutřetinovou většinou všech hlasů.
- (3) Valná hromada má právo zrušit rozhodnutí Výboru, pokud záležitost nespadá do jeho výlučné pravomoci.
- (4) V záležitostech náležejících do výlučné pravomoci jiných orgánů může Valná hromada vydat nezávazná doporučení.

Hlava třetí

Výbor

Čl. 16

- (1) Výbor je nejvyšším výkonným orgánem ELSA Plzeň.
- (2) Členy Výboru jsou:
 - a) Prezident (President/Board Management, External Relations and Expansion),
 - b) Tajemník (Secretary General/Internal Management),
 - c) Pokladník (Treasurer/Financial Management),
 - d) Viceprezident pro Marketing (Vice President in charge of Marketing),
 - e) Viceprezident pro Akademické Aktivity (Vice President in charge of Academic Activities),
 - f) Viceprezident pro Professional Development (Vice President in charge of Professional Development),
 - g) Viceprezident pro Semináře a konference (Vice President in charge of Seminars & Conferences).
- (3) Členové jsou voleni jednotlivě tajným hlasováním na řádném zasedání Valné hromady. Volební období Výboru trvá jeden rok. Usnesením Valné hromady může být volební období prodlouženo nebo zkráceno maximálně o půl roku vždy jednorázově a vždy pro celý Výbor. Zvolený Výbor musí mít nejméně tři členy.
- (4) V průběhu volebního období Výboru lze konat doplňkové volby na neobsazené funkce Výboru. Volební období takto zvolených členů Výboru končí posledním dnem volebního období celého Výboru.
- (5) Členové Výboru jsou odpovědní z výkonu svých funkcí Valné hromadě. Nebyl-li některý z členů Výboru podle čl. 16 odst. 2 zvolen, odpovídá za výkon této funkce celý Výbor.

- (6) Zvolením za člena Výboru ELSA ČR nebo Kontrolní a revizní komise ELSA ČR pozbývá člen Výboru ELSA Plzeň svou funkci.

Čl. 17

- (1) Výbor vydává rozhodnutí závazná pro všechny členy ELSA Plzeň. Rozhodnutí schvaluje nadpoloviční většinou všech svých členů. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas Prezidenta.
- (2) Na požádání je povinen o svých rozhodnutích informovat členy ELSA Plzeň.
- (3) Výbor sleduje soulad Stanov a usnesení Valné hromady s právními předpisy a s rozhodnutími a předpisy vyšších organizačních složek ELSA. K zajištění tohoto souladu činí vhodná opatření.

Čl. 18

Pravomoc

- (1) Do výlučné pravomoci Výboru náleží:
 - a) zastupování ELSA Plzeň navenek a uzavírání smluv se třetími osobami,
 - b) schvalování rozpočtu ELSA Plzeň a rozpočtů jednotlivých akcí,
 - c) pozastavení členských práv členu ELSA Plzeň
 - d) nepřijetí fyzické osoby za člena ELSA Plzeň.
- (2) K záležitostem náležejícím do výlučné pravomoci jiných orgánů může Výbor vydávat nezávazná doporučení.
- (3) Jednotliví členové Výboru jednají jménem Výboru v mezích svých oprávnění daných jim Stanovami, usnesením Valné hromady nebo rozhodnutím Výboru. Při zastupování Výboru jsou povinni dodržovat jeho rozhodnutí.

Čl. 19

Prezident

- (1) Prezident předsedá jednání Výboru, řídí jeho činnost a reprezentuje ELSA Plzeň navenek.
- (2) Vyžadují-li to okolnosti, rozhoduje samostatně ve věcech náležejících do pravomoci Výboru, kromě záležitostí uvedených v čl. 18 odst. 1 písm. b), d) a e).
- (3) Prezident má právo jednat jménem Výboru ve věcech, které nespádají do výlučné pravomoci jiných členů Výboru.
- (4) V případě, že Prezident nemůže vykonávat delší dobu řádně svou funkci, přechází na tuto dobu jeho pravomoc na Tajemníka.

Čl. 20

Tajemník

- (1) Tajemník zejména:
 - a) koordinuje činnost členů ELSA Plzeň,
 - b) zajišťuje styk členů ELSA Plzeň s Výborem,
 - c) v nepřítomnosti Prezidenta předsedá jednání Výboru,
 - d) vede administrativu ELSA Plzeň, odpovídá za vedení zápisů ze zasedání Valné hromady a jednání Výboru a spravuje Seznam členů ELSA Plzeň a Archiv usnesení a rozhodnutí ELSA Plzeň,
 - e) přijímá přihlášky nových členů, ve spolupráci s Pokladníkem přijímá členské poplatky, uděluje členům ELSA Plzeň upomínky o zaplacení členských příspěvků.
- (2) V rámci této činnosti je oprávněn vést jménem Výboru jednání se třetími osobami a se souhlasem Výboru uzavírat smlouvy za ELSA Plzeň nebo se jinak zavazovat.

Čl. 21

Pokladník

- (1) Pokladník hospodář s finančními prostředky a odpovídá za vedení účetnictví ELSA Plzeň.
- (2) Pokladník dále zejména:
 - a) vybírá členské příspěvky po předchozí domluvě s Tajemníkem a v souvislosti s tím připravuje upomínky o zaplacení členských příspěvků členů ELSA Plzeň a
 - b) stanovuje náhradní lhůty splatnosti,
 - c) vypracovává rozpočet ELSA Plzeň a rozpočty jednotlivých akcí,
 - d) vypracovává účetní závěrku ELSA Plzeň a předkládá ji Valné hromadě,
 - e) shromažďuje podklady vyžádané Kontrolní a revizní komisí.

Čl. 22

Viceprezident pro Marketing

- (1) Viceprezident pro marketing zajišťuje zejména:
 - a) propagaci ELSA Plzeň a jí pořádaných akcí,
 - b) sponzorování a granty pro činnost ELSA Plzeň ve spolupráci s Prezidentem a Pokladníkem.
- (2) V rámci této činnosti je zejména oprávněn vést jménem Výboru jednání se třetími osobami a se souhlasem Výboru uzavírat smlouvy za ELSA Plzeň nebo se jinak zavazovat.

Čl. 23

Viceprezident pro Akademické Aktivity

- (1) Viceprezident pro Akademické Aktivity organizuje zejména:
 - a) sociální aktivity,
 - b) projekty, které spojují teorii a praxi v simulovaných soudních sporech, v psaní vědeckých prací, a podobně. Tedy ve směrech, které nejlépe využije student a mladý právník ve své praxi a kde získá potřebné profesionální dovednosti a argumentační schopnosti.
- (2) V rámci této činnosti je oprávněn vést jednání jménem Výboru se třetími osobami a se souhlasem Výboru uzavírat smlouvy za ELSA Plzeň nebo se jinak zavazovat.

Čl. 24

Viceprezident pro Professional Development

- (1) Viceprezident pro Professional Development zejména zajišťuje:
 - a) program ELSA Traineeships, a to navazováním kontaktů s potencionálními zaměstnavateli a zájemci z řad studentů,
 - b) prezentaci volných míst studentům a nabídku pracovních míst jiným organizacím ELSA a zabezpečením zázemí studentům, kteří získali nabídnuté pracovní místo, po dobu výkonu práce,
 - c) rozvoj a propagaci dalších projektů spadajících do této sekce, tj. Career Launch, Lawyers at Work a další projekty rozvíjející právnícké dovednosti potřebné pro právníckou praxi.
- (2) V rámci této činnosti je oprávněn vést jednání jménem Výboru se třetími osobami a se souhlasem Výboru uzavírat smlouvy za ELSA Plzeň nebo se jinak zavazovat.

Čl. 25

Viceprezident pro Semináře a konference

- (1) Viceprezident pro Semináře a konference zejména:
 - a) organizuje semináře, konference a podobné aktivity pořádané ELSA Plzeň,
 - b) zajišťuje účast členů ELSA Plzeň na obdobných akcích pořádaných jinými organizacemi ELSA nebo spolupracujícími studentskými a profesními spolky.
- (2) V rámci této činnosti je oprávněn vést jménem Výboru jednání se třetími osobami a se souhlasem Výboru uzavírat smlouvy za ELSA Plzeň nebo se jinak zavazovat.

Čl. 26

Direktor

- (1) Direktor (Director) je jmenován na základě vypsání výběrové řízení (dále také „Call“) a odvoláván Výborem pro určité činnosti nebo okruh činností náležejících do pravomoci Výboru. Ze své funkce je odpovědný Výboru.
- (2) Má právo účastnit se takových jednání Výboru, která se přímo týkají náplně jeho funkce, pokud Výbor nerozhodne jinak. V těchto jednáních má hlas poradní.
- (3) Je oprávněn jednat jménem Výboru v rámci vymezené činnosti, a to ve spolupráci s příslušnými členy Výboru. Uzavírat smlouvy za ELSA Plzeň nebo se jinak zavazovat má právo pouze na základě plné moci udělené mu Výborem a podepsané Prezidentem nebo členem Výboru, který jej při zasedání zastupoval.

Hlava čtvrtá

Kontrolní a revizní komise

Čl. 27

- (1) Kontrolní a revizní komise (dále také „Komise“) je nejvyšším kontrolním orgánem ELSA Plzeň.
- (2) Komise tvoří tři revizoři účtů volení jednotlivě tajným hlasováním na řádném zasedání Valné hromady na jeden rok. Volba nemusí proběhnout na stejném zasedání Valné hromady.
- (3) Funkce revizora účtů je neslučitelná s výkonem jiné funkce nebo pověřením v rámci ELSA, kromě funkce delegáta zastupitelského orgánu, funkce Direktora ELSA Česká republika či ELSA International nebo člena kontrolního orgánu vyšší organizační složky ELSA.

Čl. 28

Pravomoc

- (1) Komise má výlučnou pravomoc kontrolovat hospodaření ELSA Plzeň a podávat o kontrole revizní zprávu na zasedání Valné hromady ELSA Plzeň.
- (2) Komise má zejména právo:
 - a) vyžádat si od Pokladníka a jiných členů Výboru podklady o hospodaření ELSA Plzeň,
 - b) vrátit neúplné nebo jinak vadné doklady k opravě či doplnění a stanovit pro toto lhůtu,
 - c) účastnit se s hlasem poradním jednání Výboru,
 - d) v případě nutnosti dát podnět ke svolání mimořádného zasedání Valné hromady.
- (3) Komise je dále oprávněna kontrolovat dodržování Stanov a usnesení Valné hromady, jakož i soulad Stanov a usnesení Valné hromady s právními předpisy a s rozhodnutími a předpisy vyšších organizačních složek ELSA. Zjištěné závady oznamuje neprodleně Výboru nebo Valné hromadě a vydává nezávazná doporučení k jejich odstranění.

ČÁST IV.

ZÁSADY HOSPODAŘENÍ

Čl. 29

- (1) Za hospodaření ELSA Plzeň odpovídá Valné hromadě Výbor.
- (2) Valná hromada může na návrh Kontrolní a revizní komise stanovit rozsah odpovědnosti jednotlivých členů Výboru, popřípadě některého člena Výboru zprostit odpovědnosti nebo povolat k odpovědnosti kteréhokoli člena ELSA Plzeň. Není-li ustavena Kontrolní a revizní komise, má právo podávat návrhy podle tohoto odstavce jedna třetina minimálně však pět členů Valné hromady s platným hlasovacím právem, kteří nejsou zároveň členy Výboru. Okruh osob vyloučených z podání návrhu má právo rozšířit Valná hromada svým usnesením.

Čl. 30

- (1) Hospodářským rokem ELSA Plzeň je řádné funkční období volených orgánů.
- (2) ELSA Plzeň vede evidenci hospodaření podle platných právních předpisů. Za vedení evidence odpovídá Pokladník.
- (3) Pokladník předkládá na jarním zasedání Valné hromady ke schválení roční účetní závěrku. K této závěrce přikládá Kontrolní a revizní komise revizní zprávu.

Čl. 31

- (1) Finanční prostředky ELSA Plzeň jsou vedeny na běžném účtu u tuzemského peněžního ústavu nebo v pokladně. Valná hromada může určit svým usnesením i jiný způsob uložení těchto prostředků, jakož i způsob výběru těchto prostředků.
- (2) Podpisové právo k účtům ELSA Plzeň náleží Prezidentovi a Pokladníkovi. Usnesením Valné hromady může být toto právo dáno i dalším členům ELSA Plzeň.
- (3) Výběr částky nad pět tisíc z bankovního účtu nebo pokladny ELSA Plzeň, musí být písemně schválen minimálně dvěma členy Výboru ELSA Plzeň. Za písemný souhlas se dá považovat i souhlasné vyjádření prostřednictvím emailu.

Čl. 32

- (1) Příjmy ELSA Plzeň tvoří zejména
 - a) členské příspěvky,
 - b) dary a granty,
 - c) účastnické poplatky z akcí pořádaných ELSA Plzeň.
- (2) Výdaje ELSA Plzeň tvoří zejména:
 - a) administrativní náklady,
 - b) náklady na akce pořádané ELSA Plzeň,
 - c) příspěvky členům ELSA Plzeň na účast na akcích pořádaných ELSA,
 - d) členské příspěvky a další poplatky určené orgány vyšších organizačních složek ELSA.

Čl. 33

Likvidace

- (1) V případě zrušení ELSA Plzeň bez právního nástupce rozhoduje o vypořádání majetku Valná hromada dvoutřetinovou většinou všech členů s platným hlasovacím právem.
- (2) Nerozhodne-li Valná hromada o vypořádání majetku dle čl. 33 odstavce 1, připadá každému členovi s platným hlasovacím právem rovný podíl na likvidačním zůstatku násobený počtem členských let.

ČÁST V.

SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Čl. 34

Jednací řád

Podrobnosti týkající se jednotlivých ustanovení Stanov upraví Jednací řád ELSA Plzeň přijatý dvoutřetinovou většinou přítomných členů Valné hromady s platným hlasovacím právem.

Čl. 35

Archiv usnesení a rozhodnutí

- (1) Archiv usnesení a rozhodnutí (dále jen „Archiv“) obsahuje zejména:
- a) usnesení Valné hromady,
 - b) obecná a ekonomická rozhodnutí Výboru,
 - c) doporučení Valné hromady, Výboru nebo Kontrolní a revizní komise,
 - d) zápisy ze zasedání Valné hromady a jednání Výboru,
 - e) Stanovy ELSA Plzeň a vyjádření rejstříkového soudu k jejich registraci.
- (2) Archiv vede Tajemník.
- (3) Do Archivu má právo nahlížet kterýkoli člen ELSA Plzeň, oprávněné státní orgány, jakož i orgány vyšších organizačních složek ELSA.

Čl. 36

Účinnost

Stanovy a jejich změny nabývají účinnosti dnem schválení Valnou hromadou.

PŘÍLOHA I.

Logo ELSA Plzeň

PŘÍLOHA II.

Stanovy ELSA Plzeň v .pdf

- Příloha č. 2 – Jednací řád ELSA Plzeň, z.s.

Zdroj: Archiv ELSA Plzeň, z.s.

JEDNACÍ ŘÁD ELSA PLZEŇ z.s.

ČÁST I. OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Spolek ELSA Plzeň, z.s. (dále jen „ELSA Plzeň“) se řídí vnitřními normami, kterými jsou Jednací řád ELSA Plzeň (dále jen „Jednací řád“) a Stanovy ELSA Plzeň (dále jen „Stanovy“), jenž jsou Jednacím řádem doplněny.

ČÁST II. VALNÁ HROMADA

HLAVA PRVNÍ – ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Článek 2

Svolávání Valné hromady

1. Valnou hromadu (dále jen „VH“) svolává jménem Výboru ELSA Plzeň (dále jen „Výbor“) Prezident, nebo Tajemník, a to písemným oznámením všem členům nejpozději dvacet jedna dnů před zahájením VH. Oznámení o svolání VH obsahuje místo, datum a hodinu jejího konání a předběžný program.
2. VH se schází na svém řádném zasedání dvakrát do roka, a to jedenkrát v zimním výukovém období (podzimní zasedání) a jedenkrát v letním výukovém období (jarní zasedání).
3. Podmínky pro vyhlášení mimořádné VH jsou stanoveny v článku 12 odst. 3 Stanov ELSA Plzeň.

Článek 3

Předsedající VH

1. Předsedající VH (dále jen „Předsedající“)
 - a. řídí průběh VH,
 - b. zahajuje, řídí a ukončuje diskusi nad návrhy a pozměňovací návrhy,
 - c. vyhlašuje hlasování o návrzích a pozměňovacích návrzích a oznamuje výsledky hlasování,
 - d. vyhlašuje volby členů Výboru, členů Kontrolní a revizní komise a oznamuje jejich výsledky,
 - e. ukončuje jednání VH.
2. Předsedajícího volí VH podle ustanovení hlavy třetí této části jednacího řádu. Do zvolení Předsedajícího vykonává jeho pravomoci Prezident.
3. Předsedajícím nesmí být člen Kontrolní a revizní komise.
4. Ukončením VH funkce Předsedajícího zaniká.

Článek 4

Hlasovací komise VH

1. Hlasovací komise VH (dále jen „Hlasovací komise“)
 - a. sleduje počet přítomných členů s platným hlasovacím právem,
 - b. dbá na řádnost hlasování a voleb,
 - c. v případě odůvodněných pochybností nad řádností hlasování nebo voleb nařizuje nové hlasování nebo volbu,
 - d. při veřejném hlasování počítá hlasy, a to v následujícím pořadí „proti“, „zdržel se“ a „pro“, přičemž jsou počítány pouze hlasy „proti“ a hlasy „zdržel se“, všichni ostatní přítomní členové s platným hlasovacím právem jsou považováni za hlasující „pro“,
 - e. při tajném hlasování nebo volbě vydává hlasovací nebo volební lístky, dohlíží na hlasování a počítá odevzdané hlasy.
2. Hlasovací komise má dva členy.
3. Hlasovací komisi volí VH podle ustanovení hlavy třetí této části jednacího řádu. Do zvolení Hlasovací komise vykonávají její funkci dva členové Výboru určení Prezidentem.
4. Člen Hlasovací komise nesmí být členem Kontrolní a revizní komise nebo zastávat funkci Předsedajícího. Členství v hlasovací komisi vylučuje pasivní volební právo, není však v rozporu s výkonem aktivního volebního práva.

Článek 5

Zápis o průběhu VH

1. O jednání VH se pořizuje zápis, který je ve lhůtě třiceti dnů po ukončení VH uložen ve Sbírcce spolkového rejstříku ČR.
2. K provedení zápisu VH se podle ustanovení hlavy třetí tohoto jednacího řádu volí Zapisovatel. Do zvolení zapisovatele provádí zápis Tajemník.
3. Za provedení úkonů podle čl. 5 odst. 1 zodpovídá Tajemník.

Článek 6

Podávání návrhu

1. Právo podat návrh má:
 - a. Výbor nebo člen Výboru,
 - b. člen ELSA Plzeň,
2. Návrh nelze podat, pokud je v zásadě totožný s návrhem, který byl na tomtéž zasedání VH zamítnut.
3. Návrhy na změnu Stanov nebo Jednacího řádu musí být doručeny Výboru nejpozději 7 dní před konáním VH. Výbor je povinen poskytnout členům ELSA Plzeň návrhy na změnu Stanov nebo Jednacího řádu nejpozději 5 dní před konáním Valné hromady, a to prostřednictvím e-mailové konference ELSA Plzeň.
4. V případě nedoručení návrhu Výboru se o návrhu může na VH pojednávat jenom v případě, že VH absolutní většinou povolí pojednávání. Návrhy na změnu Stanov se v průběhu VH podávají k rukám Předsedajícího.

Článek 7

Jednání VH

1. Prvním bodem jednání VH je volba Předsedajícího, Hlasovací komise a Zapisovatele.
2. Dalšími body jsou zpravidla v tomto pořadí:
 - a. schválení programu zasedání VH,
 - b. zpráva o činnosti a o finančním hospodaření ELSA Plzeň, kterou přednáší Výbor,
 - c. zpráva o činnosti Kontrolní a revizní komise.
3. Pokud se na zasedání VH koná volba členů Výboru nebo Kontrolní a revizní komise, je zásadně posledním bodem jednání.
4. Pokud se jedná o mimořádné zasedání VH, mohou být na návrh usnesením VH zrušeny body uvedené v čl. 7 odst. 2 písm. b), c) nebo odst. 3. Zrušené body musejí být projednány nejpozději na řádném zasedání VH.
5. Při řádném zasedání VH nemohou být body dle čl. 7 odst. 1, 2 a 3 zrušeny, i když byly projednány na mimořádném zasedání VH.

HLAVA DRUHÁ – PRŮBĚH PROJEDNÁVÁNÍ NÁVRHU A HLASOVÁNÍ

Článek 8

Projednávání návrhů

1. Při projednávání návrhů nejprve Předsedající nebo jím pověřená osoba návrh přečte a sdělí jméno navrhovatele. Je-li návrh podáván ústně, přednese jej navrhovatel. Předsedající smí od čtení návrhu upustit, je-li účastníkům k dispozici v písemné podobě.
2. Po přečtení návrhu Předsedající zahájí diskusi o návrhu. V diskusi uděluje Předsedající slovo účastníkům v pořadí, v jakém o slovo požádali. Pokud tak uzná za vhodné, smí Předsedající vyzvat některého účastníka k vyjádření, přestože o slovo nepožádal.
3. Nežádá-li již nikdo o slovo a nebyl-li předložen pozměňovací návrh, Předsedající diskusi ukončí a vyhlásí hlasování o návrhu. Předsedající okamžitě ukončí diskusi a vyhlásí hlasování o návrhu, pokud jej o to požádá alespoň 1/2 přítomných členů s platným hlasovacím právem.

Článek 9

Pozměňovací návrhy

1. Pozměňovací návrhy se podávají Předsedajícímu zpravidla ústně, vždy však ve znění, o kterém lze bez dalšího hlasovat. Pokud tak uzná za vhodné, Předsedající si smí vyžádat písemné vyhotovení pozměňovacího návrhu.
2. Po podání pozměňovacího návrhu Předsedající přeruší diskusi o návrhu a zahájí diskusi o pozměňovacím návrhu.
3. V případě schválení pozměňovacího návrhu probíhá další diskuse o návrhu v pozměněném znění.
4. Pozměňovací návrh nelze podat, pokud je v zásadě totožný s pozměňovacím návrhem, který byl v předchozím průběhu projednávání zamítnut.

Článek 10

Průběh hlasování

1. Předsedající vyhlásí hlasování o návrhu (pozměňovacím návrhu, návrhu v pozměněném znění).
2. Hlasování je zásadně veřejné. Hlasování je tajné, požádá-li o to Výbor nebo alespoň 1/3 přítomných členů s platným hlasovacím právem.
3. Předsedající se dotáže, kdo hlasuje „pro“ a kdo „se zdržel“, všichni ostatní přítomní členové s platným hlasovacím právem jsou považováni za hlasující „pro“.
4. Při tajném hlasování bude každému členovi proti podpisu vydán hlasovací lístek s označením návrhů. Člen na hlasovacím lístku vyznačí, zda hlasuje pro návrh, proti návrhu, nebo zda se zdržuje. Hlasovací lístky, na nichž delegát nevyznačil ani jednu z variant nebo vyznačil variant více, se považují za neplatné hlasy. Členové s platným hlasovacím právem, kteří si nevyzvedli hlasovací lístky, se považují za nepřítomné.
5. Hlasovací komise hlasy sečte a součty oznámí Předsedajícímu, který je vyhlásí a zároveň oznámí výsledek hlasování.

HLAVA TŘETÍ – PRŮBĚH VOLEB

Článek 11

Kandidatura

1. Kandidovat může pouze člen ELSA Plzeň s platným hlasovacím právem, jehož členství trvá k prvnímu dni funkčního období šest měsíců, a to na funkce člena Výboru a člena Kontrolní a revizní komise.
2. Kandidatura se podává Předsedajícím; do jeho zvolení Tajemníkovi.
3. Kandidatura musí obsahovat jméno kandidáta, funkci, na niž kandiduje.
4. Podpis kandidáta na návrhu je považován za souhlas s kandidaturou a je její nutnou součástí. V případě, že na návrhu chybí podpis nebo je návrh podáván ústně, Hlasovací komise se jej před přijetím návrhu dotáže, zda s kandidaturou souhlasí.

Článek 12

Volba

1. Volbu vyhláší Předsedající. Je-li sám kandidátem, pověřuje vyhlášením a další organizací volby některého z nekandidujících členů ELSA Plzeň s platným hlasovacím právem.
2. Předsedající nebo jím určená osoba podle čl. 12 odst. 1 dále přečte jména kandidátů s uvedením funkce, které se volba týká.
3. Po přečtení jmen má každý kandidát možnost během pěti minut vyjádřit svůj volební program. Následně jsou vyzváni všichni přítomní, aby pokládali kandidátovi doplňující dotazy. Prostor pro doplňující dotazy je opět omezen časovým limitem, který byl určen návrhem některého ze členů ELSA Plzeň a zároveň byl 1/2 přítomných členů ELSA Plzeň přijat. Kandidáti vystupují v pořadí dle funkcí, na něž kandidují, je-li kandidátů na jednu funkci více, vystupují v abecedním pořadí.
4. Volba probíhá tajně.
5. Zvolen je kandidát, který získal nadpoloviční většinu odevzdaných hlasů. Není-li takto zvolen žádný kandidát, Předsedající vyhlásí druhé kolo volby.
6. Do druhého kola postoupí kandidáti s prvním a druhým největším počtem hlasů. Získají-li první největší počet hlasů shodně dva kandidáti, postoupí do druhého kola tito dva kandidáti. Získají-li druhý největší počet hlasů shodně alespoň dva kandidáti, rozhodne o druhém postupujícím los. Získají-li první největší počet hlasů shodně více než dva kandidáti, rozhodne mezi nimi los o dvou postupujících.
7. Byl-li pouze jeden kandidát, který však nezískal nadpoloviční většinu odevzdaných hlasů, volba končí. Pozice člena Výboru zůstává neobsazena.
8. Ve druhém kole je zvolen kandidát, který získal nadpoloviční počet hlasů. Pokud ani ve druhém kole nezíská jeden z kandidátů nadpoloviční většinu hlasů, pak volba končí. Pozice člena Výboru zůstává neobsazena.
9. Volba probíhá následujícím způsobem:
 - a. každému členu s platným hlasovacím právem bude proti podpisu vydán hlasovací lístek s označením funkcí, jichž se volba týká a se jmény kandidátů,
 - b. člen s platným hlasovacím právem na hlasovacím lístku označí jméno kandidáta, pro kterého hlasuje, nebo skutečnost, že se zdržuje,
 - c. hlasovací lístky, na nichž člen s platným hlasovacím právem neoznačil ani jednoho z kandidátů nebo označil kandidátů více, se považuje za hlasy neplatné.
10. Způsob losu určí Předsedající nebo osoba jím pověřená organizací volby.
11. Hlasovací komise sečte hlasy a součty oznámí Předsedajícím, který je vyhlásí a současně vyhlásí, zda byl některý z kandidátů zvolen, nebo vyhlásí druhé kolo nebo losování.

Článek 13

Zvláštní ustanovení pro volbu členů Výboru

1. Výbor je volen na řádném zasedání VH, které předchází začátku jeho funkčního období. Pokud funkce některého člena Výboru není na tomto zasedání obsazena, nebo se uvolní, může být dodatečně obsazena kandidátem zvoleným na mimořádném zasedání VH.
2. Kandidatura na funkci člena Výboru je podávána vždy písemně.
3. Kandidaturu na funkci člena Výboru je nutné podat nejpozději 7 dní před konáním VH Tajemníkovi.

HLAVA ČTVRTÁ – PROTEST

Článek 14

1. Kterýkoliv člen ELSA Plzeň nebo Výbor jako celek se smí na Kontrolní a revizní komisi obrátit se stížností na porušení vnitřních předpisů ELSA Plzeň, popř. jiných dokumentů, které jsou pro ELSA Plzeň závazné, způsobené:
 - a) rozhodnutím Předsedajícího nebo osoby jím pověřené,
 - b) výsledkem hlasování nebo volby.
2. Za rozhodnutí se považuje i nekonání, pokud mohlo způsobit důsledek, proti němuž stížnost směřuje.
3. Byl-li stěžovatel na VH přítomen nebo zastoupen, smí stížnost podat pouze v případě že v průběhu VH vznesl námitku proti takovému rozhodnutí, hlasování nebo nekonání.
4. Toto právo zaniká, pokud není uplatněno do čtrnácti dnů od skončení zasedání VH.
5. Kontrolní a revizní komise projedná stížnost neprodleně po jejím podání.
6. Uzná-li Kontrolní a revizní komise stížnost za oprávněnou, oznámí to Výboru. Učiní také kroky potřebné k nápravě, zejména shledá-li to účelným, zruší napadené hlasování, rozhodnutí nebo volbu.

ČÁST III.

VÝBOR

HLAVA PRVNÍ – SCHŮZE VÝBORU

Článek 15

Výbor je usnášeníschopný za přítomnosti alespoň poloviny jeho členů.

Článek 16

Není-li stanoven jinak, Výbor rozhoduje prostou většinou hlasů přítomných členů. V případě, že se bude rovnat součet hlasů „pro“ na jedné straně a součet hlasů „proti“ a „zdržel se“ na straně druhé, pak rozhodne Prezident.

Článek 17

Schůzi Výboru smí svolat Prezident nebo alespoň dva členové Výboru. Místo a datum schůze Výboru určuje ten, kdo ji svolává. Oznámení o svolání schůze Výboru a jejím místě a datu sdělí vhodným způsobem ostatním členům Výboru.

Článek 18

1. Schůzi Výboru předsedá Prezident. V jeho nepřítomnosti předsedá Výboru Tajemník. V případě nepřítomnosti Tajemníka předsedá schůzi Výboru člen Výboru pověřený Prezidentem.
2. Zápis o průběhu schůze vyhotovuje Tajemník. V jeho nepřítomnosti určí Předsedající schůze jiného člena Výboru.

HLAVA DRUHÁ – HLASOVÁNÍ MIMO SCHŮZI VÝBORU

Článek 19

1. Návrhy pro hlasování mimo schůzi Výboru zasílá navrhuje člen Výboru ostatním členům Výboru e-mailem či jiným vhodným elektronickým prostředkem, a to s uvedením přiměřené lhůty pro vyjádření.
2. Pokud se člen Výboru v dané lhůtě nevyjádří, má se za to, že s návrhem souhlasí.
3. Pozměňovací návrh je možné podat pouze se souhlasem navrhovatele původního návrhu. V případě jeho nesouhlasu se i nadále hlasuje o původním návrhu. Teprve po uplynutí lhůty u původního návrhu, může být podán nový návrh v téže věci.
4. Návrh, o kterém je hlasováno mimo schůzi Výboru, je přijat, pokud se pro jeho přijetí vyslovila nadpoloviční většina všech členů Výboru.
5. Tajemník o hlasování mimo schůzi Výboru vyhotoví zápis.

ČÁST IV.

KONTROLNÍ A REVIZNÍ KOMISE

HLAVA PRVNÍ – SCHŮZE KONTROLNÍ A REVIZNÍ KOMISE

Článek 20

Kontrolní a revizní komise je usnášeníschopná za přítomnosti nadpoloviční většiny svých členů.

Článek 21

Není-li stanoveno jinak, Kontrolní a revizní komise rozhoduje prostou většinou hlasů přítomných členů. V případě, že se bude rovnat součet hlasů „pro“ na jedné straně a součet hlasů „proti“ a „zdržel se“ na straně druhé, pak rozhodne předseda Kontrolní a revizní komise.

Článek 22

1. Schůzi Kontrolní a revizní komise svolává kterýkoli její člen po vzájemné dohodě s ostatními jejími členy, přičemž zároveň určí místo a datum schůze.
2. Schůzi Kontrolní a revizní komise musí stejným způsobem svolat kterýkoli její člen, pokud obdrží podnět Kontrolní a revizní komisi.

Článek 23

1. Schůzi Kontrolní a revizní komise předsedá předseda Kontrolní a revizní komise. V jeho nepřítomnosti, jím pověřený člen Kontrolní a revizní komise.
2. Zápis o průběhu schůze vyhotovuje předseda Kontrolní a revizní komise. V jeho nepřítomnosti určí předseda Kontrolní a revizní komise jiného člena Kontrolní a revizní komise.

HLAVA DRUHÁ - HLASOVÁNÍ MIMO SCHŮZI KONTROLNÍ A REVIZNÍ KOMISE

Článek 24

1. Návrhy pro hlasování mimo schůzi Kontrolní a revizní komise zasílá navrhuje člen Kontrolní a revizní komise ostatním členům Kontrolní a revizní komise e-mailem či jiným vhodným elektronickým prostředkem, a to s uvedením přiměřené lhůty pro vyjádření.
2. Pokud se člen Kontrolní a revizní komise v dané lhůtě nevyjádří, má se za to, že s návrhem nesouhlasí.
3. Pozměňovací návrh je možné podat pouze se souhlasem navrhovatele původního návrhu. V případě jeho nesouhlasu se i nadále hlasuje o původním návrhu. Teprve po uplynutí lhůty u původního návrhu, může být podán nový návrh v téže věci.
4. Návrh, o kterém je hlasováno mimo schůzi Kontrolní a revizní komise, je přijat, pokud se pro jeho přijetí vyslovila nadpoloviční většina všech členů Kontrolní a revizní komise.
5. Předseda Kontrolní a revizní komise o hlasování mimo schůzi Výboru vyhotoví zápis.

Článek 25

Podněty Kontrolní a revizní komisi se předkládají kterémukoli jejímu členovi.

ČÁST V.

ARCHIV ELSA PLZEŇ

Článek 26

Archiv ELSA Plzeň je uchováván v registrovaném sídle ELSA Plzeň. Jeho správu vykonává Tajemník.

Článek 27

1. Součástí archivu jsou zejména:

- a) platné Stanovy ELSA Plzeň,
- b) zápisy ze zasedání VH a usnesení VH,
- c) zápisy ze schůzí Výboru a o hlasování Výboru mimo schůzi,
- d) rozhodnutí a doporučení Výboru,
- e) zápisy ze schůzí Kontrolní a revizní komise,
- f) nálezy Kontrolní a revizní komise,
- g) zápisy o jednání ostatních orgánů ELSA Plzeň, jsou-li zřízeny,
- h) rozhodnutí ostatních orgánů ELSA Plzeň, jsou-li zřízeny,
- i) zprávy o činnosti a finančním hospodaření ELSA Plzeň,
- j) zápisy ze zasedání národního sněmu ELSA ČR (NCM) včetně dokumentů závazných pro ELSA Plzeň,
- k) dokumenty zahrnující veškeré vnější závazky ELSA Plzeň, zejména partnerské smlouvy,
- l) závazné výklady Stanov a Jednacího řádu ELSA Plzeň.

2. Umožňuje-li to charakter a povaha archivovaných dokumentů, mohou být příslušné dokumenty archivovány rovněž pouze v elektronické podobě na disku emailu secgen.pilsen@cz.elsa.org. V takovém případě jejich správu s náležitou péčí a odborností vykonává Tajemník.

Článek 28

1. Právo nahlížet do archivu:

- a) členové Výboru a Kontrolní revizní komise mají právo nahlížet do všech dokumentů uložených v archivu,
- b) všichni členové mají právo nahlížet do všech dokumentů pouze se souhlasem tajemníka.

ČÁST VI.

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 29

Tento jednací řád nabývá účinnosti dne následujícího od okamžiku přijetí.

RESUMÉ

The topic of the thesis is the organs of associations. This thesis deals with their legal regulation.

The first chapter is aimed at introducing the reader to a brief history of the regulation of associations, which is necessary for further understanding of the topic.

The following chapter deals with the legal regulation of associations. In this chapter, it is necessary to define the basic association concepts that appear in the main chapter of the thesis. These are the topics of formation of an association, membership in an association, dissolution or merger of associations.

The third chapter deals with the main topic of the thesis, i.e. the organs of associations. Gradually, the individual bodies will be introduced, their legal regulation and then the comparison of the state of affairs intended by the legislator with the actual state of affairs in the selected specific association.

In the fourth chapter the author tries to compare the Czech legal regulation of association bodies with the foreign legal regulation. Specifically, it concerns the Polish legislation, which is based on the Law on Associations.

In the conclusion, the author evaluates the Czech legislation and makes de lege ferenda proposals.